

ผังแม่น้ำและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่ อุบลราชธานี
จังหวัดพิษณุโลก

Master plan and the dike for flooding protection Wat Wang Rae
School, Bang Rakam District, Phitsanulok Province

นายสมมารถ บุกคำ รหัส 51382907
นางสาวศานติ์ องค์จันต์ รหัส 51382921

ห้องสานักคอมพิวเตอร์	วันที่รับ.....	23 พ.ค. 2555
เลขทะเบียน.....	16071223	
เลขเรียกงานที่อ.....	45	
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า		๙๒๗๓ พ 2554

ปริญญาอิพนธน์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาชีวกรรมโยธา ภาควิชาชีวกรรมโยธา
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
ปีการศึกษา 2554

ใบรับรองปริญญาบัตร

ชื่อหัวข้อโครงการ	ผังแม่บทและแนวคิดนิปัองกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก		
ผู้ดำเนินโครงการ	นายสมมารถ ปุกคำ รหัส 51382907	นางสาวศานติวนันทน์ องค์จันต์ รหัส 51382921	
ที่ปรึกษาโครงการ	ดร.กำพล ทรัพย์สมบูรณ์		
สาขาวิชา	วิศวกรรมโยธา		
ภาควิชา	วิศวกรรมโยธา		
ปีการศึกษา	2554		

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อนุมัติให้ปริญญาบัตรฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา

.....ที่ปรึกษาโครงการ
(ดร.กำพล ทรัพย์สมบูรณ์)

.....กรรมการ
(ผศ.ดร.สสิกรรณ์ เหลืองวิชเจริญ)

.....กรรมการ
(อ.ภัคพงศ์ ห้อมเนียม)

ชื่อหัวข้อโครงการ	ผังแม่บทและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก		
ผู้ดำเนินโครงการ	นายสมมารถ บุกคำ	รหัส 51382907	
	นางสาวภาณุนันทน์ องค์จันต์	รหัส 51382921	
ที่ปรึกษาโครงการ	ดร.กำพล ทรัพย์สมบูรณ์		
สาขาวิชา	วิศวกรรมโยธา		
ภาควิชา	วิศวกรรมโยธา		
ปีการศึกษา	2554		

บทคัดย่อ

การศึกษาโครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจ เพื่อการวางแผนแม่บท และการออกแบบ แนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ที่ประสบปัญหาน้ำท่วม เป็นประจำทุกปี โดยดำเนินการสำรวจจังหวัด จัดทำแผนที่ และรวบรวมข้อมูล จัดทำผังแม่บทแสดง ตำแหน่งอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่ในปัจจุบันและอนาคต โดยนำเสนอในรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ ส่วนการออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมเพื่อความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และการใช้ประโยชน์ ได้ออกแบบจากแบบมาตรฐานเป็นคันดินเนินยกมีความลาดชันทั้ง 2 ด้านเท่ากับ 1 : 2.5 โดยท่าน คันดินปิดล้อมพื้นที่ภายในโรงเรียนวัดวังแร่

Project title	Master plan and the dike for flooding protection of Wat Wang Rae School, Bang Rakam District, Phitsanulok Province	
Name	Mr. Sommart Pookcham	ID. 51382907
	Miss. Satanan Ongjanta	ID. 51383921
Project advisor	Kumpon Subsomboon, Ph.D.	
Major	Civil Engineering	
Department	Civil Engineering	
Academic year	2011	

Abstract

The purposes of this project are to survey for setting the master plan, and to design the dike for flooding protection of Wat Wang Rae School, Bang Rakam District, Phitsanulok Province which is flooded every year. The surveying of the school in order to produce the topographic map is done. The master plan is to present the position of current and future buildings in 2-D and 3-D model. The dike for flooding of the school is proposed. The designed dike is the clay dike whose two sloping sides are 1:2.5.

กิตติกรรมประกาศ

โครงการทางด้านวิศวกรรมโยธาฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีเยี่ยมจาก ดร.กำพล ทรัพย์สมบูรณ์ ที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เพื่อให้โครงการฉบับนี้สำเร็จด้วยดี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ดำเนินโครงการรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ที่ได้รับ จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณวิรุฬห์รัตน์ อินชัยเขต ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังแร่ และคณะที่ให้ความเมตตา อำนวยความสะดวกในการสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลในการดำเนินโครงการเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ การทำงานภาคสนาม ตรวจสอบแก้ไขผลการดำเนินโครงการ การจัดทำรูปเล่ม โดยเฉพาะ คุณยอดชาย สิงห์ทอง คุณตราฤทธิ์ แสงเกตุ และคุณพงศธร พลีก ที่ได้ช่วยตรวจสอบความถูกต้องต่าง ๆ ในโครงการฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณเจ้าของเอกสาร บทความ ตำรา หนังสือทุกท่านที่ผู้ดำเนินโครงการใช้ในการสืบค้นข้อมูลที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี่

ขอขอบคุณ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรที่ช่วยเหลือทางด้านเงินสนับสนุนโครงการจนกระทั่งโครงการสำเร็จ

คุณค่าและประযิณ์จากการค้นคว้าอันพิมพ์ของโครงการฉบับนี้ ผู้ดำเนินโครงการขอขอบคุณบุญคุณต่อไปด้วย márda และครูอาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนศิษย์มา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

คณะผู้ดำเนินโครงการวิศวกรรม

นายสมมาต บุกคำ

นางสาวศานันทน์ องค์จันต์

มีนาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
ใบรับรองปริญญาบัตร.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ญ
 บทที่ 1 บทนำ.....	 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	1
1.4 ขอบเขตการดำเนินงาน.....	2
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	2
1.6 แผนการดำเนินงาน.....	3
1.7 รายละเอียดงบประมาณตลอดโครงการ.....	4
 บทที่ 2 หลักการและทฤษฎี.....	 5
2.1 ทฤษฎีการสำรวจและการทำแผนที่.....	5
2.1.1 การสำรวจ (Surveying).....	5
2.1.2 แผนที่ภูมิประเทศ (Topographic map).....	6
2.1.3 ขั้นตอนการรังวัดแผนที่ภูมิประเทศ.....	7
2.1.4 โปรแกรม Autodesk Land Desktop (LDT).....	13
2.1.5 โปรแกรม Google SketchUp.....	16
2.2 ทฤษฎีผังเมืองและ การใช้ประโยชน์พื้นที่.....	28
2.2.1 ความหมายของผังเมือง.....	28
2.2.2 วิสัยทัศน์การจัดทำผังเมือง.....	28
2.2.3 การวางแผนเมือง.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 ทฤษฎีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม.....	33
2.3.1 พระราชดำริในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม.....	33
2.3.2 หลัก 10 ประการในการก่อสร้างคันดินให้ได้มาตรฐานทางวิศวกรรม.....	34
2.3.3 การพองตัว (Swell).....	36
2.4 ข้อมูลโรงเรียนวัดวังแร่.....	36
2.4.1 ข้อมูลทั่วไป.....	36
2.4.2 ข้อมูลการบริหารการศึกษา.....	37
2.4.3 จำนวนนักเรียน ห้องเรียน และครุ.....	38
บทที่ 3 วิธีดำเนินโครงการ.....	42
3.1 ศึกษาข้อมูลและทฤษฎี.....	42
3.2 การสำรวจการทำแผนที่.....	42
3.2.1 ขั้นตอนในการปฏิบัติงานสนาม.....	42
3.2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานสำนักงาน.....	43
3.3 การวางแผน.....	50
3.4 การออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม.....	51
บทที่ 4 ผลการดำเนินงาน.....	53
4.1 ผังแม่บทโรงเรียนวัดวังแร่.....	53
4.1.1 ผังแม่บทโรงเรียนวัดวังแร่รูปแบบ 2 มิติ.....	53
4.1.2 มนุมองเบรียบเทียบระหว่างสถานที่จริงกับแบบจำลอง 3 มิติ ในปัจจุบัน.....	55
4.1.3 แบบจำลองผังแม่บทโรงเรียนวัดวังแร่ 3 มิติ.....	59
4.1.4 ประมาณราคาสิ่งปลูกสร้างในอนาคต.....	65
4.2 แนวคันดินป้องกันน้ำท่วม.....	66
4.2.1 แบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม.....	66
4.2.2 ประมาณราคาแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม.....	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๖๘
5.1 สรุปผลการดำเนินงาน.....	๖๘
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	๖๘
เอกสารอ้างอิง.....	๖๙
ภาคผนวก ก ข้อมูลปรับแก้wangรอบและข้อมูลคำนวณค่าพิกัด.....	๗๐
ภาคผนวก ข รูปภาพการสำรวจสภาพพื้นที่ในปัจจุบัน.....	๗๖
ประวัติผู้ดำเนินโครงการ.....	๘๑

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ระยะเวลาการดำเนินการ.....	3
2.1 มาตรารส่วนแผนที่ใช้ในงานวิศวกรรมต่าง ๆ	7
2.2 มาตรารส่วนตามเนื้อที่.....	7
2.3 ความต้องการขั้นต่ำของระบบ.....	17
2.4 ความต้องการของระบบที่แนะนำ.....	17
2.5 คีย์ลัต.....	25
2.6 แสดงค่า Percent swell.....	36
2.7 ระดับชั้นอนุบาล.....	38
2.8 ช่วงชั้นที่ 1.....	39
2.9 ช่วงชั้นที่ 2.....	40
2.10 รวมทั้งโรงเรียน.....	41
4.1 แสดงรายการประกอบแบบ.....	53
4.2 แสดงประมาณราคาสิ่งปลูกสร้างในอนาคต.....	65
ก.1 ปรับแก้วรองบ.....	71
ก.2 ค่าพิกัด E, N.....	72

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 แผนการดำเนินงาน.....	3
2.1 แสดงรายการค่าพิกัด.....	9
2.2 แสดงการรังวัดเก็บรายละเอียดจากสถานีง่วงรอบด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์แทคิโอมิทรี.....	10
2.3 การเขียนแผนที่จากข้อมูลวัดมุมและระยะทาง.....	10
2.4 การทำแผนที่จากข้อมูลพิกัด.....	11
2.5 แบบมาตราส่วน (graphic scale).....	12
2.6 ผังขั้นตอนการดำเนินงาน.....	13
2.7 หน้าตาของโปรแกรม.....	18
2.8 พื้นที่ทำงาน.....	19
2.9 Drawing Axes (แกนอ้างอิง).....	20
2.10 การเรียกแสดงหน้าต่างแต่ละชนิดจากเมนู Window.....	21
2.11 แสดงขนาด Dimensions.....	22
2.12 เครื่องมือหลักฯสำหรับการควบคุมมุมมอง.....	22
2.13 ใช้เครื่องมือ Look Around.....	23
2.14 หน้าต่าง System Preferences.....	23
2.15 หน้าต่าง System Preferences Shortcut.....	24
2.16 System Preferences การเพิ่มคีย์ลัด.....	25
2.17 แม่แบบเริ่มต้นสำหรับการทำงาน.....	26
2.18 กำหนดแม่แบบเริ่มต้นสำหรับการทำงาน.....	27
2.19 กำหนดค่าในส่วนของ Model Info.....	27
2.20 แบบคันดินเหนี่ยว.....	35
2.21 แบบคันดินทราย.....	35
2.22 แบบคันดินปูผ้ายางและวางแผนทราย.....	35
2.23 แบบคันดินบริเวณ toe drain.....	35
3.1 แสดงหมุดบังคับทางราบและงานวางรอบ.....	42
3.2 แสดงรายการค่าพิกัดจุด.....	43
3.3 แสดงตัวอย่างการคำนวณค่าพิกัด P2.....	44
3.4 แสดงค่าพิกัด N, E และ Elevation.....	45
3.5 แสดงการเปิดโปรแกรม Autodesk Land Desktop.....	45

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
3.6 แสดงการสร้าง Layer.....	46
3.7 แสดงการสร้าง Point.....	46
3.8 แสดงการเลือก Format PENZ delimited.....	47
3.9 แสดง Point ที่ Import เข้ามา.....	47
3.10 แสดงแผนที่ที่ลากเส้นต่อจุดตามรายละเอียดที่สำรวจ.....	48
3.11 แสดง Template.....	48
3.12 แสดงการ Import.....	49
3.13 แสดงการ Set ค่า Scale Unit.....	49
3.14 แสดงแผนที่ที่ Import.....	49
3.15 แสดงแผนที่และสิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน.....	50
3.16 แสดงผังแม่บท โปรแกรม Auto CAD แบบ 2 มิติ.....	50
3.17 แสดงผังแม่บท โปรแกรม Google SketchUp แบบ 3 มิติ.....	51
3.18 แสดงแบบคันดินเหนียว.....	51
3.19 แสดงแบบคันดินทราย.....	52
4.1 แสดงมุมมองด้านหน้าทางเข้าโรงเรียน.....	55
4.2 แสดงมุมมองด้านหน้าทางเข้าโรงเรียนจากแบบจำลอง 3 มิติ.....	55
4.3 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น, ห้องน้ำ, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พระยา.....	56
4.4 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น, ห้องน้ำ, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พระยาจากแบบจำลอง 3 มิติ.....	56
4.5 แสดงมุมมองด้านหลังอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเรียน 2 ชั้น.....	57
4.6 แสดงมุมมองด้านหลังอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเรียน 2 ชั้นจากแบบจำลอง 3 มิติ.....	57
4.7 แสดงมุมมองด้านหน้าอาคารเรียน 2 ชั้นและอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน.....	58
4.8 แสดงมุมมองด้านหน้าอาคารเรียน 2 ชั้นและอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนจาก แบบจำลอง 3 มิติ.....	58
4.9 แสดงพื้นที่รวมโดยรวมของจากทิศใต้.....	59
4.10 แสดงพื้นที่รวมโดยรวมของจากทิศตะวันออก.....	59
4.11 แสดงพื้นที่รวมโดยรวมของจากทิศเหนือ.....	60

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.12 แสดงพื้นที่รวมโดยม่องจากทิศตะวันตก.....	60
4.13 แสดงถนนทางเข้าโรงเรียน.....	60
4.14 แสดงเสารง, อาคารเรียนระดับปฐมวัยและโรงจอดรถ.....	61
4.15 แสดงอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาและบ้านพักครู.....	61
4.16 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น.....	61
4.17 แสดงโรงจอดรถ 8 คันและอาคารศูนย์การเรียนรู้.....	62
4.18 แสดงอาคารหอประชุมและบ้านดิน.....	62
4.19 แสดงมุมมองสนามฟุตบอลและเสารง.....	62
4.20 แสดงบริเวณที่ตั้งระบบประปาหมู่บ้าน.....	63
4.21 แสดงมุมมองด้านข้างฝั่งอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา.....	63
4.22 แสดงห้องน้ำ 1 และห้องน้ำ 2.....	63
4.23 แสดงมุมมองด้านข้างฝั่งศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน.....	64
4.24 แสดงมุมมองด้านหลังฝั่งศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน.....	64
4.25 แสดงมุมมองด้านข้างฝั่งอาคารเรียนระดับปฐมวัย.....	64
4.26 แสดงแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม.....	66
ข.1 วางแผนและเตรียมตัวออกสำรวจ.....	77
ข.2 การออกแบบที่หมุด P1.....	77
ข.3 แนวขอบหลังอาคารเรียน 2 ชั้น.....	78
ข.4 แนวขอบและมุมด้านข้างอาคารเรียนปฐมวัย.....	78
ข.5 แนวถนนข้างโรงเรียนวัดวังแรร.....	79
ข.6 ลานคอนกรีตเอนกประสงค์.....	79
ข.7 แนวถนนทางเข้าอาคารเรียนปฐมวัย.....	80
ข.8 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังแรร.....	80

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เป็นอำเภอหนึ่งที่ได้รับผลกระทบโดยในฤดูฝนจะประสบปัญหาน้ำท่วม รวมไปถึงโรงเรียนวัดวังแร่ เนื่องจากบริเวณที่ตั้งของโรงเรียนเดิมเป็นพื้นที่ของวัดวังแร่ มีพื้นที่รวม 12 ไร่ เป็นส่วนพื้นที่โรงเรียน 4 ไร่ ทำให้โรงเรียนไม่สามารถพัฒนาอาคารสถานที่ตลอดจนสภาพแวดล้อมได้อย่างเต็มที่ ประกอบด้วยพื้นที่บริเวณโรงเรียนเป็นที่รกร้างลุ่มในฤดูน้ำท่วมน้ำจะท่วมขังติดต่อกันเป็นระยะเวลามาก 1-3 เดือน(สิงหาคม-ตุลาคม) เป็นประจำทุกปี โรงเรียนจึงประสบปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่ง ตลอดจนการพัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วมโรงเรียนรวมถึงการพัฒนาอาคารสถานที่ตลอดจนสภาพแวดล้อม ทางโรงเรียนขอใช้ที่ดินสาธารณะประโยชน์ จากการบริหารส่วนตำบลชุมแสงสังคرام ซึ่งอยู่ฝั่งตรงกันข้ามจำนวน 20 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงเรียนแห่งใหม่ ปัจจุบันทางโรงเรียนได้สร้างอาคารเรียน 1 หลัง อาคารศูนย์การเรียนรู้สู่ชุมชน อาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา และ ห้องน้ำแบบประชาชนสร้างจำนวน 6 ห้อง จากการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังแร่ คุณวิรุทธ์รัตน์ อินชัยเขต วันที่ 8 ธันวาคม 2554 ในอนาคต มีแผนการก่อสร้าง อาคารศูนย์การเรียนรู้ อาคารหอประชุม ห้องน้ำ โรงจอดรถ อาคารศูนย์การเรียนรู้ บ้านดิน และ บ้านพักครู

ดังนั้นในโครงการนี้เป็นการสำรวจ การวางแผนเบื้องต้น แนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่ ซึ่งเป็นโรงเรียนแห่งใหม่ที่ย้ายมาจากบริเวณเดิมที่เกิดน้ำท่วม ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและการขยายตัวของโรงเรียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยให้มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัดงบประมาณ เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมทางการศึกษาแวดล้อมด้วยธรรมชาติและบรรยากาศที่สวยงาม

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.2.1 เพื่อทำการสำรวจและวางแผนเบื้องต้นของโรงเรียนวัดวังแร่
- 1.2.2 เพื่อออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.3.1 ได้ผังเบื้องต้นเพื่อพัฒนาพื้นที่โรงเรียนวัดวังแร่ในอนาคต
- 1.3.2 ได้แบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่
- 1.3.3 เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ในการฝึกภาคปฏิบัติในการสำรวจและวางแผนเบื้องต้นในพื้นที่จริง

1.4 ขอบเขตการทำโครงการ

ดำเนินการสำรวจ รังวัด รวบรวมข้อมูลภายในพื้นที่โรงเรียน วางแผนแม่บทภายในโรงเรียนและดำเนินการศึกษาน้ำท่วมในเขตโรงเรียนวัดวังแร่เท่านั้น

1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ศึกษาข้อมูล

ภาคทฤษฎี

ศึกษาค้นคว้าวิธีการสำรวจ (Survey) วิธีการทำแผนที่ ศึกษาขนาดมาตรฐานอาคาร รูปแบบการทำผังแม่บทและวิธีการออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

ภาคสนาม

ศูสถานที่ภายในโรงเรียนวัดวังแร่ สอดคล้องข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนจากผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดวังแร่

การสำรวจ

ทำการสำรวจ (Survey) พื้นที่โรงเรียนวัดวังแร่ ในปัจจุบันเพื่อนำไปจัดทำแผนที่

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

รวบรวมข้อมูล คำนวนค่าพิกัดและค่าระดับของจุดที่เก็บรายละเอียด จัดทำแผนที่ โรงเรียนวัดวังแร่ วิเคราะห์ขนาดมาตรฐานอาคาร รูปแบบผังแม่บทและวิธีการออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

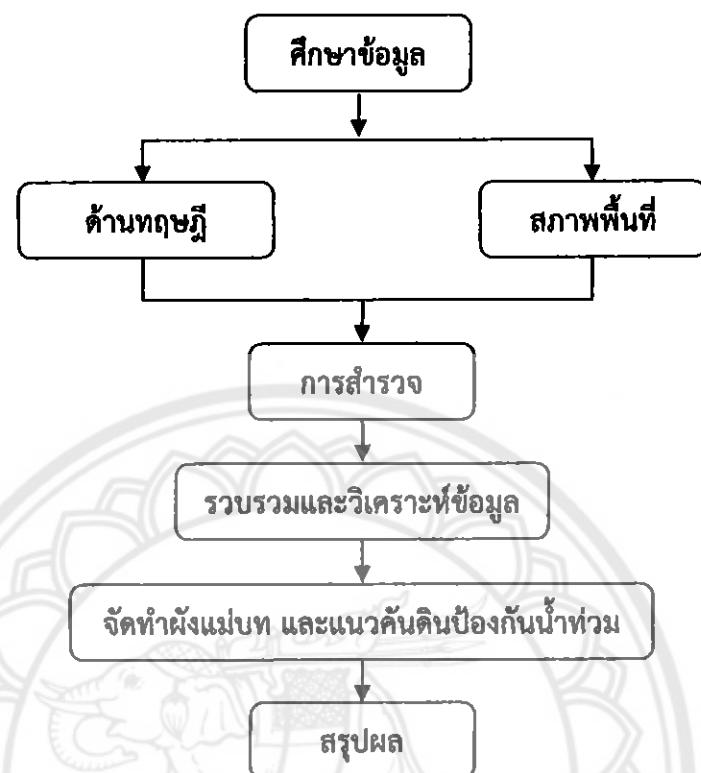
จัดทำผังแม่บทและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

นำข้อมูลที่ได้จากทุกขั้นตอน จัดทำผังแม่บทและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

สรุปผล

ผังแม่บทสามารถนำไปใช้พัฒนาพื้นที่โรงเรียนวัดวังแร่ในอนาคต และสามารถออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

1.6 แผนการดำเนินงาน

รูปที่ 1.1 แผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 1.1 ระยะเวลาการดำเนินการ

1.7 รายละเอียดงบประมาณตลอดโครงการ

1. ค่าถ่ายเอกสาร	2,000 บาท
รวมเป็นเงิน	2,000 บาท (สองพันบาทถ้วน)

หมายเหตุ ถ้าจะเลี่ยทุกรายการ

บทที่ 2

หลักการและทฤษฎี

การสำรวจ การวางแผนแบบ และแนวคิดนิยมป้องกันน้ำท่วม โรงเรียนวัดวังแร่ จำเป็นต้องศึกษาด้านความรู้ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อได้นำไปใช้ในการดำเนินงานประกอบไปด้วย

2.1 ทฤษฎีการสำรวจและการทำแผนที่

2.1.1 การสำรวจ (Surveying)⁽⁵⁾

การสำรวจเป็นการหาตำแหน่งที่แน่นอนของจุดและความสัมพันธ์ของตำแหน่งของจุดที่อยู่บนหรืออยู่ใต้ผิวโลกหรืออยู่ในอากาศโดยมีพิกัดกำกับหรือเป็นการวัดระยะราบระดับระหว่างวัตถุหรือจุดการวัดมุมราบ มุมสูง การวัดระยะและทิศทางของเส้นนั้น ค่าที่ได้จากการสำรวจจะนำมาคำนวณหาระยะจริง มุม ทิศทาง ตำแหน่ง ค่าระดับ เนื้อที่ และปริมาตร ค่าที่ได้จะนำไปสร้างเป็นแผนที่ได้หรือนำไปเขียนแบบสำรวจเพื่อกำหนดแบบแผนแม่บท ใช้ในการออกแบบก่อสร้างและคำนวณราคา

การสำรวจภาคพื้นดิน (Earth surface Surveying) เป็นการสำรวจโดยใช้เครื่องมือสำรวจทั่วไป เช่น การสำรวจด้วยโซ่ (Chain Surveying) การสำรวจด้วยกล้องและเทปวัดระยะ การสำรวจด้วยกล้อง ETS (Electronic total station) การหาทิศเหนือโดยใช้วิธีทางดาราศาสตร์ ถ้าใช้เครื่องรับดาวเทียมมาทิศจะต้องตั้งห้างกันไกล ตามความละเอียดของเครื่องรับสัญญาณดาวเทียม (GPS Receiver)

หลักการสำรวจทางภาคพื้นดิน การกำหนดจุดในทางสำรวจนี้ จุดที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความสัมพันธ์กันโดยวัดออกจากจุดคงที่ที่ทราบค่าพิกัดหรือจุดที่กำหนดขึ้นอย่างน้อย 2 จุด การสำรวจจะทำการสำรวจในที่ๆ ไม่สามารถเดินทางเข้าไปสำรวจได้ ตามขั้นของการสำรวจนั้นจะต้องทำการสำรวจขั้น geodetic ก่อนแล้วจึงสำรวจแบบ Plane survey ซึ่งการสำรวจขั้น geodetic จะใช้เครื่องมือที่มีความละเอียด วิธีการและข้อกำหนดที่ละเอียด ส่วนมากจะเป็นการทำสามเหลี่ยมช่องคุณเนื้อที่ได้มาก เป็นการสร้างจุดบังคับแผนที่ให้คุณส่วนใหญ่ต่อจากการทำสามเหลี่ยมก็เป็นการทำกรอบ ซึ่งเป็นการทำnodal point ที่ต้องสำรวจขนาดเล็กลง

ในการสำรวจพื้นราบ (Plane Surveying) จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวิชาเรขาคณิต ตรีโกณมิติ พลิกก์ ดาราศาสตร์ และคณิตศาสตร์ต่าง ๆ เกือบทุกเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจการปรับแก้งานสำรวจและสูตรต่าง ๆ ทางการสำรวจ

ในปัจจุบันเครื่องคำนวณหรือ Computer เข้ามามีบทบาททางการสำรวจ ฉะนั้นนักสำรวจหรือช่างสำรวจ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเครื่องคำนวณตั้งแต่เครื่องคิดเลขธรรมดาน

Pocket computer และ Micro computer รวมทั้ง Computer ขนาดใหญ่ ทั้งนี้ เพราะต้องใช้เก็บข้อมูลต่างๆ รวมทั้งโปรแกรมการคำนวณ และการ Plot รูป แผนที่ต่าง ๆ

2.1.2 แผนที่ภูมิประทศ (Topographic map)⁽²⁾

แผนที่ภูมิประทศ (Topographic map) คือการแสดงภาพต่าง ๆ ที่ปรากฏบนพื้นผิวของโลกลงบนระนาบสองมิติ ด้วยขนาดย่อส่วนหรือมาตราส่วน (scale) ที่เหมาะสมโดยแทนสิ่งต่าง ๆ ด้วยสัญลักษณ์ทั้งชนิดเส้น (Line types) และเครื่องหมาย (Symbols) ต่าง ๆ โดยอ้างอิงกับระบบพิกัดที่ใช้ในการรังวัด รายละเอียดทางทำแนว ได้แก่ ถนน อาคาร เสาไฟฟ้า ต้นไม้ สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เป็นต้น เหล่านี้เรียกว่า “รายละเอียดทางราบ” (Horizontal details) รวมทั้งการแสดงความสูงต่างของพื้นที่ด้วยเส้นขั้นความสูง (Contour line) และจุดระดับความสูง (Spot height) เรียกว่า “รายละเอียดทางดิ่ง” (Vertical details) แผนที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับงานโครงการทางสถาปัตยกรรม ที่ใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์ และ โครงการทางวิศวกรรมเพื่อใช้ในการออกแบบก่อสร้างทางด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น อุโมงค์ สะพาน ถนน การบริหารจัดการทางด้านทรัพยากรน้ำ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น แผนที่ภูมิประทศจึงเป็นผลผลิตที่ต้องมีความเข้าใจในการดำเนินการ เพื่อให้ได้ความถูกต้องที่เหมาะสมกับการใช้งานและมีค่าใช้จ่ายไม่สูงเกินไป

มาตราส่วนแผนที่ (Map Scale)

สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏบนแผนที่จะมีขนาดย่อส่วนจากของจริง ด้วยอัตราส่วนระยะบนแผนที่ต่อระยะเดียวบนพื้นดินโดยเทียบเคียงเป็นหนึ่งเรียกว่า “มาตราส่วนแผนที่” (Map Scale) โดยคำนวณได้จากสูตร

$$\text{มาตราส่วนแผนที่} = \text{ระยะบนแผนที่} / \text{ระยะเดียวบนพื้นดิน}$$

เช่น แผนที่มาตราส่วน 1:1000 หมายถึง วัดระยะบนแผนที่ได้ 1 มิลลิเมตร มีค่าเท่ากับระยะบนพื้นดิน 1000 มิลลิเมตร หรือ 1 เมตร

แผนที่หากแบ่งประเภทตามมาตราส่วนสามารถแบ่งได้ 3 ประเภท ดังนี้

1) แผนที่มาตราส่วนใหญ่ (Large scale map)

คือ แผนที่มามาตราส่วน 1:250, 1:500, 1:1,000, 1:2,500, 1:4,000, 1:5,000

2) แผนที่มาตราส่วนกลาง (Medium map)

คือ แผนที่มามาตราส่วน 1:10,000, 1:20,000, 1:25,000

3) แผนที่มาตราส่วนเล็ก (Small scale map)

คือแผนที่มามาตราส่วน 1:50,000, 1:100,000, 1:250,000, 1:500,000, 1:1,000,000

มาตราส่วนแผนที่ที่ใช้ในงาน

งานวิศวกรรมต่าง ๆ

ตารางที่ 2.1 มาตราส่วนแผนที่ที่ใช้ในงานวิศวกรรมต่าง ๆ

ใช้ในงาน	มาตราส่วน	ใช้ในงาน	มาตราส่วน
การสำรวจเมือง	1 : 50000	ผังบริเวณ	1 : 1250
	1 : 20000	งานก่อสร้าง	1 : 1000
	1 : 10000		1 : 500
	1 : 5000		
	1 : 2500	งานเขียนแบบ	1 : 200
	1 : 2500		1 : 100
การสำรวจเพื่อ การออกแบบ	1 : 2000	แบบขยายส่วนสำคัญ	1 : 20
	1 : 1250		1 : 10
	1 : 1000		1 : 5
	1 : 500		1 : 1

ที่มา: <http://www.htc.ac.th/sv/page11sara.html>

งานรังวัดที่ดิน (กรมที่ดิน)

มาตราส่วนในการสร้างต้นร่างแผนที่เฉพาะแปลง ใช้มาตราส่วนตามเกณฑ์ ดังนี้

ตารางที่ 2.2 มาตราส่วนตามเนื้อที่

เนื้อที่	มาตราส่วน
1-49	ตารางวาใช้
50-100	ตารางวาใช้
101-400	ตารางวาใช้
1-5	ไร่ใช้
5-50	ไร่ใช้
50-250	ไร่ใช้
250-1000	ไร่ใช้
มากกว่า 1000	ไร่ใช้

ที่มา: <http://www.htc.ac.th/sv/page11sara.html>

2.1.3 ขั้นตอนการรังวัดแผนที่ภูมิประเทศ⁽²⁾

เมื่อมีความต้องการแผนที่ภูมิประเทศ สิ่งที่ต้องพิจารณาคือ ความต้องการในการใช้งาน ได้แก่ มาตราส่วนแผนที่ ซึ่งเส้นขั้นความสูง ประเภทรายละเอียดต่าง ๆ ที่ต้องจัดเก็บโดยสามารถ

แสดงรายละเอียดนั้นประกอบนั้นแผนที่ที่มาตราส่วนตามต้องการ จากความต้องการ จึงนำมาพิจารณาขั้นตอน กรรมวิธี มาตรฐานการรังวัดแต่ละขั้นตอน รวมทั้งกำหนดชนิดเครื่องมือสำรวจที่ใช้ ขั้นตอน การดำเนินงานรังวัดแผนที่ภูมิประเทศประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้

- 1) การสำรวจพื้นที่โดยสังเขป (reconnaissance)
- 2) การสำรวจรังวัดหมุดควบคุม (control surveys)
- 3) การสำรวจรังวัดเก็บรายละเอียด (details surveys)
- 4) การเขียนแผนที่ภูมิประเทศ (plotting)
- 5) การตรวจสอบความถูกต้องข้อมูลแผนที่ภูมิประเทศ (field check)

การสำรวจพื้นที่สังเขป (Reconnaissance)

การสำรวจพื้นที่สังเขป เป็นการเดินสำรวจสภาพพื้นที่โดยรวม พร้อมทั้งสเก็ตแผนผังคร่าวๆ รวมไปถึงการบันทึกภาพ และจดบันทึกข้อสังเกตต่าง ๆ ที่อาจเป็นอุปสรรคต่อการทำงานในพื้นที่ เพื่อใช้ในการวางแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สิ่งที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการดำเนินงานในขั้นตอนนี้ คือ การวัดระยะโดยประมาณด้วยการเดินนับก้าว หรือใช้อุปกรณ์ช่วย เช่น เครื่องวัดระยะเลเซอร์ชุดพกพา เครื่องนาฬิกัดตำแหน่งด้วยดาวเทียม เป็นต้น ซึ่งในขั้นเบื้องต้นนี้ สามารถทำให้ทราบถึง

- 1) ตำแหน่งที่เหมาะสมในการสร้างหมุดหลักฐานทั้งทางราบและทางดิ่ง
- 2) การเลือกตำแหน่งหมุดสถานีวิเคราะห์เพื่อใช้ในการจัดเก็บรายละเอียด
- 3) การกำหนดมาตรฐานการรังวัดหมุดหลักฐาน
- 4) การวิเคราะห์ความถูกต้องเชิงตำแหน่งที่ต้องการตามขนาดมาตราส่วนแผนที่ เพื่อเลือกใช้เครื่องมือสำรวจได้อย่างเหมาะสม

5) การจัดทำหมุดหลักฐานที่ใช้ในการโยงยึดทั้งทางราบและทางดิ่งในบริเวณใกล้เคียง พื้นที่โครงการมากที่สุดเพื่ออ้างอิงเข้าระบบพิกัดของประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันไม่นิยมใช้เป็นระบบพิกัดสมมติขึ้นเอง ด้วยการติดต่อขอคัดข้อมูลจากหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่นี้โดยตรงของประเทศไทย เช่น กรมแผนที่ทหาร กรมที่ดิน กรมชลประทาน กรมโยธาธิการและผังเมือง เป็นต้น เป็นหมุดหลักฐานทางดิ่งที่ได้จากการแผนที่ แต่ได้จัดสเก็ตตำแหน่งหมุดขึ้นมาใหม่ พร้อมทั้งหาตำแหน่งพิกัดโดยประมาณขึ้นจากเครื่องนาฬิกัดตำแหน่งด้วยดาวเทียมชุดพกพา ไม่ได้เป็นสเก็ตที่ได้จากการแผนที่ทหารโดยตรง

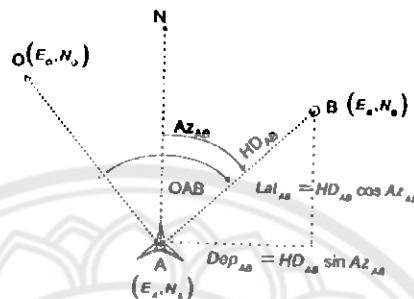
การสำรวจรังวัดหมุดควบคุม (Control Surveys)

ขั้นตอนนี้ เป็นการสร้างหมุดหลักฐานที่ต้องการทราบค่าพิกัดทางราบและทางดิ่ง ให้ครอบคลุมพื้นที่ โดยเริ่มต้นด้วยการเลือกตำแหน่งที่เหมาะสม และจัดให้มั่นคงปลอดภัยในการใช้งาน ได้ตลอดการทำงาน ซึ่งต้องมีการจัดทำบัญชี สเก็ตตำแหน่งหมุด และวัดระยะโดยยึดกับตำแหน่งที่มั่นคงขัดเจนอย่างน้อยสามระยะ

การรังวัดหมุดหลักฐานแบ่งได้สองประเภท คือ

1) การรังวัดหมุดหลักฐานทางราบ (horizontal control surveys)

วิธีการรังวัดพื้นฐานที่ใช้กัน คือ งานรังวัดวงรอบ (traversing) เป็นงานที่สำรวจสร้างหมุดหลักฐานหลักฐานทางราบในพื้นที่ ซึ่งจะทำให้ทราบค่าพิกัด (X , Y) หรือ (E , N) ของหมุดต่าง ๆ ด้วยวิธีวัดมุมและระยะทาง สามารถคำนวณได้ดังนี้

รูปที่ 2.1 แสดงการหาค่าพิกัด

ที่มา: วิชัย (2549): 180

สูตรการคำนวณ

$$Az_{AB} = Az_{AO} + OAB$$

$$Dep_{AB} = HD_{AB} \sin Az_{AB}$$

$$Lat_{AB} = HD_{AB} \cos Az_{AB}$$

$$E_B = E_A + Dep_{AB}$$

$$N_B = N_A + Lat_{AB}$$

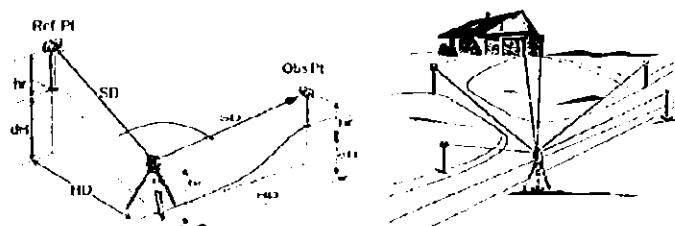
2) การรังวัดหมุดหลักฐานทางตั้ง (vertical control surveys)

กรรมวิธีที่ใช้ คือ งานระดับชนิดรังวัดค่าต่างระดับ (differential leveling) ด้วยการถ่ายค่าระดับจากหมุดระดับภายนอกโครงการมายังหมุดระดับ (bench mark) ที่ติดตั้งหรือจัดสร้างอย่างถาวรภายในโครงการ และทำการถ่ายระดับให้หมุดสถานีวงรอบด้วยวิธีการรังวัดแบบอ่านค่าไม้ระดับกลาง

การสำรวจรังวัดเก็บรายละเอียด (Details surveys)

งานสำรวจรังวัดแผนที่ภูมิประเทศ เมื่อทำการรังวัดวงรอบและถ่ายระดับสู่สถานีวงรอบแล้วสถานีวงรอบจะเป็นหมุดที่ทราบค่าพิกัดทั้งทางราบและทางตั้ง (full control point) ซึ่งใช้สำหรับการรังวัดเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ในพื้นที่ วิธีการรังวัดรายละเอียดสามารถทำได้ด้วยวิธีรังวัดอิเล็กทรอนิกส์เทคโนโลยีที่ ดังแสดงในรูปที่ 2.2 เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากเนื่องจากกล้องโทรศัพท์มือถือ

ได้คำนวณความสะอาดในการใช้งานด้วยการมีฟังก์ชันประมวลผลสนับสนุนการทำงานในสนาม
มากมาย

รูปที่ 2.2 แสดงการรังวัดเก็บรายละเอียดจากสถานีวิเคราะห์ที่ตั้งไว้ ที่มา: วิชัย (2549): 270

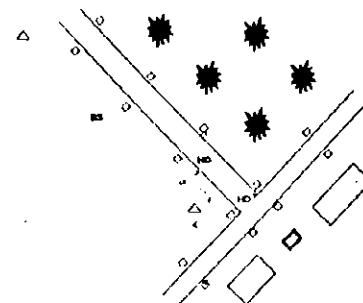
การเขียนแผนที่ภูมิประเทศ (Plotting)

แผนที่ภูมิประเทศ คือ แผนที่ที่แสดงรายละเอียดตำแหน่งที่ปรากฏในพื้นที่ประกอบด้วย รายละเอียดทางราบและทางดิ่ง จากงานรังวัดในสนามด้วยเครื่องมือทางสำรวจทำให้ทราบค่าดังกล่าว และสามารถนำมาเขียนเป็นแผนที่ภูมิประเทศได้ การเขียนแผนที่สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

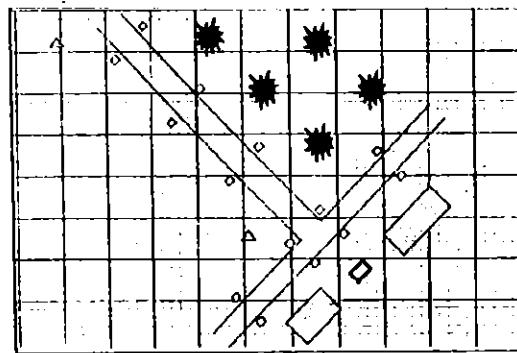
1) การเขียนข้อมูลการวัดมุมและระยะทาง ดังแสดงในรูปที่ 2.3 เริ่มด้วยจากการกำหนดตำแหน่งสถานีวิเคราะห์ทั้งหมด แล้วพล็อตตำแหน่งรายละเอียดจากมุมและระยะทางที่วัดได้ในแต่ละสถานี ตามมาตราส่วนที่ต้องการ สำหรับรายละเอียดทางดิ่งให้แสดงด้วยเส้นขั้นความสูง และค่าจุดความสูงในบริเวณที่ไม่มีเส้นขั้นความสูง หรือเมื่อต้องยุ่งกับค่อนข้างมาก

2) เขียนจากข้อมูลพิกัดที่คำนวณได้ วิธีนี้ต้องใช้กระดาษกราฟช่วยในการกำหนดตำแหน่งตามค่าพิกัดที่คำนวณ ดังแสดงในรูปที่ 2.4 ซึ่งจะเห็นว่าวิธีแรกมีความสะอาดมากกว่า

3) การประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จากการใช้กล้องโทรอลستेशันและบันทึกข้อมูลในหน่วยความจำและนำข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมทางด้านการสำรวจและออกแบบ ทำให้สามารถสร้างแผนที่ภูมิประเทศได้ในเวลาอันรวดเร็ว เป็นระบบการทำงานที่เรียกว่า ระบบสำรวจอัตโนมัติ (survey automation)

รูปที่ 2.3 การเขียนแผนที่จากข้อมูลวัดมุมและระยะทาง
ที่มา: วิชัย (2549): 271

รูปที่ 2.4 การทำแผนที่จากข้อมูลพิกัด

ที่มา: วิชัย (2549): 271

การเขียนรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ เป็นภาพแผนที่นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ การออกแบบสัญลักษณ์ที่ใช้แสดงรายละเอียด ซึ่งรายละเอียดแผนที่สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท คือ

1) รายละเอียดประเภทจุด (point features) หมายถึงรายละเอียดที่มีขนาดไม่สามารถแสดงเป็นรูปร่างที่แท้จริงด้วยมาตราส่วนแผนที่นั้น ๆ เช่น หมุดหลักฐานต่าง ๆ เสาไฟฟ้า ต้นไม้ ตู้โทรศัพท์ ตู้ไปรษณีย์ เป็นต้น

2) รายละเอียดแผนที่ประเภทเส้น (line features) เช่น แนวกีกกลางถนน ขอบถนน ขอบทางเท้า ทางน้ำต่าง ๆ เป็นต้น

3) รายละเอียดประเภทรูปปิด (polygon features) เช่น อาคาร สร่าน้ำ บ่อน้ำ แปลงที่ดิน เป็นต้น

4) รายละเอียดประเภทตัวอักษร (annotation features) ได้แก่ ข้อความและตัวเลข เป็นต้น

องค์ประกอบของการออกแบบสัญลักษณ์เหล่านี้ ได้แก่

1) รายละเอียดประเภทจุด คือ รูปลักษณ์ (shape) ขนาด (size) สี (color)

2) รายละเอียดแผนที่ประเภทเส้น คือ ชนิดเส้น (line type) หนาแนกเส้น (line weight) สี (color)

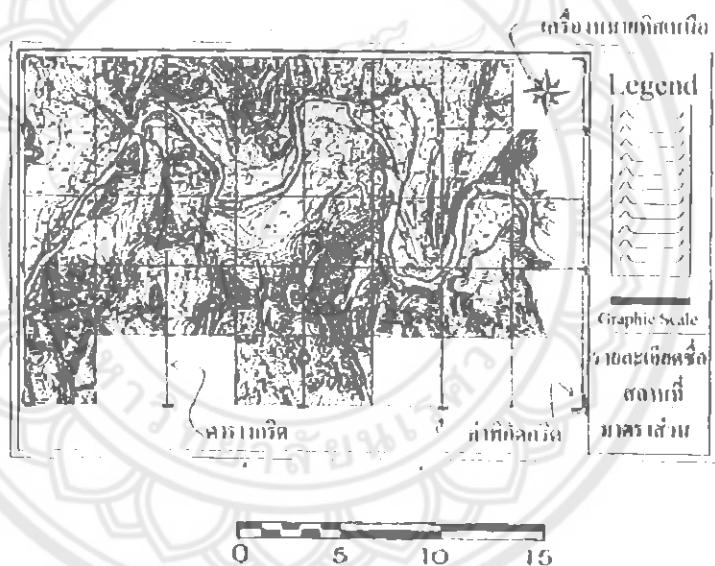
3) รายละเอียดประเภทรูปปิด คือ ชนิดเส้น (line type) หนาแนกเส้น (line weight) สี (color) การระบายสีภายใน (hatching or shading)

4) รายละเอียดประเภทตัวอักษร คือ ชนิดตัวอักษร (text type) ขนาด (text height) รูปแบบการเขียน (text style) สี (color)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแสดงบนแผนที่ทั้งหมดนี้ต้องแสดงคำอธิบายบนแผ่นแผนที่เป็นรายการเรียกว่า “Legend”

นอกจากรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏบนแผนที่ ยังมีสิ่งสำคัญที่ต้องแสดงบนแผนที่ภูมิประเทศด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้งาน และต้องจัดวางตำแหน่งให้เหมาะสมและสวยงาม เป็นการจัดรูปแบบการเขียนแผนที่ (layout) ด้วย ได้แก่

- 1) ตารางกริดค่าพิกัด มักจะมีช่วงห่างเท่ากับ 10 เซนติเมตร หรือตามความเหมาะสมใน การใช้งาน ซึ่งไม่จำเป็นต้องวางทิศทางเดียวกับกระดาษ และต้องมีตัวเลขค่าพิกัดกำกับไว้ที่ขอบ ระหว่างแผนที่
- 2) เครื่องหมายแสดงทิศเหนือ
- 3) การบอกมาตราส่วนของแผนที่ ต้องบอกในลักษณะที่เป็นตัวเลข และ แบบมาตรา ส่วน (graphic scale bar) ตั้งแสดงในรูปที่ 2.5
- 4) อธิบายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่แสดงในแผนที่ (legend)
- 5) รายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนที่นั้น เช่น พื้นที่ วันเดือนปีที่ทำการผลิต ชื่อ โครงการ ผู้ผลิต เป็นต้น

รูปที่ 2.5 แบบมาตราส่วน (graphic scale)

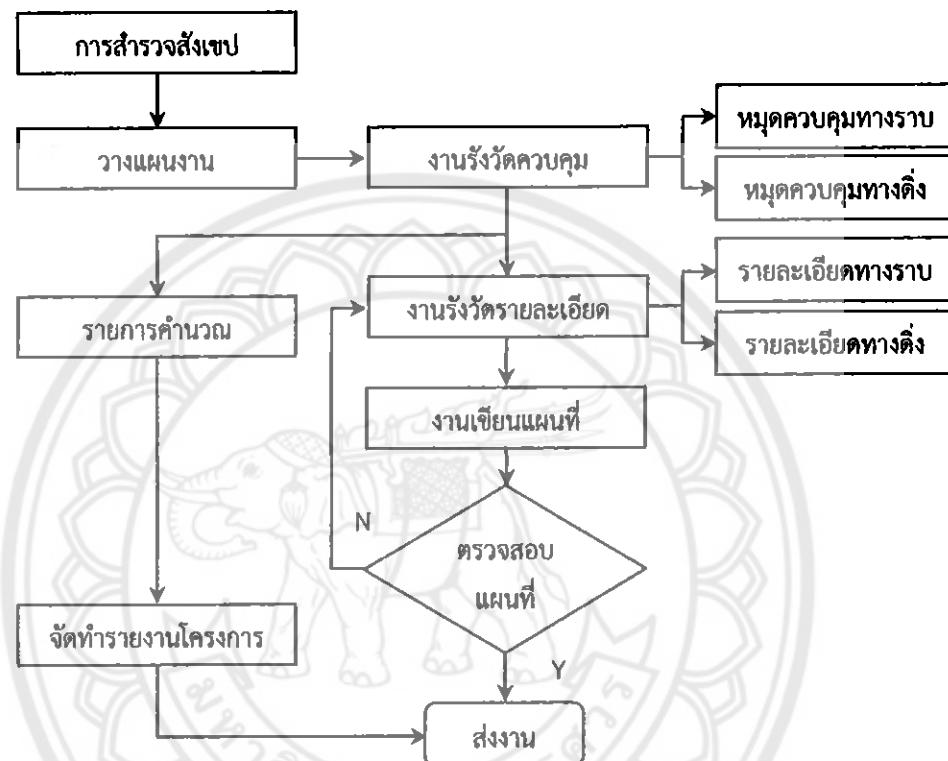
ที่มา: วิชัย(2549): 274

การตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ภูมิประเทศ (Field Check)

เมื่อทำการเขียนแผนที่เสร็จแล้ว ขั้นตอนสำคัญคือ การตรวจสอบความถูกต้องของแผนที่ ซึ่งตรวจสอบทั้งด้านความครบถ้วนของรายละเอียดและความถูกต้องทางตำแหน่ง การตรวจสอบ ความครบถ้วนทำได้โดยการนำแผนที่ออกตรวจสอบขนาดในพื้นที่ โดยการสุ่มตรวจบริเวณที่สำคัญใน การใช้งาน การตรวจสอบความถูกต้องทางตำแหน่งนั้น กระทำเช่นเดียวกันคือ การวัดสอบพื้นที่โดย การสุ่มวัดทั้งขนาด ทิศทาง ค่าระดับจุดความสูง รวมทั้งการรังวัดรูปตัดตรวจสอบกับรูปตัดแนว

เดียวกันที่จากการอ่านจากเส้นขั้นความสูงของแผนที่ ซึ่งมักจะใช้เกณฑ์การยอมรับความสมบูรณ์ของ แผนที่ต้องมีความถูกต้องไม่น้อยกว่า 90% ของการสุ่มตรวจ

สรุปขั้นตอนการดำเนินงาน ขั้นตอนการดำเนินงานสามารถสรุปเป็นผังงาน ดังแสดงในรูปที่ 2.6

รูปที่ 2.6 ผังขั้นตอนการดำเนินงาน

ที่มา: วิชัย (2549): 275

2.1.4 โปรแกรม Autodesk Land Desktop (LDT)⁽³⁾

โปรแกรม Autodesk Land Desktop เป็นชุดโปรแกรมของบริษัท Autodesk Inc. เจ้าของโปรแกรม AutoCAD ที่รู้จักกันดี โปรแกรม Autodesk Land Desktop เป็นโปรแกรมสำหรับ การทำงานทางด้านสำรวจและออกแบบ ด้านโยธาสำรวจ รวมถึงการทำงานกับภาพถ่ายทางอากาศ Base map ตลอดจนถึงการทำงานทางด้าน Geographic Information System (GIS)

ชุดโปรแกรม Autodesk Land Desktop ประกอบด้วย

Autodesk Land Desktop

Autodesk Survey

Autodesk Civil Design

มีรายละเอียดของโปรแกรมคือ

Autodesk Land Desktop (LDT)

Autodesk Land Desktop (LDT) คือ โปรแกรม Auto CAD ที่ใช้สำหรับสำรวจโยธา และออกแบบพื้นที่ซึ่งมีโปรแกรม Auto CAD (2000-2005), Auto CAD MAP และฟังชันก์ 3D Terrain เป็นพื้นฐานของโปรแกรมโปรแกรม LDT พัฒนาขึ้นเพื่อแทนที่โปรแกรม Auto CAD เสมือนหนึ่งที่โปรแกรม Auto CAD ใช้แทนโดยเปลี่ยนแบบในอดีตจากเดิมที่เราใช้ Auto CAD เปลี่ยนแบบที่ลักษณะในแบบ 2 มิติ จะเปลี่ยนมาเป็นการทำงานจากฐานข้อมูลนำมาระบุณด้วยโปรแกรมเพื่อสร้างรูปร่างต่างๆ ตามที่ผู้ใช้ต้องการ เช่น การสร้าง Surface ของพื้นที่จาก Point Data, การสร้างเส้น Contour, การวิเคราะห์พื้นตาม Elevation, Slope, Watershed, การสร้าง Profile และ Cross Section ตามที่ต้องการจะเห็นได้ว่าด้วยวิธีการใหม่นี้จะทำให้งานเปลี่ยนแบบเร็วขึ้นกว่าเดิมมาก

ขั้นตอนการทำงานโดยเริ่มจากการสร้าง Base Map ที่ถูกต้องจากข้อมูลจุดสำรวจ, ข้อมูลภาพถ่ายทางอากาศ, Topographic map, Contour map โดยใช้ AutoCAD Map ควบคุมและแก้ไขหรือเริ่มจากข้อมูลสำรวจที่ Import เข้าสู่ Drawing ทำการศึกษาพื้นที่สำรวจโดยการสร้างพื้น 3 มิติ (3D Terrain) เพื่อการ Generate เส้น Contour ด้วยค่า Interval ต่างๆ ตามที่ต้องการสามารถทำการตรวจสอบเช็คพื้นผิว เช่น Elevation, Slope, Watershed เมื่อได้ข้อมูลวิเคราะห์ตามที่ต้องการแล้วก็สามารถดำเนินการออกแบบ เช่น การเตรียมพื้นที่เพื่อการก่อสร้าง (Site Design), การออกแบบแนวถนน (Roadway Plan Alignments) เมื่อทำการออกแบบแล้ว โปรแกรมจะให้ผลลัพธ์ต่างๆ เช่น ค่าความแปรผันตัด/ดินกม, Cross Sections เป็นต้น

Autodesk Survey

สามารถที่จะนำข้อมูลสำรวจจากโลกภายนอกเข้าสู่คอมพิวเตอร์ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การพิมพ์ Key in ด้วยวิธี Manual, การถ่ายข้อมูลจากกล้องสำรวจ (Total Station) เข้าคอมพิวเตอร์ทางสาย RS232 หรือการ Download ผ่านโมเด็มจากระยะไกล โดยการส่งข้อมูลจะเป็นแบบ 2 ทิศทาง (Bi-directional) หรือการส่งข้อมูลสำรวจผ่านระบบ Internet

โปรแกรมจะนำข้อมูลสำรวจที่เป็นข้อมูลมุมและระยะมาคำนวณเป็นค่าพิกัดและขึ้นรูป Point Drawing ให้อัตโนมัติ จากนั้นสามารถนำ Point Drawing ไปสร้าง Surface และสร้าง Contour ด้วยโปรแกรม Land Development Desktop ต่อไป โปรแกรม Autodesk Survey นี้ยังช่วยในการคำนวณแก้ไข และปิดวงรอบ (Traverse Closure and Sideshot Adjustment) ทั้งแบบ Single และ Networks สามารถลากเส้น (Figure) ใน Drawing จากข้อมูลการสำรวจแนวถนนที่สำรวจจากกล้อง Total Station ให้อัตโนมัติ

Autodesk Civil Design

ทำงานต่อเนื่องจาก Point Drawing ที่มีการสร้าง Surface สามารถนำมาสร้าง Profile ตามแนว Horizontal Alignment ที่ทำการออกแบบหรือสำรวจไว้ การออกแบบทางแนวตั้ง

(Vertical Alignment) ตลอดจนการออก Drawing Output เช่น Plan / Profile sheet หรือ Cross Sections sheet ตาม Format ที่ต้องการโดยอัตโนมัติ เมื่อสิ้นสุดการออกแบบ

โปรแกรมยังมีความสามารถในการออกแบบบ่อน้ำ (Pond Design) แบบ Manual & Automatic, การคำนวณทางอุ�กศาสตร์ (Hydrology) การทำงานทางด้าน Storm Drain และการทำงาน Slope & Grading

การเลือกใช้งานโปรแกรม

ในงานแต่ละอย่างอาจมีความต้องการโปรแกรมที่แตกต่างกัน ไม่จำเป็นที่ต้องใช้โปรแกรมทั้งสามอย่างในคราวเดียวกันแต่อย่างน้อยต้องมีโปรแกรม Autodesk Land Desktop เป็นตัวหลักในการทำงาน เพราะมีโปรแกรม AutoCAD (2002) อยู่ในการเลือกใช้โปรแกรมที่เหลือ Autodesk Survey หรือ Autodesk Civil Design ขึ้นอยู่กับข้อมูลดิบ (Data Collector) ที่มีว่าเป็นข้อมูลแบบไหน และการออกแบบต้องการออกแบบอย่างไร ตัวอย่างเช่น

ข้อมูลที่มีเป็นข้อมูลที่วัดค่าพิกัดเป็นมุมและระยะด้วยกล้อง Total Station ในการนำข้อมูลมาใช้ก็ต้องใช้ Autodesk Land Desktop และ Autodesk Survey เพื่อให้ Autodesk Survey สร้าง Point ค่าพิกัด (Northing, Easting, Elevation) โดยคำนวณจากข้อมูลมุมและระยะที่ได้มาจากการสำรวจ Total Station และขึ้นรูป Drawing เป็น Point Drawing ด้วย Autodesk Land Desktop ทั้งนี้โปรแกรม Autodesk Survey ยังช่วยในการคำนวณแก้ไขและปิดวงรอบ (Traverse Closure and Sideshot Adjustment) ทั้งแบบ Single และ Networks ขึ้นอยู่กับรูปแบบของการสำรวจและการทำงาน

ในการนี้ของการออกแบบถ้าเป็นการออกแบบ Horizontal Alignment ก็สามารถใช้เพียงโปรแกรม Autodesk Land Desktop แต่ถ้าต้องการสร้าง Profile รวมทั้งการทำงานทาง Vertical, Vertical Alignment และ Roadway Cross Sections ก็ต้องใช้โปรแกรม Autodesk Civil Design ประกอบด้วย

โดยการทำงานจะเริ่มทำงานตั้งแต่ การนำเข้าข้อมูลสำรวจแบบ Import External Survey Data ที่มีข้อมูลแบบ Northing, Easting, Elevation, Description เข้าสู่ Drawing

การเริ่มต้นสร้างพื้นที่สามมิติ (3D Surfaces)

การทำ Surface Analysis ตรวจสอบพื้นที่เพื่อทำการออกแบบ

การออกแบบ Site Design โดยการสร้างเส้น Contours

การออกแบบ Road Horizontal Alignment

และการพิมพ์แบบโดยใช้หลัก Paper Space ตามมาตรฐานการพิมพ์สากลของการใช้โปรแกรม AutoCAD

System Requirement

การใช้โปรแกรม Autodesk Land Desktop ต้องการคอมพิวเตอร์ที่มีความสามารถอย่างต่อไปนี้

CPU Processor - Pentium II

Random Access Memory (RAM) – 128 MB หรือมากกว่า

Hard Disk – สำหรับโปรแกรมประมาณ 370 MB และ เนื้อที่สำหรับเก็บข้อมูลการทำงานอย่างน้อย 100 MB

ถ้า Project ที่ทำงานมีขนาดใหญ่ก็ต้องเพิ่ม RAM เพื่อความเร็วในการทำงาน

เมื่อติดตั้งโปรแกรมโปรแกรมการติดตั้งจะสร้าง Subdirectory ใหม่ 2 subdirectories

คือ

HDD Drive: \Program Files\Land Desktop 3 เป็น subdirectory ที่เก็บโปรแกรม Autodesk Land Desktop

HDD Drice: \Land Projects 3 เป็น subdirectory ที่เก็บ Project ที่สร้างขึ้นของแต่ละงาน

2.1.5 โปรแกรม Google SketchUp⁽¹¹⁾

Google SketchUp เป็นโปรแกรมสำหรับสร้างแบบจำลอง 3D (Three-Dimensional) ที่มีความง่ายต่อการใช้งาน และเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง โดยส่วนใหญ่จะถูกนำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรม งานออกแบบภายในและภายนอก การออกแบบกลไกการทำงานของเครื่องจักร เฟอร์นิเจอร์ ภูมิประเทศ ผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงงานออกแบบจาก อาคาร และสิ่งก่อสร้างในเกมหรือจะเป็นการจัดฉากทำ Story Boards ในงานภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ สามารถทำได้

นอกจากนี้ยังทำงานร่วมกับปลั๊กอิน (Plugin) ต่าง ๆ ที่ถูกพัฒนาเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของ Google SketchUp ให้สูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปลั๊กอินที่ช่วยให้การสร้างรูปทรงต่าง ๆ สามารถทำได้ง่ายขึ้น ไปจนถึงปลั๊กอินที่ช่วยในการจัดแสงเงาให้ดูสมจริงอย่างเช่น V-Ray หรือ Podium เป็นต้น

ความต้องการของระบบ

Google SketchUp เป็นโปรแกรมที่มีความสามารถสูง แต่กลับมีความต้องการระบบต่ำ แต่อย่างไรก็ตามในการทำงานกับโมเดลที่มีความซับซ้อนมาก เครื่องคอมพิวเตอร์ก็จำเป็นที่จะต้องมีความเร็วพอสมควรเพื่อให้การแสดงผลและการทำงานเป็นไปอย่างลื่นไหล โดยทาง Google ได้กำหนดความต้องการของระบบเอาไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.3 ความต้องการขั้นต่ำของระบบ

ความต้องการขั้นต่ำของระบบ	
ระบบปฏิบัติการ	Microsoft Windows(R) XP / Vista / 7
ความเร็ว CPU	1 GHz
หน่วยความจำ RAM	512 MB สำหรับ XP และ 1 GB สำหรับ Vista / 7
เนื้อที่ว่างใน Hard-disk	300 MB สำหรับการติดตั้งโปรแกรม
การ์ดแสดงผล	มีหน่วยความจำ 128 MB สำหรับ XP และ 256 MB สำหรับ Vista / 7 และสนับสนุนการทำงานกับ OpenGL ตั้งแต่ เวอร์ชัน 1.5 ขึ้นไป
มาส์	แบบ 3 บูม มีล้อหมุน
ซอฟต์แวร์ที่จำเป็น	Microsoft Service Pack 2 ขึ้นไปสำหรับ XP, Microsoft(R) Internet Explorer 7.0 ขึ้นไป และ .NET Framework เวอร์ชัน 2.0 สำหรับการใช้งาน Google SketchUp Pro

ตารางที่ 2.4 ความต้องการของระบบที่แนะนำ

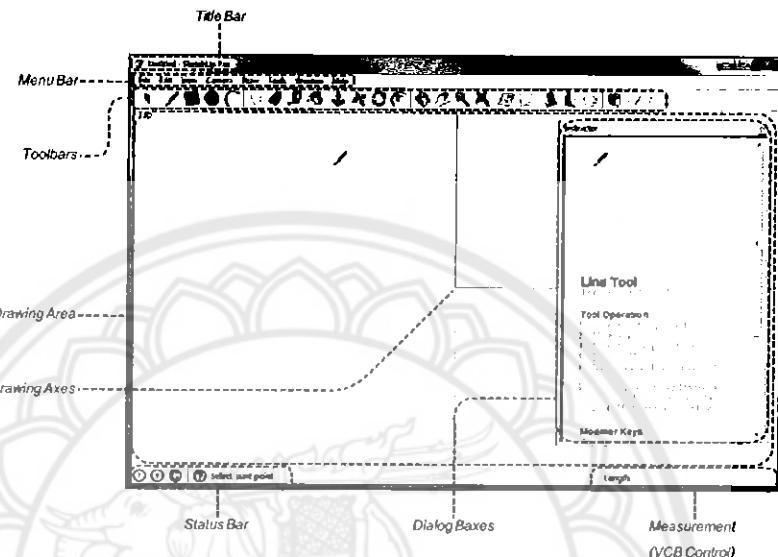
ความต้องการของระบบที่แนะนำ	
ระบบปฏิบัติการ	Microsoft Windows(R) XP / Vista / 7
ความเร็ว CPU	ตั้งแต่ 2 GHz ขึ้นไป
หน่วยความจำ RAM	ตั้งแต่ 2 GB ขึ้นไป
เนื้อที่ว่างใน Hard-disk	500 MB สำหรับการติดตั้งโปรแกรม
การ์ดแสดงผล	มีหน่วยความจำตั้งแต่ 512 MB ขึ้นไป และสนับสนุนการทำงาน กับ OpenGL ตั้งแต่เวอร์ชัน 1.5 ขึ้นไป
มาส์	แบบ 3 บูม มีล้อหมุน
ซอฟต์แวร์ที่จำเป็น	Microsoft Service Pack 2 ขึ้นไปสำหรับ XP, Microsoft(R) Internet Explorer 7.0 ขึ้นไป และ .NET Framework เวอร์ชัน 2.0 สำหรับการใช้งาน Google SketchUp Pro

สำหรับการติดตั้ง Google SketchUp Pro ถ้าในเครื่องไม่มีการติดตั้ง .NET Framework 2.0 เอาจริงก่อน ระบบจะมีการร้องขอและจะทำการดาวน์โหลดและติดตั้งให้โดยอัตโนมัติ

เริ่มต้นกับ Google SketchUp 8

รู้จักกับส่วนประกอบต่างๆของโปรแกรม

ในการเปิดโปรแกรม Google SketchUp ครั้งแรก (หลังจากการติดตั้งโปรแกรม และเลือกแม่แบบในหน้าต่าง Welcome แล้ว) เราจะพบกับหน้าตาของโปรแกรมโดยมีส่วนประกอบหลักดังนี้

รูปที่ 2.7 หน้าตาของโปรแกรม

Title Bar (แถบไตเติล)

แถบสำหรับแสดงชื่อไฟล์ที่กำลังทำงานอยู่ในขณะนั้น โดยในการเปิดโปรแกรมหรือสร้างงานขึ้นมาใหม่ ชื่อไฟล์บนแถบไตเติลจะแสดงเป็น Untitled จนกว่าจะมีการบันทึกและตั้งชื่อไฟล์

Menu Bar (แถบเมนู)

แถบที่รวบรวมคำสั่งต่างๆในการทำงาน โดยจะแบ่งออกเป็น 8 หมวดด้วยกันดังนี้

File: เป็นกลุ่มคำสั่งสำหรับจัดการกับไฟล์งาน เช่น การสร้างไฟล์งาน เปิดไฟล์งาน การบันทึก การนำเข้า/ส่งออก การสั่งพิมพ์ เป็นต้น

Edit: เป็นกลุ่มคำสั่งสำหรับปรับแต่งแก้ไข เช่น การคัดลอก ลบ ซ่อน/แสดงวัตถุ สร้าง Group/Component เป็นต้น

View: เป็นกลุ่มคำสั่งสำหรับจัดการในส่วนของพื้นที่ทำงาน เช่น ซ่อน/แสดงແນບเครื่องมือ เส้นໄก์ต แกนอ้างอิง เงา หมอก การแสดงผลของเส้น การแสดงผลในส่วนของการแก้ไข Group/Component เป็นต้น

Camera: เป็นกลุ่มคำสั่งสำหรับจัดการในส่วนของมุมมองในการทำงาน เช่น การหมุน เลื่อน ย่อ/ขยาย เป็นต้น

Draw: เป็นกลุ่มคำสั่งสำหรับเรียกใช้เครื่องมือต่างๆในการวาดรูปทรง เช่น การวาดเส้นตรง เส้นโค้ง สีเหลี่ยม วงกลม เป็นต้น

Tools: เป็นกลุ่มคำสั่งสำหรับเรียกใช้เครื่องมือต่างๆในการทำงาน เช่น Push/Pull การหมุน/ข้ายaw/ทุก การสร้างตัวอักษรสามมิติ การวัดขนาด เป็นต้น

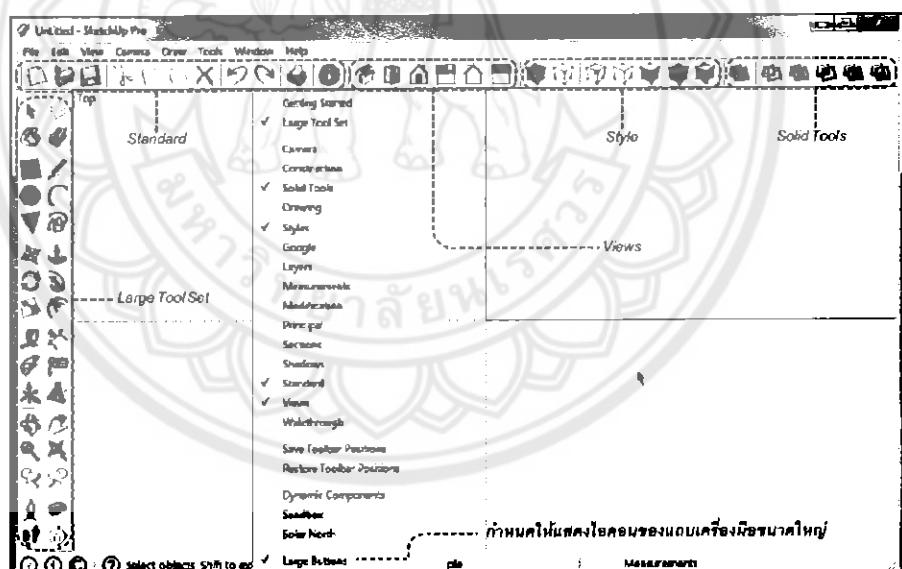
Window: เป็นกลุ่มคำสั่งเกี่ยวกับการเรียกแสดงหน้าต่างหรือ dialogue ล็อกบอชช์ขึ้นมาเพื่อใช้ร่วมในการทำงานและปรับแต่งค่าต่างๆของโปรแกรม

Help: เป็นกลุ่มคำสั่งเกี่ยวกับคู่มือการแนะนำการใช้งานโปรแกรม ไปจนถึงการลงทะเบียนและการตรวจสอบการอัพเดต

Toolbars (แถบเครื่องมือ)

แถบสำหรับรวมเครื่องมือต่างๆในการทำงาน โดยในขั้นต้นโปรแกรมจะกำหนดแถบเครื่องมือมาให้กลุ่มเดียว (จาก 20 กลุ่ม) คือ Getting Started ซึ่งในการทำงานจริงเครื่องมือเพียงเท่านี้ไม่เพียงพอต่อการทำงาน เราสามารถที่จะเรียกแสดงแถบเครื่องมือกลุ่มต่างๆได้จากเมนู View > Toolbars แล้วเลือกแถบเครื่องมือที่ต้องการ โดยแถบเครื่องมือที่แสดงอยู่จะมีเครื่องหมายถูกอยู่ที่หน้าคำสั่ง

เพื่อความสะดวกในการทำงานแนะนำให้เรียกแสดงแถบเครื่องมือดังภาพด้านล่าง ซึ่งเป็นกลุ่มเครื่องมือที่มักจะถูกใช้งานเป็นประจำในการสร้างแบบจำลองสามมิติในเบื้องต้น

รูปที่ 2.8 พื้นที่ทำงาน

Drawing Area (พื้นที่ทำงาน)

เป็นพื้นที่สำหรับทำงานซึ่งสามารถที่จะปรับเปลี่ยนมุมมองไปเป็นมุมมองต่างๆ ทั้งในการทำงานในมุมมองแบบ 2D และ 3D โดยมุมมองแบบ 2D นั้นจะแบ่งออกเป็นด้านบน ด้านหน้า ด้านขวา ด้านหลัง ด้านซ้าย และด้านล่าง และมุมมองแบบ 3D จะถูกเรียกว่า Iso (Isometric)

Drawing Axes (แกนอ้างอิง)

คือเส้นแกนสำหรับอ้างอิงการทำงานเพื่อให้การวัดรูปทรงและการสร้างแบบจำลองในทิศทางต่างๆเป็นไปอย่างถูกต้องและแม่นยำโดยแกนอ้างอิงจะแบ่งออกเป็น 3 แกนด้วยกันคือ x จะอยู่ในลักษณะของแนววาง (แกนสีแดง), y จะอยู่ในลักษณะของแนวลึก (แกนสีเขียว) และ z จะอยู่ในลักษณะของแนวตั้ง (แกนสีน้ำเงิน)

จุดตัดกันระหว่างเส้นแกนทั้ง 3 เส้นจะถูกเรียกว่า Original Point หรือจะเรียกว่าจุดศูนย์กลางของพื้นที่ทำงานก็ได้เช่นกัน โดยตำแหน่งของ Original Point จะมีค่า x, y, z เท่ากับ 0 โดยถ้าค่าตัวเลขเป็นบวกจะอยู่ในทิศทางของเส้นทิบ และถ้าค่าเป็นลบจะอยู่ในทิศทางของเส้นจุดไป่ปลา

รูปที่ 2.9 Drawing Axes (แกนอ้างอิง)

Status Bar (แถบสถานะ)

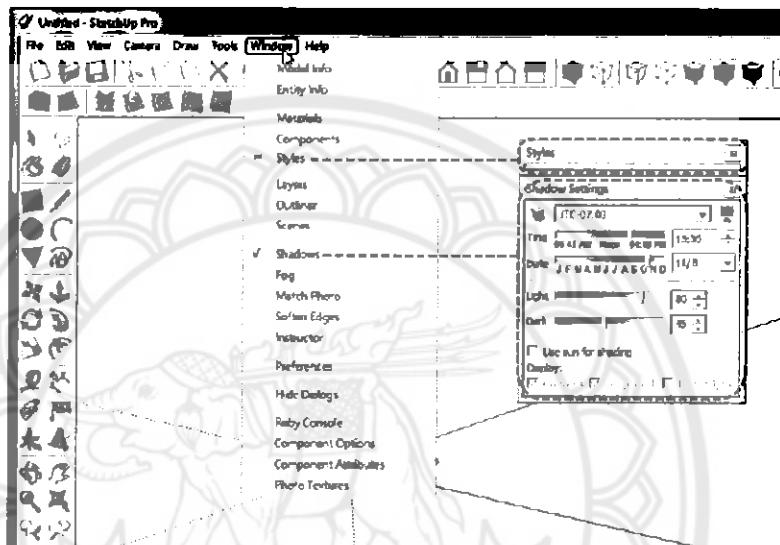
คือแถบแสดงสถานะต่างๆในการทำงาน โดยจะแสดงในส่วนการแนะนำการใช้งานเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนไปตามการทำงานและการใช้เครื่องมือแต่ละชนิดใน Google SketchUp ตั้งแต่เวอร์ชัน 7 เป็นต้นมาได้มีการเพิ่มไอคอนในส่วนของการทำงานร่วม กับระบบออนไลน์เข้ามาไว้เพื่อให้สะดวกกับการแชร์ผลงานไปยัง Google 3D Warehouse และกำหนดตำแหน่งจริงบนแผ่นดินให้กับแบบจำลองด้วย นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมในส่วนของไอคอน Help ที่จะช่วยเรียกแสดงหน้าต่าง Instructor ขึ้นมาเพื่อแนะนำการใช้งานเครื่องมือต่างๆอีกด้วย

Dialog Boxes (กล่องเครื่องมือ)

Dialog Boxes จะมีชื่อเรียกอยู่หลายชื่อด้วยกัน เช่น Window หรือ Panel ขอเรียกร่วมๆว่าหน้าต่างเพื่อความกระชับ โดยจะมีลักษณะเป็นหน้าต่างเครื่องมือสำหรับปรับแต่งแก้ไขรายละเอียดในการทำงาน และกำหนดค่าต่างๆของโปรแกรม เช่น หน้าต่าง System Preferences จะเป็นหน้าต่างสำหรับกำหนดค่าต่างๆของโปรแกรม, หน้าต่าง Materials จะเป็นหน้าต่างที่รวมรวม

เอารสตุต่างๆเพื่อนำไปใส่ให้กับพื้นผิวของโมเดล (นิยมเรียกว่าการใส่แมท), หน้าต่าง Shadow Settings จะเป็นส่วนสำหรับการกำหนดทิศทางของแสง/เงาเป็นต้น

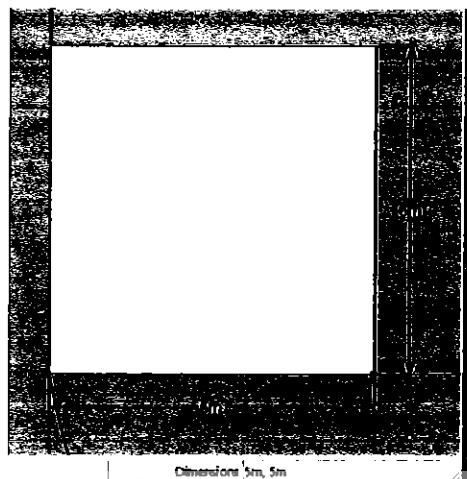
การเรียกแสดงหน้าต่างแต่ละชนิดสามารถเรียกได้จากเมนู Window แล้วเลือกเปิดหน้าต่างที่ต้องการ โดยหน้าต่างที่เปิดอยู่ จะมีเครื่องหมายถูกกำกับไว้อุ่นๆที่หน้าคำสั่ง (เฉพาะหน้าต่างที่เกี่ยวกับการปรับแต่งโมเดล) และถ้ามีเครื่องหมายชี้ด้วยตัวหน้าจะหมายถึงหน้าต่างนั้นเปิดอยู่แต่ถูกย่อเอาไว้เหลือเพียงแคบๆติด

รูปที่ 2.10 การเรียกแสดงหน้าต่างแต่ละชนิดจากเมนู Window

Measurement Tool (เครื่องมือกำหนดขนาด)

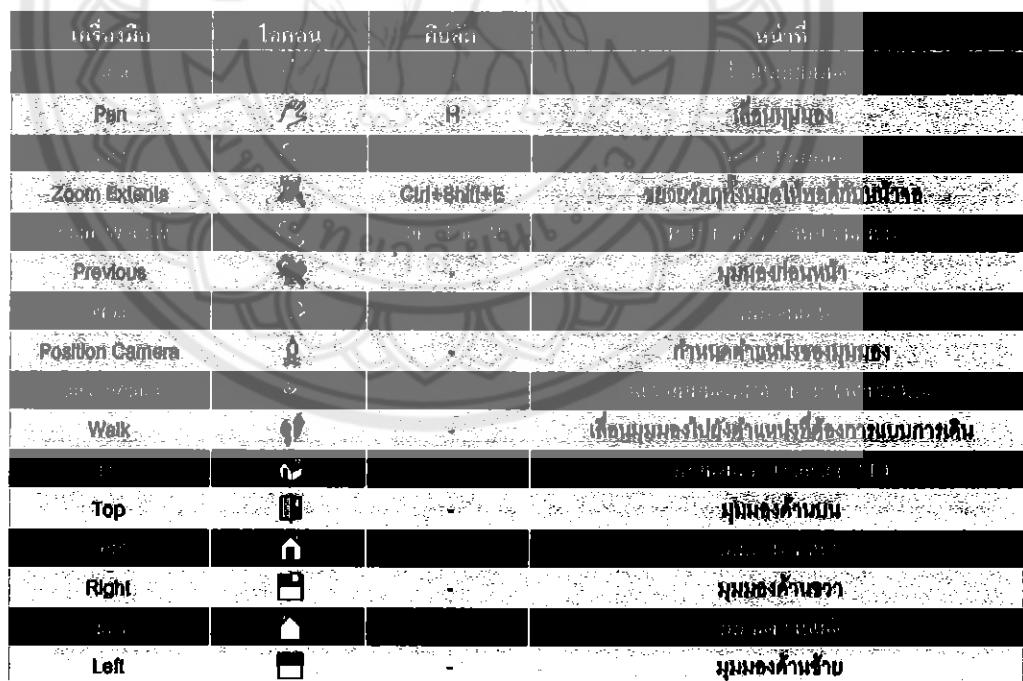
Measurement มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า VCB (Value Control Box) เป็นเครื่องมือสำหรับกำหนดค่าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความยาว ขนาด องศา ระยะ ให้กับการใช้งานเครื่องมือต่างๆซึ่งจะช่วยให้การสร้างแบบจำลองมีความแม่นยำและได้สัดส่วนที่ถูกต้อง โดยรูปแบบการกำหนดค่าด้วย Measurement นั้นจะใช้วิธีการพิมพ์ตัวเลขลงไปในขณะที่ใช้เครื่องมือแต่ละชนิดอยโดยที่ไม่ต้องเอามาส์ไปคลิกที่ช่องกำหนดค่า เช่น เมื่อเราต้องการวัดรูปสี่เหลี่ยมขนาด 5×5 เมตร เราจะใช้เครื่องมือ Rectangle วาดรูปสี่เหลี่ยม จากนั้นพิมพ์ค่าลงไปเป็น $5m$, $5m$ หรือ $5, 5$ (ในการนี้ที่กำหนดหน่วยวัดเป็นเมตรไม่จำเป็นที่จะต้องใส่หน่วยวัดต่อท้ายตัวเลข) แล้วเคาะ Enter เรายังจะได้รูปสี่เหลี่ยมขนาด 5×5 เมตรเป็นต้น

รูปที่ 2.11 แสดงขนาด Dimensions

เครื่องมือสำหรับจัดการมุมมอง

ในการสร้างแบบจำลองสามมิติเราจำเป็นที่จะต้องปรับมุมมองไปในทิศทางต่างๆเพื่อให้สามารถสร้างวัตถุในทิศทางต่างๆได้ โดยเราระบุที่จะควบคุมและปรับเปลี่ยนมุมมองได้ด้วยการใช้เครื่องมือต่างๆที่โปรแกรมมีมาให้ โดยเครื่องมือหลักๆสำหรับการควบคุมมุมมองจะมีดังนี้

รูปที่ 2.12 เครื่องมือหลักสำหรับการควบคุมมุมมอง

การควบคุมมุมมองด้วยเมาส์และคีย์บอร์ด

เพื่อช่วยให้การทำงานมีความสะดวกและรวดเร็ว เราจึงสามารถที่จะควบคุมมุมมองในขณะทำงานด้วยเครื่องมือต่างๆได้ด้วยการใช้เมาส์ร่วมกับคีย์บอร์ดโดยมีรูปแบบการใช้งานดังนี้

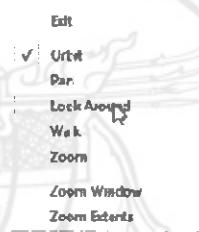
การปรับหมุนมอง คลิกที่ลูกกลิ้งของเมาส์ เครื่องมือจะถูกเปลี่ยนเป็นเครื่องมือ Orbit ชั่วคราว

การเลื่อนหมุนมอง คลิกที่ลูกกลิ้งของเมาส์พร้อมกดคีย์ Shift เครื่องมือจะถูกเปลี่ยนเป็นเครื่องมือ Pan ชั่วคราว

การย่อ/ขยาย หมุนลูกกลิ้งไปข้างหน้าจะเป็นการขยาย หมุนมาด้านหลังจะเป็นการย่อ ในขณะที่เลือกเครื่องมือ Orbit, Pan และ Zoom สามารถที่จะคลิกเมาส์ปุ่มขวาเพื่อเรียกแสดงเมนูคำสั่งสำหรับการควบคุมหมุนมองได้อีกด้วย

Tips: ในขณะที่ใช้เครื่องมือ Orbit, Pan, Look Around, Walk หรือ Zoom การกดปุ่ม Esc หรือคลิกขวาเลือกคำสั่ง Exit เครื่องมือจะถูกเปลี่ยนไปเป็นเครื่องมือก่อนหน้าที่ถูกเลือกใช้งาน

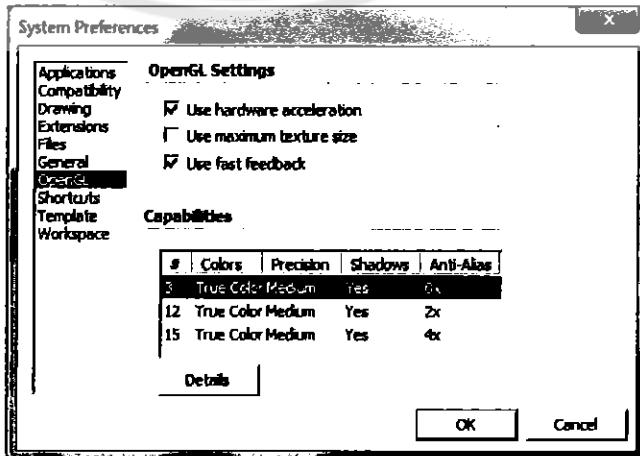
หมายเหตุ: ในกรณีที่ใช้เครื่องมือใดๆอยู่ แล้วทำการเปลี่ยนเครื่องมือเป็น Orbit หรือ Pan ชั่วคราว ซึ่งขณะนั้นจะมีการคลิกเมาส์ปุ่มกลางอยู่ก็ให้คลิกเมาส์ปุ่มขวาเพื่อเรียกแสดงเมนูได้โดยจะต้องไม่ปล่อยเมาส์ปุ่มกลาง

รูปที่ 2.13 ใช้เครื่องมือ Look Around

การกำหนดคุณสมบัติของโปรแกรม

การกำหนดคุณสมบัติของโปรแกรมจะกระทำผ่านหน้าต่าง System Preferences สามารถเรียกแสดงได้จากเมนู Window > Preferences โดยในหน้าต่าง System Preferences จะแบ่งหมวดการกำหนดค่าออกเป็น 10 หมวดด้วยกันคือ

รูปที่ 2.14 หน้าต่าง System Preferences

Applications เป็นส่วนสำหรับการกำหนดโปรแกรมพื้นฐานในการแก้ไขไฟล์รูปภาพ
Compatibility เป็นส่วนสำหรับกำหนดการใช้ไฟล์ของ Component/Group และรูปแบบการหมุนของลูกกลิ้งมาส์

Drawing เป็นส่วนสำหรับกำหนดรูปแบบการวัดเส้นตรง การแสดงผล Crosshairs และเครื่องมือ Push/Pull

Extensions เป็นส่วนสำหรับเปิด/ปิดการทำงานของปลั๊กอิน

Files เป็นส่วนสำหรับกำหนดไฟล์

General เป็นส่วนสำหรับกำหนดค่าทั่วไป เช่น การบันทึกไฟล์ การแก้ปัญหาของโมเดล เป็นต้น

OpenGL เป็นส่วนสำหรับกำหนดค่าการแสดงผลในส่วนของ OpenGL

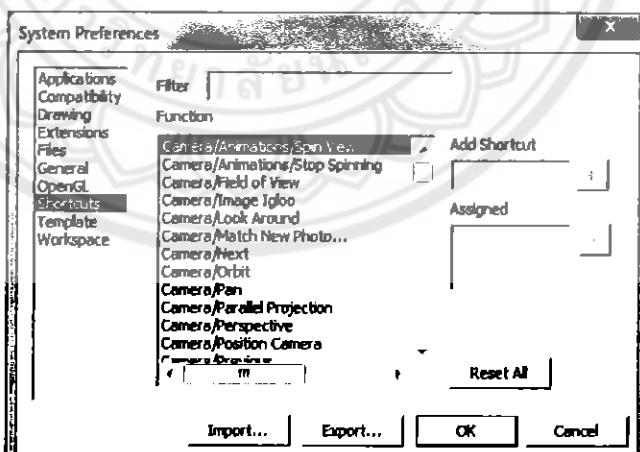
Shortcuts เป็นส่วนสำหรับกำหนดคีย์ลัดในการใช้งานคำสั่งต่างๆ

Template เป็นส่วนสำหรับเลือกแม่แบบเริ่มต้นที่จะใช้ในการทำงาน

Workspace เป็นส่วนสำหรับคืนค่าพื้นที่ทำงานและกำหนดขนาดไอคอนของเครื่องมือ

กำหนดค่า Keyboard Shortcut

Google SketchUp ได้กำหนดค่าในส่วนของ Keyboard Shortcut หรือคีย์ลัดเอาไว้ให้แล้วส่วนหนึ่ง เราสามารถที่จะกำหนดค่าของคีย์ลัดตามความต้องการใช้งานของตัวเองได้จากหน้าต่าง System Preferences ขึ้นมาแล้วเลือกไปที่ Shortcuts โดยจะมีส่วนสำหรับกำหนดค่า ดังนี้

รูปที่ 2.15 หน้าต่าง System Preferences Shortcut

Filter ใช้สำหรับกรองหาคำสั่งที่ต้องการ

Function เป็นส่วนสำหรับแสดงรายการคำสั่งทั้งหมดที่มีในโปรแกรม

Add Shortcut ใช้สำหรับกำหนดคีย์ลัดที่ต้องการ

Assigned แสดงคีย์ลัดของคำสั่งที่ถูกกำหนดเอาไว้

+ เพิ่มคีย์ลัดไปไว้ใน Assigned

- ลบคีย์ลัดออกจาก Assigned

Reset All คืนค่าคีย์ลัดทั้งหมดให้เป็นค่ามาตรฐานที่โปรแกรมกำหนดมาให้ การเพิ่มคีย์ลัด

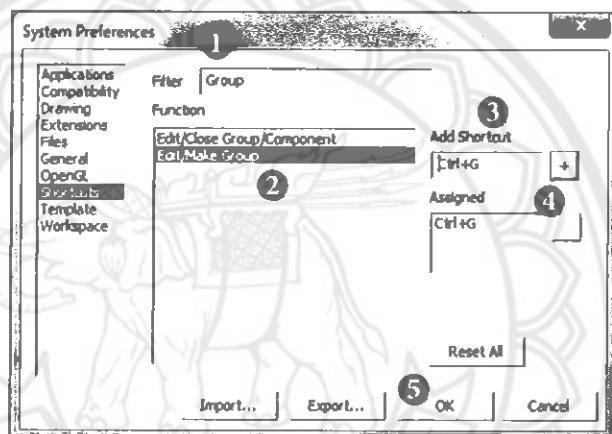
- พิมพ์คำสั่งที่ต้องการเพิ่มคีย์ลัดลงมาในช่อง Filter เช่น Group

- เลือกคำสั่งที่ต้องการจากช่อง Function

- คลิกที่ช่อง Add Shortcut และกดคีย์ที่ต้องการบนแป้นคีย์บอร์ด เช่น Ctrl+G

- คลิกปุ่ม + คีย์ลัดจะถูกนำมายังเก็บไว้ในช่อง Assigned

- หลังจากที่กำหนดคีย์ลัดให้กับคำสั่งต่างๆเสร็จแล้วให้คลิกปุ่ม OK

รูปที่ 2.16 System Preferences การเพิ่มคีย์ลัด

ตารางที่ 2.5 คีย์ลัด

Shortcut	Function	Shortcut	Function
F2	Iso	Shift+1	X-Ray
F3	Top	Shift+2	Back Line
F4	Front	Shift+3	Wireframe
F5	Right	Shift+4	Hidden Line
F6	Back	Shift+5	Shaded
F7	Left	Shift+6	Shaded with Texture
F8	Bottom	Shift+7	Monochrome
Ctrl+K	Preferences	Shift+Ctrl+S	Save As...
Ctrl+G	Make Group	Shift+Ctrl+G	Explode
Ctrl+I	Import	Shift+Ctrl+I	Model Info

เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงานแนะนำให้เพิ่มคีย์ลัดตามตารางที่ 2.5

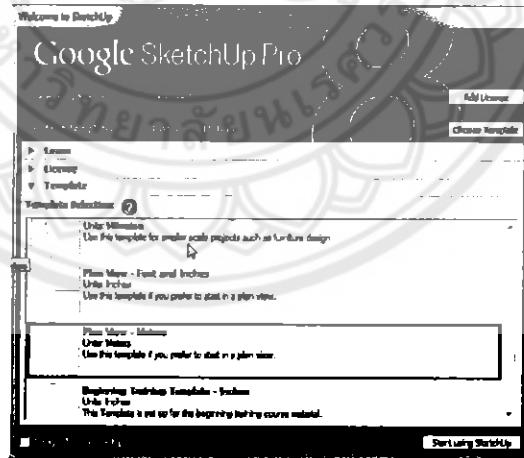
ในส่วนของคำสั่ง Back Line จะมีคีย์ที่กำหนดมาให้แล้วคือคีย์ K แนะนำให้ลบคีย์เดิมออกเพื่อเก็บคีย์เอาไว้ใช้กับคำสั่งอื่นๆที่จะเพิ่มในภายหลัง และหลังจากกำหนดค่าเสร็จแล้วเราสามารถที่จะส่งออกค่าได้โดยการคลิกที่ปุ่ม Export แล้วเลือกตำแหน่งจัดเก็บไฟล์ โดยไฟล์จะมีนามสกุล .dat (ถ้าไม่มีการตั้งชื่อใหม่โปรแกรมจะตั้งชื่อมาตรฐานให้เป็น Preferences.dat) และถ้าต้องการนำกลับมาใช้ใหม่ก็ให้คลิกเลือกที่ปุ่ม Import แล้วเลือกไฟล์ Preferences ที่เคยบันทึกเก็บเอาไว้

หมายเหตุ: ไฟล์ Preferences จะบันทึกค่าในส่วนของ Shortcut และ File ในหน้าต่าง System Preferences เท่านั้น

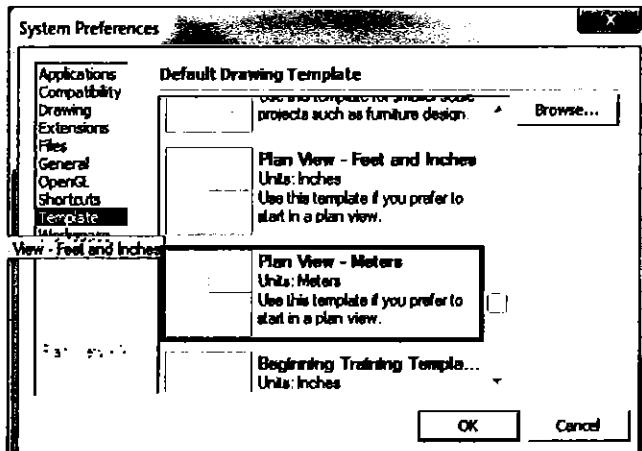
การเลือกแม่แบบเพื่อใช้งาน

การทำงานในโปรแกรม Google SketchUp ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโปรแกรมขึ้นมาหรือการสร้างงานใหม่ โปรแกรมจะทำการเรียกເອາມ แบบที่ถูกกำหนดเอาไว้แล้วมาเป็นแม่แบบเริ่มต้นสำหรับการทำงาน

เราสามารถที่จะเลือกกำหนดแม่แบบเริ่มต้นสำหรับการทำงานได้จากหน้าต่าง System Preferences ในหมวด Template หรือเลือกจากหน้าต่าง Welcome to SketchUp ก็ได้เช่นกัน การเรียกแสดงหน้าต่าง Welcome to SketchUp สามารถเลือกได้จากเมนู Help > Welcome to SketchUp

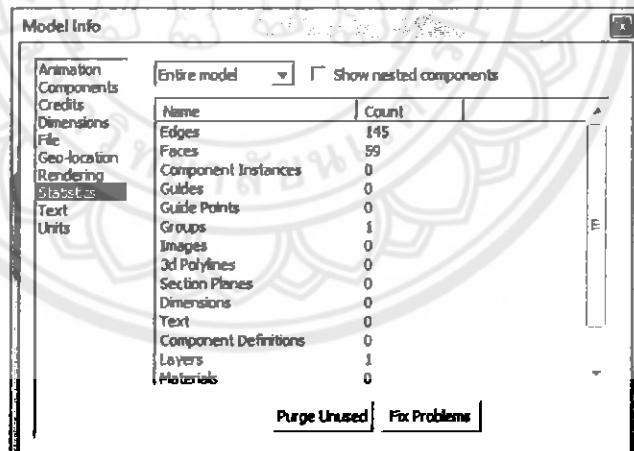
รูปที่ 2.17 แม่แบบเริ่มต้นสำหรับการทำงาน

รูปที่ 2.18 กำหนดแม่แบบเริ่มต้นสำหรับการทำงาน

การกำหนดค่าในส่วนของ Model Info

Model Info เป็นส่วนสำหรับกำหนดรายละเอียดต่างๆ ของไฟล์งานที่กำลังทำงานอยู่ในขณะนี้เพื่อช่วยให้การทำงานมีความสะดวกและเหมาะสมกับการทำงานในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดการแสดงผลของแอนิเมชัน การแก้ไข Component/Group การกำหนดรายละเอียดของไฟล์ หน่วยวัด รูปแบบตัวอักษร เป็นต้น สามารถเรียกหน้าต่าง Model Info ได้จากเมนู **Window > Model Info** หรือคลิกที่ไอคอน

รูปที่ 2.19 กำหนดค่าในส่วนของ Model Info

การบันทึกแม่แบบ (Save As Template)

เราสามารถบันทึกไฟล์งานเก็บไว้เป็นแม่แบบสำหรับใช้งานในครั้งต่อไปได้จากเมนู **File > Save As Template...** การบันทึกแม่แบบนี้จะมีการเก็บค่าต่างๆ ที่กำหนดเอาไว้ในไฟล์งาน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดค่าต่างๆ ใน Model Info มุมมอง หรือรูปแบบการแสดงผลเป็นต้น

2.2 ทฤษฎีผังเมืองและการใช้ประโยชน์พื้นที่⁽⁶⁾

2.2.1 ความหมายของผังเมือง

ผังเมืองหมายถึง ผังบริเวณแสดงตำแหน่งอาคาร สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก สะท้อนอุปสงค์ที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะพัฒนาขึ้นในอนาคตของพื้นที่ในแต่ละพื้นที่นั้น

2.2.2 วิสัยทัศน์การจัดทำผังเมือง

1) เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารในระยะ

2) เพื่ออำนวยความสะดวก

3) เพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารสามารถไว้วางความเป็นระเบียบเรียบร้อยของกิจกรรมและมีความสัมพันธ์ชึ้นกันและกันอันประกอบเป็นผังเมือง มีความครอบคลุมและยึดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินและอาคารต่าง ๆ ในอนาคต ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวางแผนเมือง นับว่าเป็นศิลปะในด้านการจัดวางการจัดระเบียบในพื้นที่ ซึ่งจะต้องให้มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ ในองค์ประกอบต่าง ๆ และมีความสมดุลกับความต้องการใช้ประโยชน์ในขอบเขตพื้นที่ผังเฉพาะของหน่วยงาน และสอดคล้องกับความต้องการใช้ประโยชน์ในขอบเขตพื้นที่ผังรวมภายนอก ดังนั้นจึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงคุณค่าของส่วนรวมให้มาก มิใช่แต่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ในขอบเขตพื้นที่ผังเฉพาะของหน่วยงานเท่านั้น เพราะมีฉะนั้นแล้ว ไม่ว่าผังเมืองเฉพาะของหน่วยงานจะได้จัดวางไว้อย่างดีและสมบูรณ์เพียงใด ก็ยังจะถือว่าเป็นการวางแผนที่สมบูรณ์ไม่ได้หากขาดการต่อเนื่องกับผังเมืองเฉพาะของหน่วยงานเดียว และขาดความสัมพันธ์กับผังเมืองทั่วไป

การวางแผนเมืองแต่ละพื้นที่ไม่อาจจะกำหนดให้เป็นรูปแบบมาตรฐานได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่แต่ละสภาพพื้นที่และวัตถุประสงค์การใช้ประโยชน์ แต่อย่างไรก็ตาม การวางแผนเมืองให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยอย่างมีแบบแผนต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1) การใช้ประโยชน์ (FUNCTIONAL ADEQUACY) เป็นเป้าหมายแรกของการวางแผนเมืองเพื่อให้แต่ละกิจกรรมสามารถได้รับประโยชน์จากผังเมืองทันที ดังนั้น ในแต่ละกิจกรรมจะต้องกำหนดการกิจหน้าที่ให้ชัดเจน เพื่อจะแปลงเป็นความต้องการใช้ประโยชน์ลงในแต่ละพื้นที่

2) ระบบสัญจร (CIRCULATION) การวางแผนเมืองในพื้นที่ใด ๆ ก็ตาม ระบบสัญจรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะหากไม่มีระบบสัญจรสเสียแล้ว ผังเมืองทันทีก็ไร้ความหมายระบบสัญจรมายความถึงถนนทาง ทางรถไฟ เส้นทางเดินทางท่อส่งน้ำ ระบบไฟฟ้า ประปา และสาธารณูปโภค โดยระบบสัญจรอាជนำรวมเข้าด้วยกันในแนวทางเดียวกันได้ ทั้งนี้ เพราะสัดส่วนแก่การวางแผนโครงการและจัดสรรงบประมาณ การจัดทำระบบสัญจรต้องคำนึงถึงผลกระทบที่สำคัญ 2 ประการคือ ทางด้านสังคม เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพึ่งพาและกระทำการกิจกรรมร่วมกัน อีกประการหนึ่ง คือทางด้านสุนทรีภาพในด้านของสภาพแวดล้อม

3) การเชื่อมโยง (LINKAGES) เป็นการวางแผนแม่บทให้เกิดความต่อเนื่องระหว่างอาคารต่าง ๆ ทางคมนาคม สภาพแวดล้อมโดยทั่วไป ซึ่งนักวางแผนจะต้องสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้น นอกจากนี้การเชื่อมโยงต้องคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ในแต่ละกิจกรรมในพื้นที่นั้น ๆ ด้วย

การวางแผนแม่บทให้เกิดการเชื่อมโยงสำหรับพื้นที่ว่างเปล่าที่ไม่เป็นปัญหาอะไรสามารถจัดทำได้อย่างกระชับและเหมาะสม แต่สำหรับพื้นที่ที่ได้ใช้ประโยชน์แล้ว การปรับปรุงผังแม่บทนั้น จะต้องมีการแก้ปัญหารือเรื่องการขัดขวางซึ่งกันและกันด้วย ซึ่งบางครั้งมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการแลกเปลี่ยนอาคารเพื่อการใช้ประโยชน์กันใหม่

4) งบประมาณ (BUDGET) งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จในแต่ละพื้นที่ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการจัดสรรเพื่อการก่อสร้างและการบูรณะบำรุง การใช้งบประมาณต้องให้เหมาะสมสมสอดคล้องและเป็นไปตามระเบียบวิธีปฏิบัติทางการงบประมาณของหน่วย

5) การประหยัด (ECONOMY) อาจเป็นสิ่งที่น่าประหลาดใจมากที่นักวางแผนมักจะไม่ค่อยให้ความสนใจและคำนึงมากนัก แต่แท้ที่จริงแล้วการประหยัดเป็นสิ่งจำเป็นทั้งในด้านแรงงาน วัสดุและการดำเนินการงานแต่อย่างไรก็ตาม การประหยัดจะต้องเป็นไปตามคุณภาพของงาน และการบูรณะบำรุงซึ่งจะต้องกระทำการอย่างต่อเนื่อง

6) การปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม (ADAPTABILITY) นักวางแผนจะต้องเป็นผู้นำของการไกลทั้งนี้นอกจากจะวางแผนอนาคตแล้ว ยังจะต้องวางแผนเพื่อการแก้ไขปรับปรุงผังแม่บทให้เหมาะสมกับสภาพในอนาคตด้วย แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่คาดหวังได้ยาก แต่ในการปฏิบัติแล้วก็ควรจัดให้มีความเกี่ยวเนื่องระหว่างการวางแผนแม่บทกับการใช้ประโยชน์ที่ดินในอนาคต

7) ความงามน่าดู (IMAGEABILITY) การวางแผนแม่บทจะต้องมีความงามความน่าดูให้เป็นที่ชื่นชอบต่อผู้ใช้ประโยชน์โดยผังแม่บทนี้จะต้องมีรูปแบบที่เที่ยงแจ่มชัด เข้ากันได้กับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวและมีความหมายเห็นได้ชัดเจนว่า วางแผนแม่บทเพื่อใช้ประโยชน์ เพื่อกิจกรรมอันใด

8) การจัดภูมิสถาปัตย์ (LANDSCAPING) การตกแต่งบริเวณเพื่อให้เกิดภาพทิวทัศน์ที่มีการลำดับภาพไว้อย่างดี เพื่อให้ส่วนต่าง ๆ ของผังแม่บทกลมกลืนไปด้วยกัน และครุ่นรื่นไม่ขัดเขิน ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความสนับสนุนใจแก่ผู้พำนัช การตกแต่งบริเวณอาจใช้วัสดุอุปกรณ์และสิ่งต่าง ๆ เช่นประกอบด้วย หิน, ดิน, น้ำ และต้นไม้

2.2.3 การวางแผนแม่บท

ลำดับขั้นตอนในการออกแบบวางผังบริเวณในเชิงปฏิบัติการ (STEP BY STEP PRACTICAL SITE PLANNING TECHNIQUE) โดยยึดบนพื้นฐานของประสบการณ์เกิดจากการปฏิบัติงานออกแบบผังบริเวณของผู้เชี่ยวชาญสามารถลำดับขั้นตอน (Step) หลัก ๆ ในการออกแบบผังบริเวณในเชิงปฏิบัติการ โดยจะสามารถแบ่งออกได้เป็นลำดับขั้นตอนสำคัญหลักดังนี้

การศึกษารายละเอียดขั้นพื้นฐาน

เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษาขั้นปฐมภูมิเพื่อให้เข้าใจในความเป็นมา, วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริงของโครงการนั้น

- การศึกษาความเป็นมาของโครงการ
- การศึกษาหลักการพื้นฐาน, เทพุผลและความเป็นของโครงการ
- การศึกษาวัตถุประสงค์พื้นฐานและเป้าหมายของโครงการ

การศึกษาขั้นรายละเอียดของโครงการ

เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษา เพื่อการจัดทำโปรแกรม (Programming) และการกำหนดกลุ่มและประเภทของพื้นที่ใช้สอย (Function) ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อตอบสนอง วัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

- การศึกษาโครงสร้างทางเศรษฐกิจ, สังคม, วัฒนธรรม และการเมือง
- การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และโครงสร้างเครือข่ายสารสนเทศ, สารสนเทศการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งภาครัฐ/เอกชน
- การศึกษาโครงสร้างของกลุ่มเป้าหมายของผู้เข้ามายังโครงการ และการประมาณการผู้เข้าร่วมโครงการ

- การศึกษาโครงสร้างในการบริหารจัดการโครงการ
- การจัดทำโปรแกรม (Programming) การกำหนดกลุ่มและประเภทของพื้นที่ใช้สอย (Function) ต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินการ

- การประมาณการในด้านทรัพยากรที่ต้องการ ในการบริหารจัดการที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ
- การประเมินผลที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตที่จะเกิดขึ้นอันสืบเนื่องจากการพัฒนาโครงการ (ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องประเมินผลกระทบที่ได้รับทั้งในด้านบวกและด้านลบไปพร้อมกัน)

การศึกษาและการสำรวจสภาพพื้นที่โครงการด้านกายภาพ

(เนื่องการศึกษาในลำดับขั้นที่ ๓ นี้สามารถดำเนินการควบคู่ไปพร้อมกับการศึกษาในลำดับขั้นที่ 2 เพื่อผลจากการศึกษาจะเอื้อประโยชน์ต่อ กัน) เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษาเพื่อนำผลที่ได้จาก การศึกษาและการสำรวจสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ไปใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในลำดับขั้นการปฏิบัติการออกแบบและวางแผนบริเวณ

- การศึกษาโครงการในด้านกายภาพในมุมกว้าง (Rcconnaissance Field Work)
- การศึกษาสภาพภูมิประเทศและตำแหน่งที่ตั้ง (Geographical Location) และสภาพแวดล้อม (Site Surrounding), การเข้าถึง (Accessibility) ฯลฯ
- การศึกษาและสำรวจพื้นที่และแนวอาณาเขตโครงการ
- การศึกษาสำรวจสภาพภูมิอากาศ ปริมาณแดด, ปริมาณกระแสลม, อุณหภูมิ และความชื้นสัมพัทธ์

- การศึกษาสำรวจค่าระดับของดิน (Contour, Topography)
- การศึกษานิด ประเภทของดินและคุณสมบัติของดินในด้านวิศวกรรม
- การศึกษานิดและประเภทของดิน คุณสมบัติของดินในด้านวิศวกรรมเกษตรกรรม

- การศึกษาพืชพรรณไม้ (Vegetation) และสิ่งมีชีวิต (Wild Life)
  - การศึกษาและสำรวจทางชลศาสตร์และอุทกศาสตร์
  - การศึกษาสภาพแวดล้อม
  - การศึกษาลักษณะและทิศทางรวมถึงปริมาณน้ำฝน
  - การศึกษาและสำรวจแหล่งน้ำผิวน้ำในบริเวณที่ตั้งโครงการและบริเวณใกล้เคียง
  - การศึกษาและสำรวจนิดและความบริสุทธิ์ของน้ำใต้ดิน
  - การศึกษาและสำรวจระบบการระบายน้ำและระดับน้ำ
  - การศึกษาวิเคราะห์คุณภาพของน้ำ
  - การศึกษาเพื่อทำการประเมินผลกระทบอันจะเกิดขึ้นจากภัยทางธรรมชาติ หรือความไม่สงบภายในประเทศที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางธรรมชาติ ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาโครงการ
  - การศึกษาเพื่อทำการประเมินผลกระทบอันอาจจะเกิดขึ้นต่อสภาพแวดล้อมจากปัจจัยที่มีใช้ธรรมชาติ ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาโครงการ
- แนวคิดในการออกแบบและวางแผนผังบริเวณ**
- เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษาเพื่อสำรวจหาแนวคิดในการดำเนินการวางแผนผังบริเวณ อาทิเช่น**
- แนวคิดในการวางแผนผังเมือง (Master Plan)
  - แนวคิดในการวางแผนผังการใช้ที่ดิน (Land Use Plan)
  - แนวคิดในการวางแผนผังโครงข่ายสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ (Infrastructure Network)
  - แนวคิดในการวางแผนและออกแบบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสภาพแวดล้อม
  - แนวคิดในการวางแผนผังกลุ่มอาคารประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงที่ว่างเปิดโล่งและการออกแบบสถาปัตยกรรม
- ปฏิบัติการออกแบบและวางแผนผังบริเวณ**
- เป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินการปฏิบัติการออกแบบและวางแผนผังบริเวณ อาทิเช่น**
- การปฏิบัติการวางแผนผังบริเวณ
  - การปฏิบัติการวางแผนกลุ่มอาคารประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงที่ว่างเปิดโล่ง การออกแบบสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม
  - การออกแบบสถาปัตยกรรมและที่ว่างเปิดโล่ง
  - การกำหนดสภาพลักษณ์และคำแนะนำในการออกแบบทางสถาปัตยกรรมและที่ว่างเปิดโล่งภายในโครงการ
  - การกำหนดแนวทาง (Outline) ของรูปทรงของสถาปัตยกรรม (Mass, Form) และการจัดระบบที่ว่าง (Space)
  - การออกแบบและวางแผนผังภูมิสถาปัตยกรรม

- การกำหนดภาพลักษณ์และข้อเสนอแนะในการออกแบบทางภูมิสถาปัตยกรรมที่ประสานกับแนวความคิดด้านการออกแบบแบบสถาปัตยกรรม, ที่ว่างเปิดโล่งและตอบสนองต่อประโยชน์ใช้สอย

- การปฏิบัติการออกแบบและวางแผนผังระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
- การวางแผนผังระบบเส้นทางสัญจรต่าง ๆ อาทิเช่น ระบบทางเดินเท้า, ระบบทางเดินรถ, ระบบทางสัญจรในการให้บริการ
- การวางแผนผังระบบการระบายน้ำและระบบป้องกันน้ำท่วม
- การวางแผนผังระบบประปา และระบบดับเพลิง
- การวางแผนผังระบบไฟฟ้าและระบบสื่อสาร
- การวางแผนผังระบบการบำบัดน้ำเสีย
- การวางแผนผังระบบการจัดเก็บขยะ และบำบัดของเสีย
- การจัดการในด้านการประหยัดพลังงาน และการจัดการนำของเสียนำกลับมาใช้ใหม่ (Recycle) รวมถึงการควบคุมมลภาวะ

แผนการจัดสรรงบประมาณและการพัฒนาด้านกายภาพ

เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษาเพื่อจัดทำแผนการจัดสรรงบประมาณและการพัฒนาด้านกายภาพอาทิเช่น

- แผนการพัฒนาด้านกายภาพและการประมาณการระยะเวลาในการพัฒนา
- แผนการกำหนดช่วง (Phrasing) ของการพัฒนาด้านกายภาพ
- แผนการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับการพัฒนาด้านกายภาพ

การประเมินผลกระทบอันสืบเนื่องจากความคืบหน้าในการพัฒนาของโครงการและการกำหนดระยะเวลาในการประเมินผลกระทบและทบทวนแผนปฏิบัติงาน

เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษาเพื่อทำการประเมินผลกระทบจากการพัฒนาทั้งในด้านความสำเร็จและความล้มเหลวของแผนตามช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับความต้องการในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เพื่อที่จะสามารถตอบสนองผู้ใช้โครงการให้ได้รับประโยชน์สูงสุดและเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้งาน

- การจัดทำการประเมินผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม (Environmental Impact Assessment)

- การจัดทำ การรับฟังความเห็นจากหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องและผู้ที่จะได้รับผลกระทบจากการพัฒนา (Public Hearing)

- การกำหนดระยะเวลาประเมินผลและทบทวนแผนการปฏิบัติงาน
- การประเมินแผนการปฏิบัติงาน ระยะสั้น (1 – 5 ปี)
- การประเมินแผนการปฏิบัติงาน ระยะกลาง (6 – 10 ปี)
- การประเมินแผนการปฏิบัติงาน ระยะยาว (11 – 15 ปี)

การปรับเปลี่ยนマイและวัตถุประสงค์ของโครงการ

เป็นลำดับขั้นตอนการศึกษาเพื่อทำการทบทวนเปลี่ยนマイและวัตถุประสงค์ของโครงการ

- การทบทวนเปลี่ยนマイและวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงผังบริเวณ เพื่อให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพราะไม่มีผังในการพัฒนาทางกายภาพใด ที่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดกาล เพราะในสภาพความเป็นจริง สภาพสังคม เศรษฐกิจและบ้านเมืองมีการผันแปรตลอดเวลา งานออกแบบและวางแผนผังจึงมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปตามวิสัยทัศน์ของผู้มีอำนาจตัดสินใจความพร้อมในด้านทรัพยากร และความต้องการของผู้ใช้สอยในช่วงเวลาต้น ดังนั้น ผังบริเวณรูปแบบหนึ่งจะเหมาะสมกับช่วงเวลาหนึ่ง การทบทวนปรับเปลี่ยนผังเป็นระยะ ๆ ตามช่วงเวลาจึงเป็นสภาวะปกติ

งานวางแผนแบบทั่วไปต้องสนองประโยชน์ให้แก่ผู้ใช้ในแต่ละกิจกรรมได้อย่างพอเพียง แต่นักวางแผนจะต้องระลึกเสมอว่าการวางแผนทั่วไปตามความประสงค์ส่วนตัวของผู้ใช้ย่อมจะเกิดผลเสียหายต่อผังแบบทั่วไปส่วนรวมอนาคต และจะทำให้ผังแบบเฉพาะนั้นมีรูปแบบที่จะร้างเลือนไปเมื่อความซัดเจน และไม่เป็นไปตามหลักการที่ควรที่ถูก

2.3 ทฤษฎีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

ทฤษฎีการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมอันเนื่องมาจากพระราชดำริตามแนวทางการบริหารจัดการด้านน้ำท่วมล้น โดย ที่ประเทคโนโลยีในเชิงมรดุ มีฝนตกชุกและปริมาณน้ำฝนสูง จึงเกิดปัญหาน้ำท่วมอยู่ในหลายพื้นที่เกือบทุกภูมิภาคพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระปริวัติห่วงใยในปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอมา และทรงวิเคราะห์ถักข้อแนวทางการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและทรงค่ามีถึงการเลือกใช้วิธีการต่างๆที่เหมาะสมกับสภาพท้องที่และสมรรถนะของกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ตลอดจนงบประมาณค่าใช้จ่ายในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วย

2.3.1 พระราชดำริในการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

1) การก่อสร้างคันกันน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมซึ่งเป็นวิธีการดั้งเดิมแต่โบราณโดยการก่อสร้างคันกันน้ำขนาดที่เหมาะสมขนาดไปตามลำน้ำท่ามจากขอบตลิ่งพื้นที่ป้องกันมีให้น้ำล้นตลิ่งไปท่วมในพื้นที่ต่าง ๆ ด้านใน

2) การก่อสร้างทางผ่านน้ำ เพื่อผ่านน้ำทั้งหมดหรือบางส่วนที่ล้นตลิ่งท่วมทันให้ออกไปโดยการก่อสร้างทางผ่านน้ำหรือชุดคลองสายใหม่ เชื่อมต่อกับลำน้ำที่มีปัญหาน้ำท่วมโดยให้น้ำไหลไปตามทางผ่านน้ำที่ขุดขึ้นใหม่ไปลงลำน้ำสายอื่น หรือระบายนอกสู่ทะเลตามความเหมาะสมทั้งนี้ "คันดิน" หรือ "พนังกันน้ำ" เป็นโครงสร้างทางวิศวกรรมอย่างหนึ่ง ซึ่งก่อสร้างด้วยการอัดดินจนแน่นเป็นรูปคันดิน การก่อสร้างคันดินจะต้องทำให้ได้ตามมาตรฐานเพื่อจะให้ได้คันดินที่มีความแข็งแรงโดย "อาจารย์อมร" แนะนำหลัก 10 ประการในการก่อสร้างคันดินตามมาตรฐานของ FEMA259 ซึ่งเป็นข้อแนะนำสำหรับการก่อสร้างคันดินที่มีความสูงไม่เกิน 2 เมตรเพื่อกันน้ำที่สูงไม่เกิน 10.70 เมตร (เพื่อไว้ 30 เซนติเมตร สำหรับกันน้ำกระดก)

2.3.2 หลัก 10 ประการในการก่อสร้างคันดินให้ได้มาตรฐานทางวิศวกรรม⁽⁷⁾

หลัก 10 ประการในการก่อสร้างคันดินตามมาตรฐานของ FEMA259 ซึ่งเป็นข้อแนะนำสำหรับการก่อสร้างคันดินที่มีความสูงไม่เกิน 2 เมตร เพื่อกันน้ำที่สูงไม่เกิน 1.70 เมตร (เพื่อไว้ 30 ชม. สำหรับกันน้ำกระฉอก) สำหรับคันดินที่มีความสูงกว่านี้ก็ยังคงต้องทำตามหลัก 10 ประการนี้ แต่จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ทางวิศวกรรมอย่างละเอียดโดยวิศวกรผู้เชี่ยวชาญและมีรายการคำนวณประกอบด้วย

1) วัสดุที่ใช้ทำคันดินจะเป็นดินเหนียวหรือดินทรายก็ได้ แต่ใช้ดินเหนียวจะดีกว่าเนื่องจากดินเหนียวมีขนาดอนุภาคที่เล็กทำให้น้ำซึมผ่านได้ยาก ถ้าใช้ดินทรายต้องมีตะกอนดินเหนียวปนด้วยเป็นปริมาณไม่น้อยกว่า 15% โดยน้ำหนัก

2) การก่อสร้างคันดินจะต้องทำให้เป็นรูปพีระมิดฐานกว้างและสอบลงเมื่อความสูงเพิ่มขึ้น การก่อสร้างคันดินจะก่อติดขึ้นไปเป็นกำแพงในแนวตั้ง คงทำไม่ได้ เพราะจะล้มได้ง่ายเมื่อโดนแรงดันจากน้ำ นอกจานนี้วัสดุที่นำมา ก่อสร้าง เช่น ดินเหนียวหรือดินทรายก็ไม่อาจจะก่อสร้างขึ้นไปเป็นแท่งตรง ๆ ได้ด้วย เพราะจะเสื่อมสลายลงมา

3) หากใช้ดินเหนียวเป็นวัสดุทำคันดิน ความลาดของคันดินทั้งสองด้าน (ด้านน้ำและด้านแห้ง) เท่ากับ ระยะตั้ง 1 ส่วนต่อระยะราบ 2.5 ส่วน

4) หากใช้ดินทรายเป็นวัสดุทำคันดิน ความลาดชันของดินทรายด้านน้ำเท่ากับระยะตั้ง 1 ส่วนต่อระยะราบ 3 ส่วน และความลาดชันของคันดินด้านแห้งเท่ากับระยะตั้ง 1 ส่วนต่อระยะราบ 5 ส่วน

5) ความกว้างของส่วนบนของคันดินแบบผืนตามความสูงของคัน แต่สำหรับคันดินทั่วไปที่สูงไม่เกิน 4.0 เมตร ความกว้างส่วนบนของคันดินควรกำหนดค่าอยู่ระหว่าง 2.5 เมตรถึง 3.0 เมตร

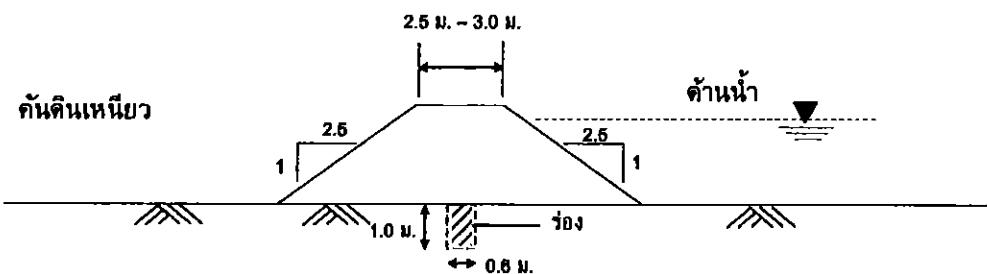
6) การก่อสร้างคันดินต้องทำเป็นขั้น ๆ ขั้นละ 30 ซ.ม. แต่ละขั้นต้องกดอัดให้แน่นโดยรอบเพื่อเพิ่มกำลังด้านทานแรงเฉือน มีด้านน้ำแล้วกำแพงอาจจะถูกแรงดันน้ำเฉือนจนขาด

7) เนื่องจากตัวคันดินเองก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำที่อยู่ด้านในคันดินออกสู่ภายนอก ดังนั้นต้องเตรียม ท่อระบายน้ำหรือระบบระบายน้ำเพื่อนำน้ำที่อยู่ด้านในออกสู่ภายนอกด้วย

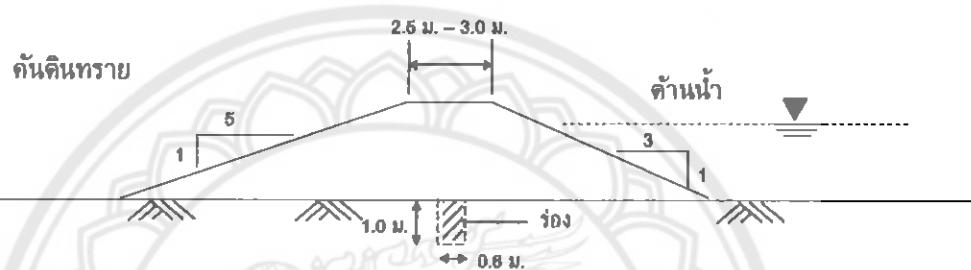
8) ก่อนสร้างคันดินให้ขุดร่องให้ฐานคันดินที่บริเวณกลางคันดินโดยมีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 0.6 เมตร ลึกไม่น้อยกว่า 1.0 เมตร ตลอดความยาวคันดินแล้วอุดร่องดังกล่าวด้วยดินเหนียวหรือคอนกรีต เพื่อกันการรั่วซึมของน้ำให้ฐานคันดิน

9) ปูผ้าใบหรือผ้าพลาสติกไปตาม แนวลาดของคันดินเพื่อป้องกันการซึมผ่านของน้ำอีกชั้นหนึ่ง แล้ววางถุงทรายบนผ้าใบหรือผ้าพลาสติกนี้ทั้งด้านบนและด้านล่างของคัน

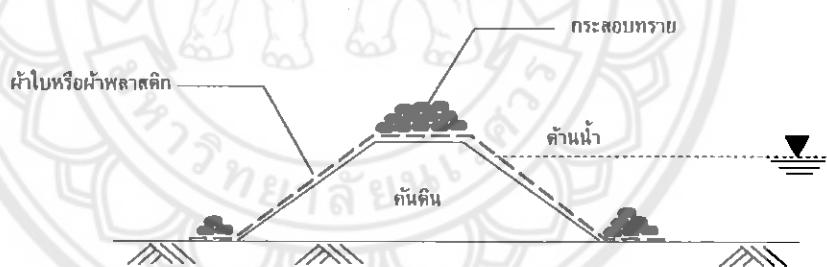
10) ที่ตีนคันดินฝั่งแห้งให้เตรียมพื้นที่รับน้ำ หรือ toe drain ดังรูปเพื่อร่องรับน้ำที่ซึมเข้ามาผ่านทางตัวคันดิน บริเวณที่ทำ toe drain นี้ให้เติมด้วยทรายที่ระบายน้ำได้ดี ไม่มีดินเหนียวปน และเตรียมปูน้ำและท่อส่งเพื่อนำน้ำออกพื้นที่

รูปที่ 2.20 แบบคันดินหนีงา

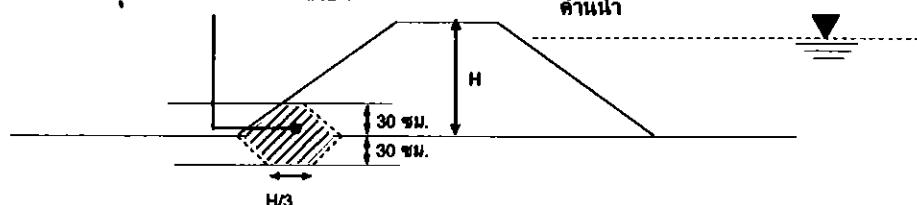

รูปที่ 2.21 แบบคันดินกราย

รูปที่ 2.22 แบบคันดินปูผ้ายางและวางถุงหุ้ย

Toe drain
บรรจุกรวยสะอุดไม่มีติดหนีงาปืน

รูปที่ 2.23 แบบคันดินบริเวณ toe drain

2.3.3 การพองตัว (Swell)

ดินธรรมชาติเมื่อชุบน้ำจะเกิดการพองตัวขึ้น (Swell) ทำให้ปริมาณของดินดูเพิ่มมากขึ้นจากดินแห้งตามธรรมชาติ เป็นดินหลวม ดังแสดงในตารางที่ 2.6 ดังนั้นเมื่อคิดปริมาณดินลงได้แล้ว จะต้องคิดเปอร์เซ็นต์การบดอัด (Compacted) เพิ่มเติมโดยทั่วไปมักคิดจากดินพองตัว เพราะต้องการณ์ดินให้แห้งเหมือนกับดินธรรมชาติ

ตารางที่ 2.6 แสดงค่า Percent swell

Material	Percent swell
Clay, dry	35
Clay, wet	35
Earth, dry	25
Earth, wet	25
Earth and gravel	20
Gravel, dry	12
Gravel, wet	14
Limestone	60
Rock, well blasted	60
Sand, dry	15
Sand, wet	15
Shale	40

ที่มา: Robert L. Peurifoy, 2011, 103

2.4 ข้อมูลโรงเรียนวัดวังแร่

2.4.1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อสถานศึกษา โรงเรียนวัดวังแร่ ตั้งอยู่ หมู่ 3 ตำบลชุมแสงสังคม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก รหัสไปรษณีย์ 65240 โทรศัพท์ 0-5531-0258

อักษรย่อโรงเรียน ว.ร. (W.R.)

สีประจำโรงเรียน ขาว-แสด

ดอกไม้ประจำโรงเรียน ดอกแก้ว

คำขวัญของโรงเรียน เรียนดี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม นำกีฬา พัฒนาเทคโนโลยี

สถานภาพ รัฐบาล
เขตพื้นที่บริการ หมู่ 3 ตำบล ชุมแสงสังคม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก อยู่ใน
เขต ชนบท

ผู้ปกครอง มีฐานะ ยากจน
ลักษณะพื้นที่ น้ำท่วมขัง
เป็นพื้นที่ ที่มีเครือข่ายอินเตอร์เน็ต
สังกัด สำนัก งานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ)
เขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลกเขต 1
เปิดสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึง ระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6
เขตพื้นที่บริการการศึกษา หมู่ 3 ตำบล ชุมแสงสังคม อำเภอ บางระกำ จังหวัด
พิษณุโลก

2.4.2 ข้อมูลการบริหารการศึกษา

**ชื่อ-สกุลผู้บริหาร นางวิรุฬห์รัตน์ อินชัยเชา ภูมิการศึกษาสูงสุด ปริญญาโท สาขา การ
บริหารการศึกษา ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนนี้ตั้งแต่ 15 กุมภาพันธ์ 2551 จนถึงปัจจุบัน หมายเลข
โทรศัพท์ โทร.0-89856-6303,0-80841-5574 E-mail Rose2509@hotmail.com**

ตารางที่ 2.7 ช่วงที่ 1

ชั้น	จำนวนนักเรียน			จำนวนครุยสอนอนุบาล 1-3			ระดับการศึกษาสูงสุดของครูประจำชั้น			อายุเฉลี่ย			ประสบการณ์เฉลี่ย (ปี)		
	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4			ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ประถมศึกษาปีที่ 1	1	5	6	1	-	1	-	-	-	1	-	-	51	-	26
ประถมศึกษาปีที่ 2	6	8	14	1	-	1	-	-	-	1	-	-	47	-	23
ประถมศึกษาปีที่ 3	6	7	13	1	1	1	-	-	-	1	-	-	49	-	24
ชั้น	1	5	6	1	-	1	-	-	-	1	-	-	51	-	26

หมายเหตุ ครุยสอนหลักยังดับ สอนระดับใดมาก็สูตร ให้มีบุรุณในระดับนั้น และไม่มีบุรุณนับซ้ำ

ตารางที่ 2.8 ช่วงชั้นที่ 2

ชั้น	จำนวนนักเรียน			จำนวนครุภัสดอนอนุบาล 1-3			ระดับการศึกษาสูงสุดของครู			อายุเฉลี่ย การณ์เฉลี่ย (ปี)	
	ชาย	หญิง	รวม	ครูประจำการ	ครูอัตราจ้าง	ครูกว่า อัตราจ้าง	บ.	บ.	โภ	บ.	
ประถมศึกษาปีที่ 4	7	8	15	1	-	-	-	-	-	-	28
ประถมศึกษาปีที่ 5	2	5	7	1	-	-	-	-	-	-	1
ประถมศึกษาปีที่ 6	2	8	10	1	1	-	-	-	-	1	51
รวม	11	21	32	3	1	-	1	-	1	1	31
											16

หมายเหตุ ระดับชั้น ป.4 ครูอัตราจ้างจาก บพ.สอนระดับชั้น บ.4-6 ร่วมกับครูประจำการ

甲子年正月廿九日志

ପାଇଁ କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

บทที่ 3

วิธีดำเนินโครงการ

การดำเนินโครงการผังแม่บหและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม โรงเรียนวัดวังแร่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มผู้ศึกษาได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลและทรัพยากรูปภาพ

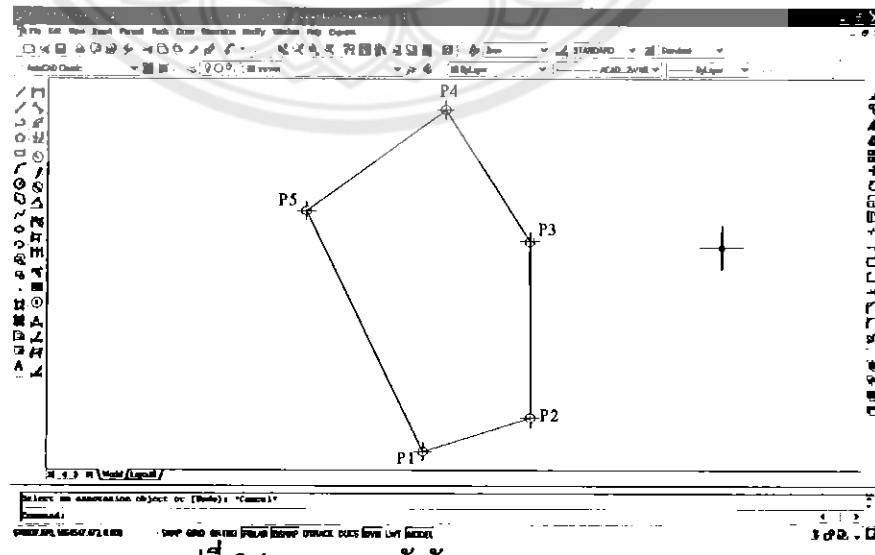
ในการดำเนินโครงการกลุ่มผู้ศึกษาได้ศึกษาทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคสนาม ภาคทฤษฎีได้ศึกษา ทรัพยากรส่างงาน การเขียนแผนที่ ขนาดและตำแหน่งอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่จะพัฒนาขึ้นในอนาคต และศึกษาการออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม ในส่วนภาคสนามได้ทำการสำรวจพื้นที่ โรงเรียนในปัจจุบันเพื่อนำไปจัดทำผังแม่บหและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

3.2 การสำรวจการทำแผนที่

ในการศึกษาการสำรวจการทำแผนที่มีวิธีการและขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ขั้นตอนในการปฏิบัติงานสนาม

- 1) สำรวจพื้นที่โดยสังเขป เขียนแผนที่คร่าว ๆ เพื่อให้ทราบตำแหน่งเบื้องต้น
- 2) กำหนดหมุดบังคับทางราบและหมุดบังคับทางดิ่งโดยให้ครอบคลุมทั่วพื้นที่ ซึ่งแต่ละ จุดสามารถใช้ในการรังวัดในขั้นตอนต่อ ๆ ไปได้อย่างสะดวก กำหนดหมุดทั้งหมด 5 หมุด ให้ชื่อหมุด แต่ละหมุดว่า P1, P2, P3, P4 และ P5 ดังแสดงในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 แสดงหมุดบังคับทางราบและงานวางรอบ

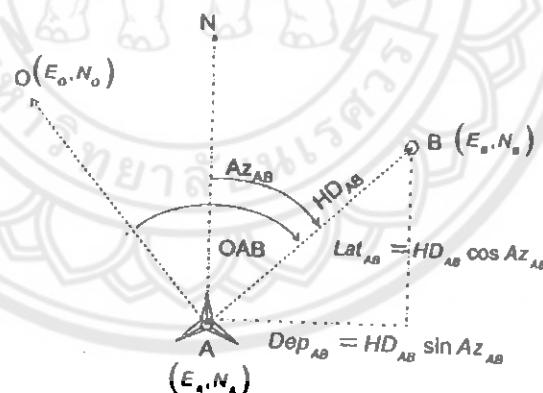
3) การทำงานรอบ มีวิธีการปฏิบัติดังนี้ ทำการสำรวจรังวัดด้วยกล้อง Total Station โดยตั้งกล้องที่หมุด (P1) Set ค่ามุมเป็น 0 ที่ทิศเหนือจากนั้นหมุนกล้องส่องไปยังเป้าหลังซึ่งตั้งอยู่บนหมุด (P5) ได้ค่า Azimuth P1-P5 จากนั้น Set ค่ามุมเป็น 0 ที่หมุด (P5) พร้อมกับวัดระยะ เสร็จแล้วหมุนกล้องส่องไปยังเป้าหน้าซึ่งอยู่บนหมุด (P2) พร้อมกับอ่านค่ามุมราบและวัดระยะ จะได้ค่ามุมระหว่างหมุดทางราบทั้งสอง ดังแสดงในรูปที่ 3.1 ทำต่อไปจนครบทุกจุดแล้วนำข้อมูลไปคำนวณปรับแก้วงรอบ

4) งานระดับ ทำการเก็บค่าระดับหมุดของรอบทั้งหมดแล้วนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณปรับแก้ค่าระดับทุกหมุด

5) การเก็บรายละเอียดตำแหน่งและระดับความสูง ณ จุดสำคัญต่าง ๆ ของพื้นที่ โดยใช้กล้อง Total Station ตั้งกล้องที่หมุดบังคับทางราบ (P1) และเป้าเลี้ยวที่หมุดบังคับทางราบ (P5) ซึ่งทราบค่าพิกัด ค่าระดับ จากนั้นหมุนกล้องส่องไปยังเป้าเลี้ยง set 0 จากนั้นหมุนกล้องส่องไปยังจุดที่ต้องการจะเก็บรายละเอียด วัดระยะ อ่านค่ามุมราบ อ่านค่าระดับ จดบันทึก

3.2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติงานสำนักงาน

- 1) คำนวณปรับแก้วงรอบโดยผลรวมมุมภายในเท่ากับ $(n-2)180^\circ$
- 2) คำนวณปรับแก้ข้อมูลค่าระดับ
- 3) คำนวณค่าพิกัดของจุดที่เก็บรายละเอียด ดังนี้

รูปที่ 3.2 แสดงการหาค่าพิกัดจุด

สูตรในการหาค่าพิกัดจุด

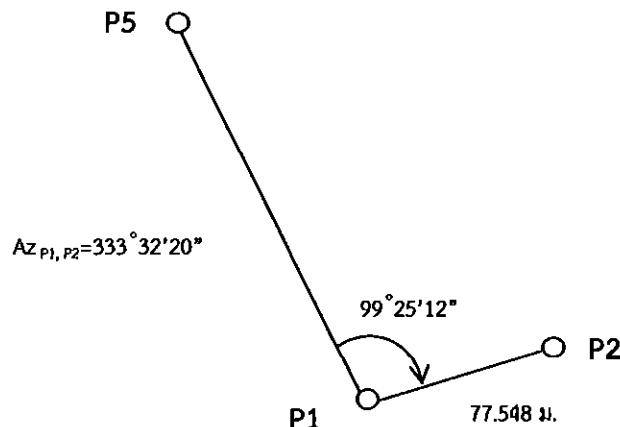
$$Az_{AB} = Az_{AO} + OAB \quad (1)$$

$$Dep_{AB} = HD_{AB} \sin Az_{AB} \quad (2)$$

$$Lat_{AB} = HD_{AB} \cos Az_{AB} \quad (3)$$

$$E_B = E_A + Dep_{AB} \quad (4)$$

$$N_B = N_A + Lat_{AB} \quad (5)$$

รูปที่ 3.3 แสดงตัวอย่างการคำนวณค่าพิกัด P2

ตัวอย่างการคำนวณ

หาพิกัดจุด P2 ทราบค่า พิกัด P1 E=615832, N=1864409, ค่า Azimuth P1 ไป P5 = $333^{\circ}32'20''$, มุมภายใน $P5P1P2 = 99^{\circ}25'12''$ และระยะจาก P1 ไป P2 = 77.548 ม.

$$Az_{P1, P2} = 333^{\circ}32'20'' + 99^{\circ}25'12'' = 432^{\circ}57'32'' \text{ เกิน } 360^{\circ} \text{ เอา } 360^{\circ} \text{ ไปลบ จะได้}$$

$$Az_{P1, P2} = 432^{\circ}57'32'' - 360^{\circ}00'00'' = 72^{\circ}57'32''$$

$$Dep_{P1, P2} = 77.548 \sin(72^{\circ}57'32'') = 74.15$$

$$Lat_{P1, P2} = 77.548 \cos(72^{\circ}57'32'') = 22.73$$

$$E_{P2} = 615832 + 74.15 = 615906.15$$

$$N_{P2} = 1864409 + 22.73 = 1864432$$

ทำอย่างเดียวกันนี้กับทุกจุดที่เก็บรายละเอียด สามารถใช้โปรแกรม Microsoft Excel ช่วยในการคำนวณได้

4) รวบรวมข้อมูลทั้งหมดทำการประมวลผลและแสดงผลโดยใช้โปรแกรม Autodesk Land Desktop

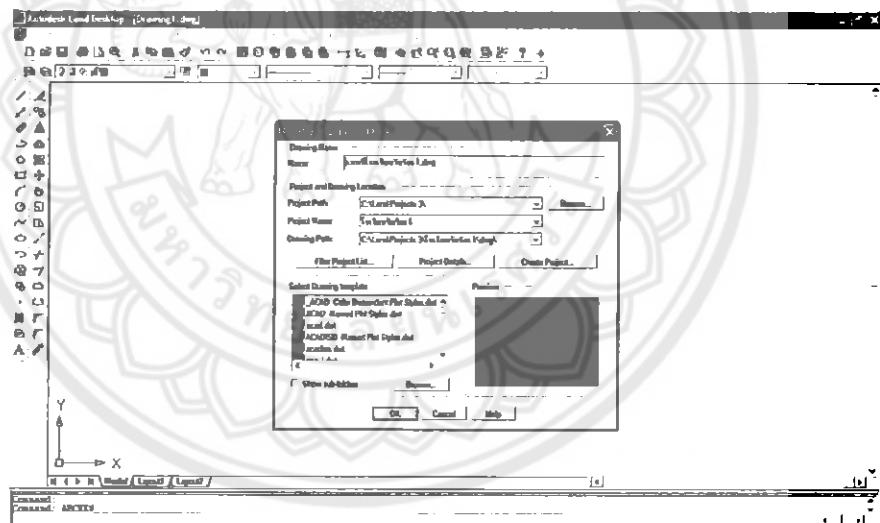
ขั้นตอนการประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Autodesk Land Desktop ดังนี้

(1) สร้างฐานข้อมูลใน Microsoft Excel โดยป้อนค่าพิกัด E, N และ Elevation ของจุดที่เก็บรายละเอียดแล้วตั้งชื่อ File โดยใช้นามสกุล CSV (Comma delimited) ดังแสดงในรูปที่ 3.4

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
1	1	615912.8	184474	48.5716															
2	2	615906.8	184473	48.5718															
3	3	615912.7	184473	48.5711															
4	4	615912.2	184474	48.5727															
5	5	615908.3	184479	48.5711															
6	6	615952.4	184479	48.5479															
7	7	615916.8	184474	48.5494															
8	8	615921.1	184470	48.4544															
9	9	615901.8	184479	48.5125															
10	10	615909.3	184473	48.5951															
11	11	615953.2	184476	48.5284															
12	12	615973.6	184470	48.5537															
13	13	615976.1	184471	48.5532															
14	14	615979.0	184472	48.4039															
15	15	615967.1	184473	48.195															
16	16	615971.2	184472	48.5001															
17	17	615914	184470	48.5363															

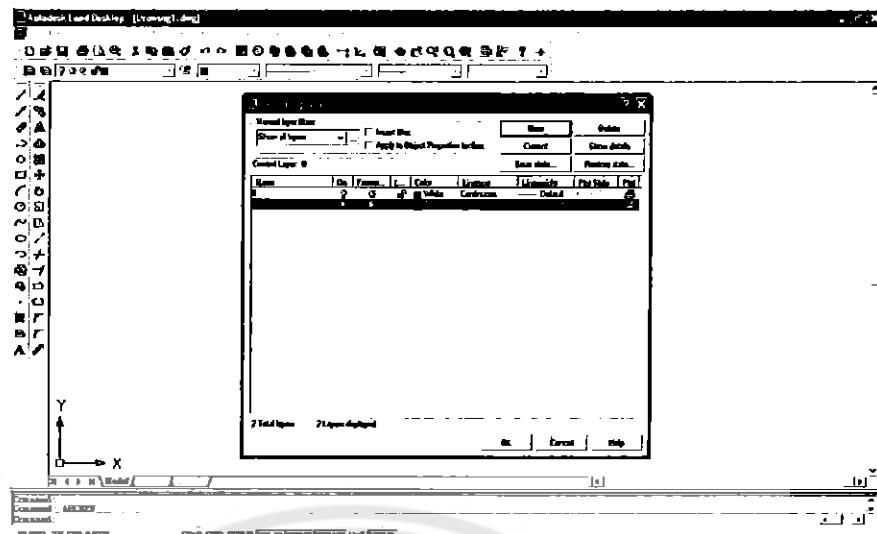
รูปที่ 3.4 แสดงค่าพิกัด N, E และ Elevation

(2) เปิดโปรแกรม Autodesk Land Desktop แล้วเข้าไปที่ file > New เพื่อสร้าง Project ใหม่ขึ้นมาโดยตั้งชื่อเป็น “แผนที่โรงเรียนวัดวังแร่” ดังแสดงในรูปที่ 3.5

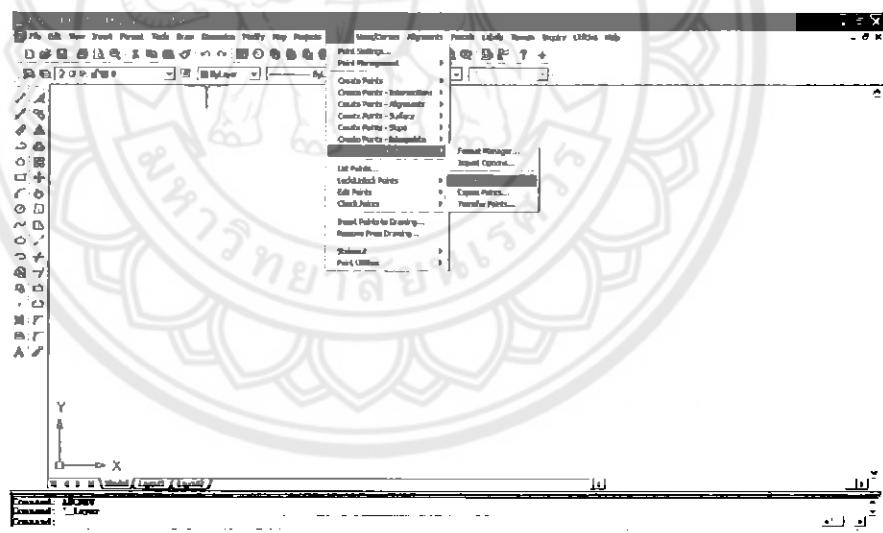
รูปที่ 3.5 แสดงการเปิดโปรแกรม Autodesk Land Desktop

(3) หลังจากสร้าง Project แล้วก็สร้าง Layer ชื่อ point ขึ้นมา ดังแสดงในรูปที่ 3.6

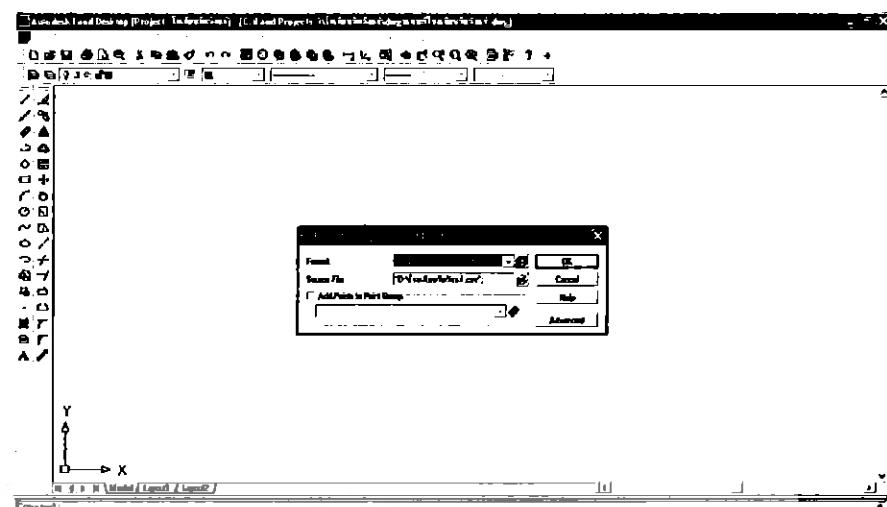
รูปที่ 3.6 แสดงการสร้าง Layer

(4) Import point ข้อมูลจาก file ที่ชื่อว่า โรงเรียนวัดวังแร่. csv เพื่อจะนำข้อมูลเข้ามา plot ใน Autodesk Land เข้าไปที่ Point > Import/Export point > Import point ดังแสดงในรูปที่ 3.7

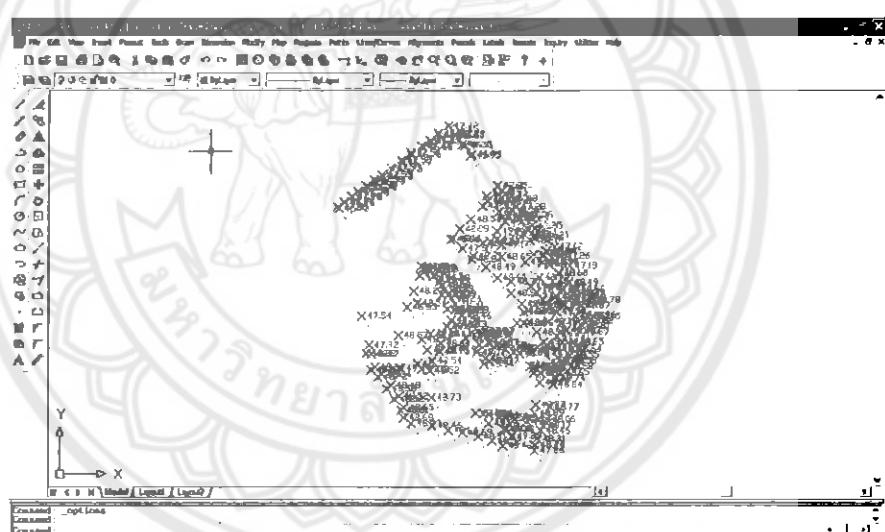
รูปที่ 3.7 แสดงการสร้าง Point

(5) เลือก Format PENZ delimited และเลือก Source file โรงเรียนวัดวังแร่. csv ที่เราป้อนค่าพิกัด ดังแสดงในรูปที่ 3.8

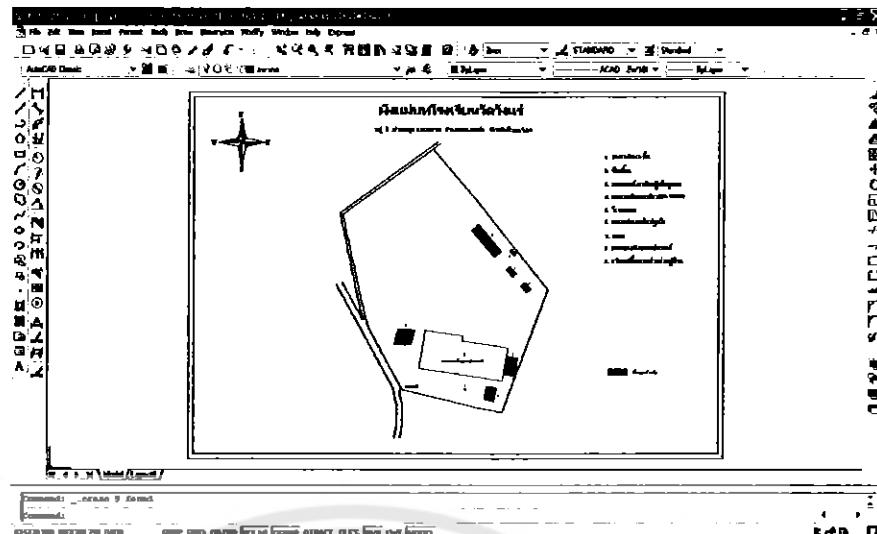
รูปที่ 3.8 แสดงการเลือก Format PENZ delimited

(6) จะได้รูป Point ที่เราทำการ Import เข้ามา ดังแสดงในรูปที่ 3.9

รูปที่ 3.9 แสดง Point ที่ Import เข้ามา

(7) สร้าง Layer ใหม่ขึ้นมาก่อนแล้วลากเส้นต่อจุดตามรายละเอียดที่สำรวจมาในสนามได้แพนท์ ดังแสดงในรูปที่ 3.10

รูปที่ 3.10 แสดงแผนที่ลักษณะที่ต้องตามรายละเอียดที่สำรวจ

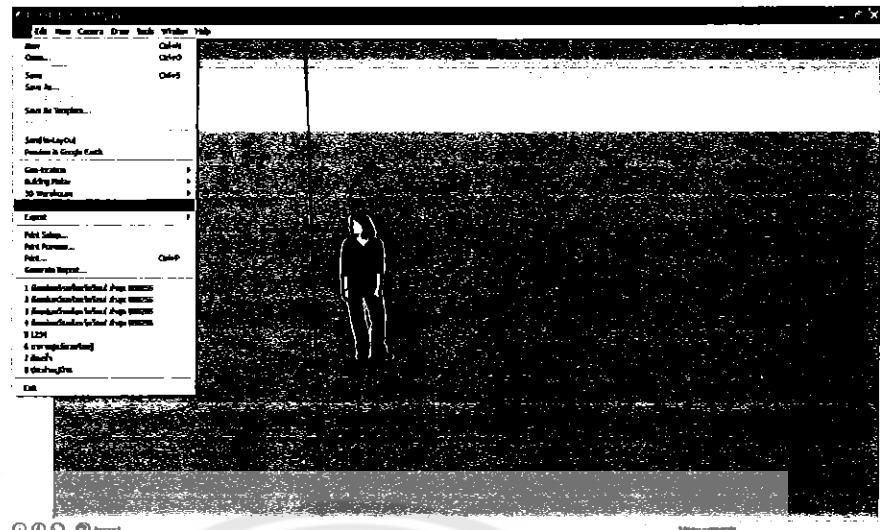
ขั้นตอนการนำเข้าโปรแกรม Google SketchUp

- 1) เปิดโปรแกรม Google SketchUp เลือก Template > Simple Template – Meters เลือก Start using SketchUp ดังแสดงในรูปที่ 3.11

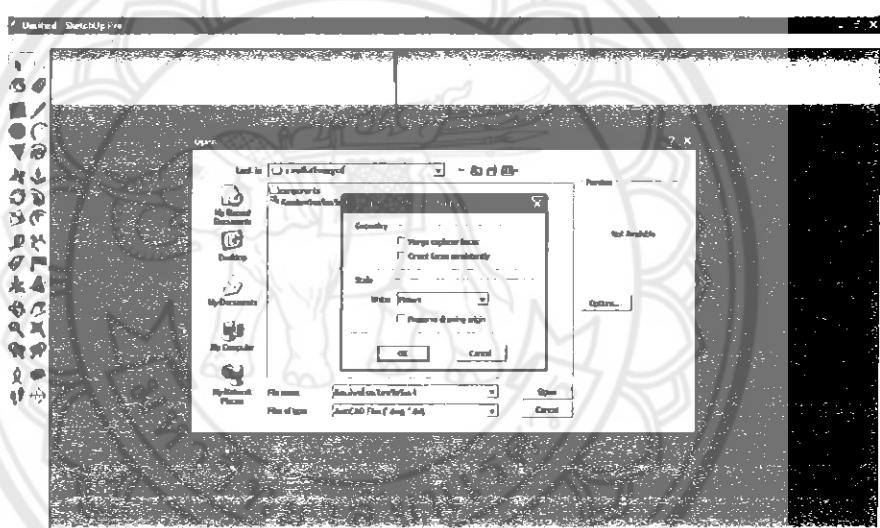

รูปที่ 3.11 แสดง Template

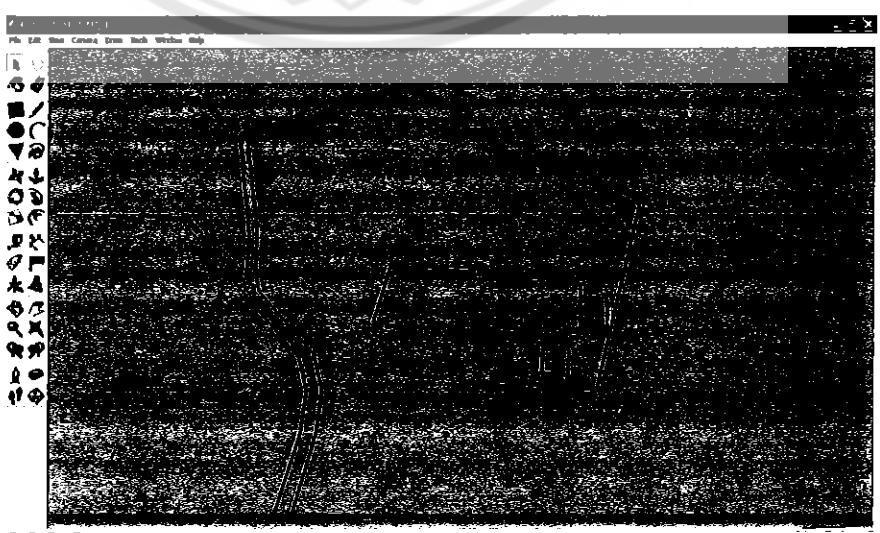
- 2) เลือก File > Import > เลือกไฟล์ที่จะนำเข้า > Options > Scale Unit เลือก Meters > OK > Open ดังแสดงในรูปที่ 3.12, รูปที่ 3.13
- 3) ได้แผนที่ตามข้อมูลที่ Import เข้า ดังแสดงในรูปที่ 3.14

รูปที่ 3.12 แสดงการ Import

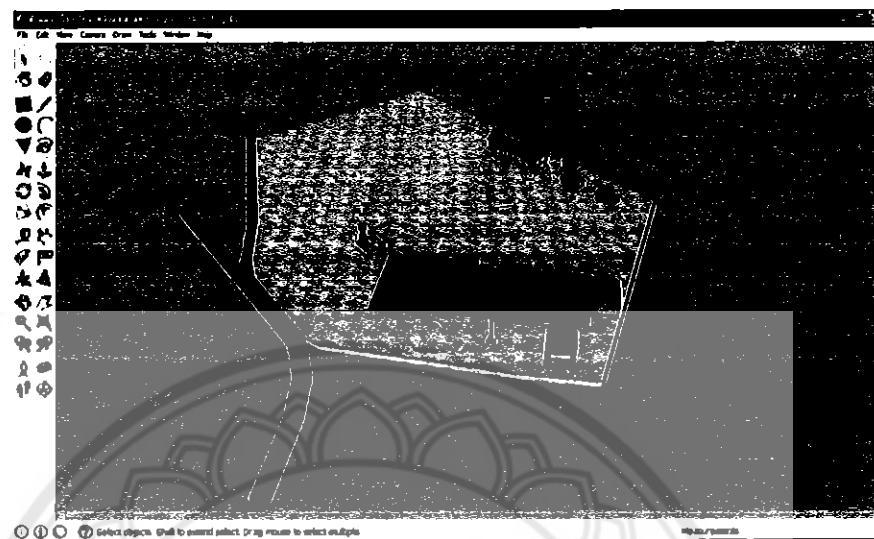

รูปที่ 3.13 แสดงการ Set ค่า Scale Unit

รูปที่ 3.14 แสดงแผนที่ Import

4) ทำการวัดรูปสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ลงในโปรแกรม Google SketchUp จัดทำແທນ່າໃຫ້ ตรงกับພື້ນທີ່ຈາກການ Import ເຂົມາໄທຄຽບທັງໝົດ ດັ່ງແສດງໃນຮູບທີ່ 3.15

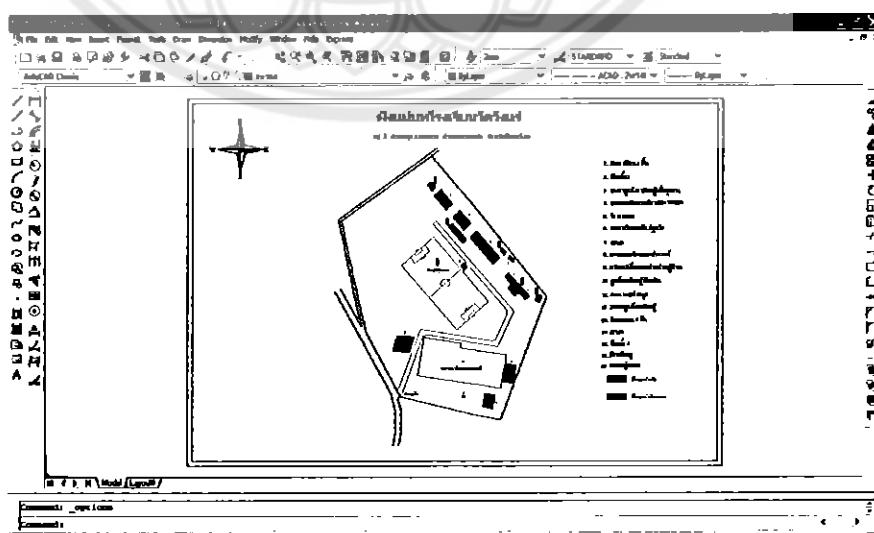

ຮູບທີ່ 3.15 ແສດງແພນທີ່ແລະສິ່ງປຸກສ້າງໃນປັຈຈຸບັນ

3.3 ກາງວັງຜັງແມ່ບ່າທ

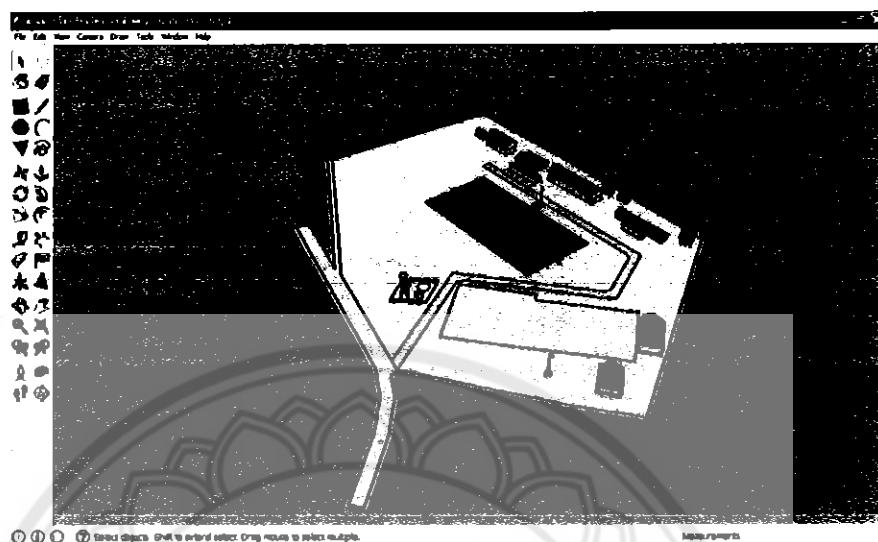
ຈາກການທຳແນນທີ່ທຳໄຫ້ຮູ້ອັນຂອບເຫດອອງໂຮງຮຽນ ເພື່ອນໍາໄປອອກແບບຜັງແມ່ບ່າທ ຈຶ່ງມີຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້

- 1) ສຶກຂາທຳແທນ່າ ຂາດອາຄາຣ ສິ່ງກ່ອສ້າງຮຸມສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກອື່ນ ທີ່ຈະສ້າງແລະ ພັນນາຂັ້ນໃນອາຄາດ ໂດຍໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຈາກຜູ້ອໍານວຍການໂຮງຮຽນວັດວັງແຮ່
- 2) ຮັບຮຸມຂໍ້ມູນທຳກາງວັງຜັງກລຸ່ມອາຄາຣລົງໃນແພນທີ່ປັຈຈຸບັນ ໂດຍໃຫ້ໂປຣແກຣມ Auto CAD ຜ່າຍໃນການທຳການ ດັ່ງແສດງໃນຮູບທີ່ 3.16

ຮູບທີ່ 3.16 ແສດງຜັງແມ່ບ່າທ ໂປຣແກຣມ Auto CAD ແບບ 2 ມິຕີ

3) ทำการ Import เข้า โปรแกรม Google SketchUp และวัดรูปสิ่งปลูกสร้างที่จะสร้างขึ้นในอนาคตแล้วนำมาร่วมกับแผนที่ปัจจุบัน ได้แบบจำลองผังแม่บท 3 มิติ ดังแสดงในรูปที่ 3.17

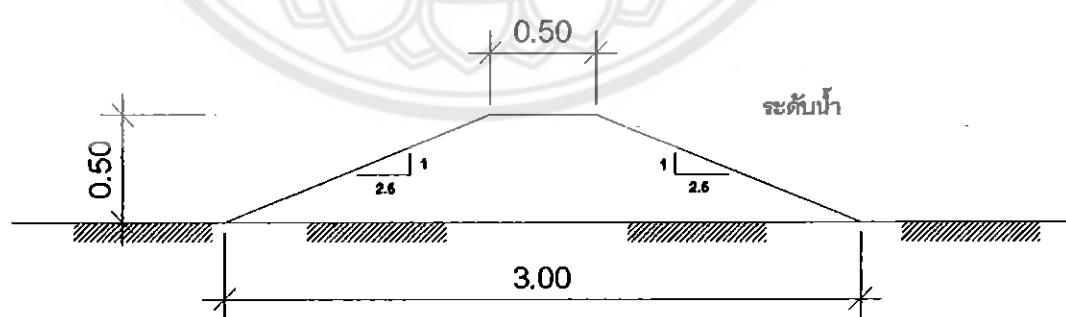

รูปที่ 3.17 แสดงผังแม่บท โปรแกรม Google SketchUp แบบ 3 มิติ

3.4 การออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

วัสดุที่ใช้ทำคันดินจะเป็นดินเหนียวหรือดินทรายก็ได้ แต่นิยมใช้ดินเหนียวเนื่องจากดินเหนียวมีขนาดอนุภาคที่เล็กทำให้น้ำซึมผ่านได้ยาก ถ้าใช้ดินทรายต้องมีตะกอนดินเหนียวปูด้วยเป็นปริมาณไม่น้อยกว่า 15% โดยน้ำหนัก โดยสร้างเป็นรูปพีระมิดฐานกว้างและสอบลงเพื่อความสูงเพิ่มขึ้น

ใช้ดินเหนียวเป็นวัสดุทำคันดิน ความลาดของคันดินทั้งสองด้าน (ด้านน้ำและด้านแห้ง) เท่ากับ ระยะดิ่ง 1 ส่วนต่อระยะราบ 2.5 ส่วน ดังแสดงในรูปที่ 3.18

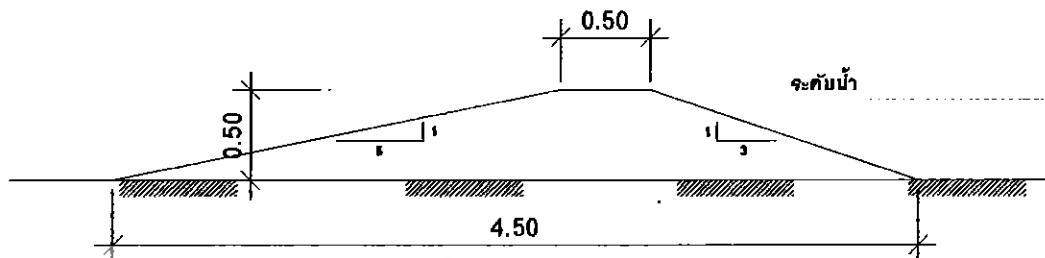
รูปที่ 3.18 แสดงแบบคันดินเหนียว

ตัวอย่างการคำนวณระยะฐานคันดิน

ที่ความสูงเท่ากับ 0.5 เมตร

$$\text{ระยะฐาน} = (2.5 \times 0.5) + 0.5 + (2.5 \times 0.5) = 3.00 \text{ เมตร}$$

ใช้ดินทรายเป็นวัสดุทำคันดิน ความลาดชันของดินทรายด้านน้ำเท่ากับระยะต่าง 1 ส่วนต่อระยะราบ 3 ส่วน และความลาดชันของคันดินด้านแห้งเท่ากับระยะต่าง 1 ส่วนต่อระยะราบ 5 ส่วน ดังแสดงในรูปที่ 3.19

รูปที่ 3.19 แสดงแบบคันดินทราย

ตัวอย่างการคำนวณระยะฐานคันดิน

ที่ความสูงเท่ากับ 0.5 เมตร

$$\text{ระยะฐานเท่ากับ } (5 \times 0.5) + 0.5 + (3 \times 0.5) = 4.50 \text{ เมตร}$$

การก่อสร้างคันดินต้องทำเป็นขั้น ๆ ขั้นละ 30 ซ.ม. แต่ละขั้นต้องบดอัดให้แน่นโดยรอบเพื่อเพิ่มกำลังต้านทานแรงเฉือน มีฉะนั้นแล้วกำแพงอาจจะถูกแรงดันน้ำเฉือนจนขาด เนื่องจากตัวคันดินเองก็อาจเป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำที่อยู่ด้านในคันดินออกสู่ภายนอก ดังนั้นต้องเตรียม ห่อระบายน้ำหรือระบบระบายน้ำเพื่อนำน้ำที่อยู่ด้านในคันดินในออกสู่ภายนอก อาจบุผ้าใบหรือผ้าพลาสติกไปตาม แนวลาดของคันดินเพื่อป้องกันการซึมผ่านของน้ำอีกขั้นหนึ่ง แล้ววางถุงทรายบนผ้าใบหรือผ้าพลาสติกนี้ทั้งด้านบนและด้านล่างของคัน

บทที่ 4

ผลการดำเนินโครงการ

จากการศึกษาโครงการผังแม่บทและแนวคิดนิปั้งกันน้ำท่วมโดยมีโรงเรียนวัดวังแร่ ตำบลชุมแสงสังคม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก เป็นกรณีศึกษา กลุ่มผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ได้ผลการดำเนินงาน ดังนี้

4.1 ผังแม่บทโรงเรียนวัดวังแร่

การสำรวจ การทำแผนที่ในปัจจุบันประกอบกับการวางแผนการพัฒนาพื้นที่โรงเรียนในอนาคต ของผู้อำนวยการ สามารถวางแผนผังแม่บท ดังนี้

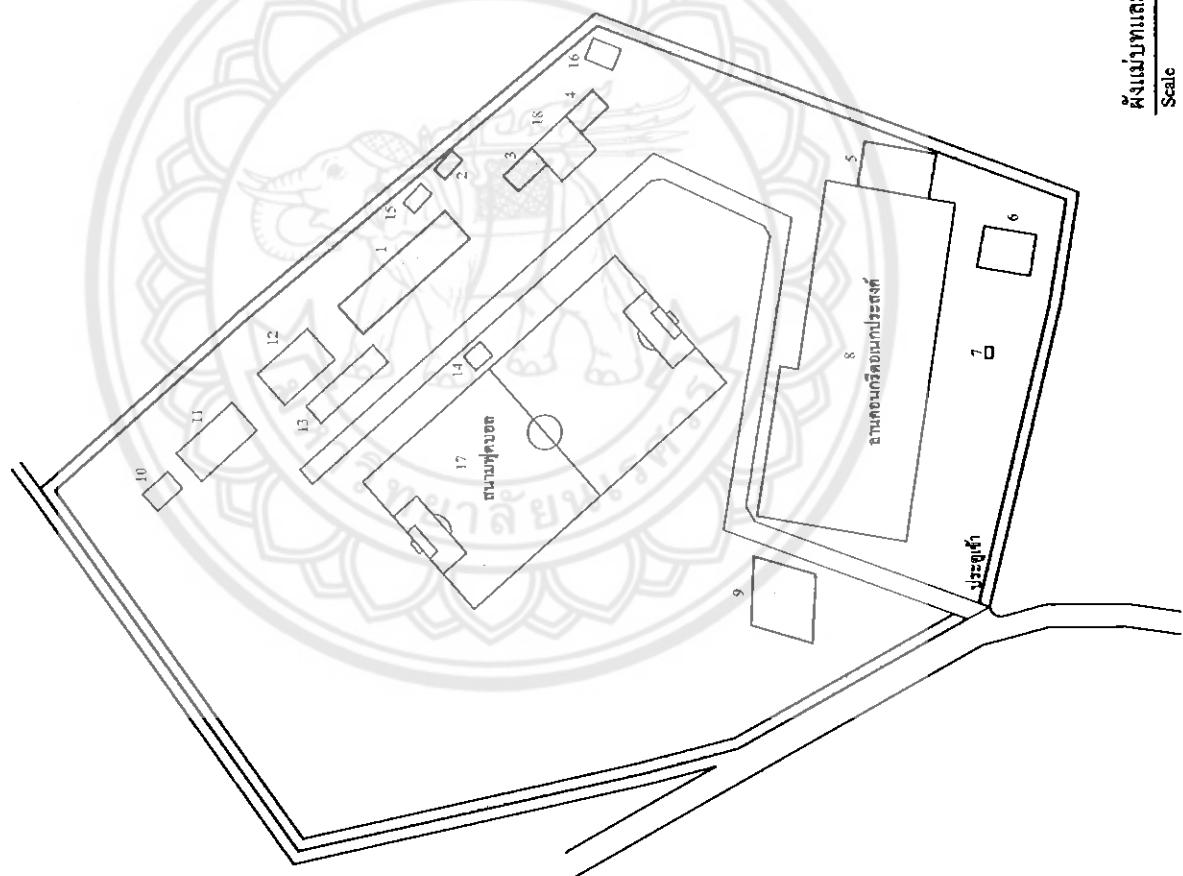
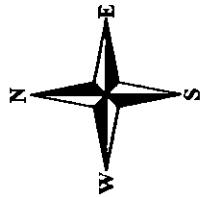
4.1.1 ผังแม่บทโรงเรียนวัดวังแร่รูปแบบ 2 มิติ

ตารางที่ 4.1 แสดงรายการประกอบแบบ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	ขนาด (ม.)	หมายเหตุ
1.	อาคารเรียน 2 ชั้น	1	10x38	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
2.	ห้องน้ำ 1	1	4x7	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
3.	อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน	1	6x10	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
4.	อาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา	1	6x10	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
5.	โรงจอดรถ	1	12x20	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
6.	อาคารเรียนระดับปฐมวัย	1	11x14	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
7.	เสาธง	1	2x3	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
8.	ลานคอนกรีตเอนกประสงค์	1	40x90	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
9.	บริเวณที่ตั้งระบบประปาหมู่บ้าน	1	18x18	สิ่งปลูกสร้างในปัจจุบัน
10.	ศูนย์การเรียนรู้บ้านเดิน	1	6x9	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
11.	อาคารหอประชุม	1	10x20	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
12.	อาคารศูนย์การเรียนรู้	1	11x18	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
13.	โรงจอดรถ 8 คัน	1	6x24	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
14.	เสาธง	1	5x6	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
15.	ห้องน้ำ 2	1	4x7	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
16.	บ้านพักครู	1	6x8	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
17.	สนามฟุตบอล	1	45x90	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต
18.	อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา	1	12x30	สิ่งปลูกสร้างในอนาคต

ผังแม่บทโรงเรียนวัดวังแร่

หมู่ 3 ตำบลชุมแสงศรัาม อําเภอโขราธกิจ จังหวัดพิษณุโลก

1. ศาลาเรือน 2 ชั้น
2. ห้องน้ำ 1
3. ศาลาครุฑ์ที่ตั้งเรียนเป็นพื้นที่ของชุมชน
4. ศาลาเฉลิมพระเกียรติ 84 พวรรณ
5. โรงจอดรถ
6. ศาลาเรียนระดับปฐมวัย
7. เสาร์สังฆ
8. ศาลาครุฑ์ที่ตั้งเรียนเป็นพื้นที่ของชุมชน
9. บริเวณที่ตั้งระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน
10. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเดิน
11. ศาลาครุฑ์ประดับ
12. ศาลาครุฑ์ที่ตั้งเรียน
13. โรงจอดรถ 8 คัน
14. เสาร์สังฆ
15. ห้องน้ำ 2
16. บ้านพักครู
17. ศาลาครุฑ์บดี
18. ศาลาครุฑ์ที่ตั้งเรียนเป็นพื้นที่ของชุมชน เชลิมพระเกียรติ 84 พวรรณ

- รั้วบูรพาจั่งเตี้ย
- รั้วบูรพาจั่งใบอนุญาต
- แบบฟอร์มปริ๊นต์สำหรับ

ผังแม่บทและแผนที่หมู่บ้านโรงเรียนวัดวังแร่
Scale 1:2000

4.1.2 มุมมองเบรียบเทียบระหว่างสถานที่จริงกับแบบจำลอง 3 มิติ ในปัจจุบัน

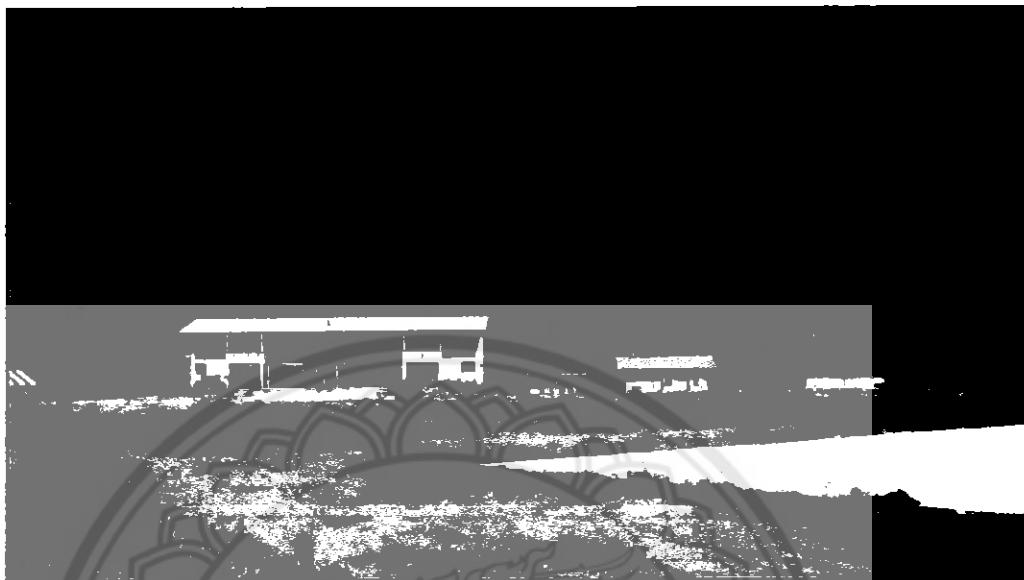
ในส่วนนี้จะแสดงถึงภาพถ่ายจากสถานที่จริงเบรียบเทียบกับมุมมองในแบบจำลอง 3 มิติ ในปัจจุบัน ได้แก่ บริเวณที่ตั้งระบบประปาหมู่บ้าน, อาคารเรียน 2 ชั้น, ห้องน้ำ 1, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน, อาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาและลานคอนกรีตเอนกประสงค์ เป็นต้น ดังแสดงในรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4.1 แสดงมุมมองด้านหน้าทางเข้าโรงเรียน

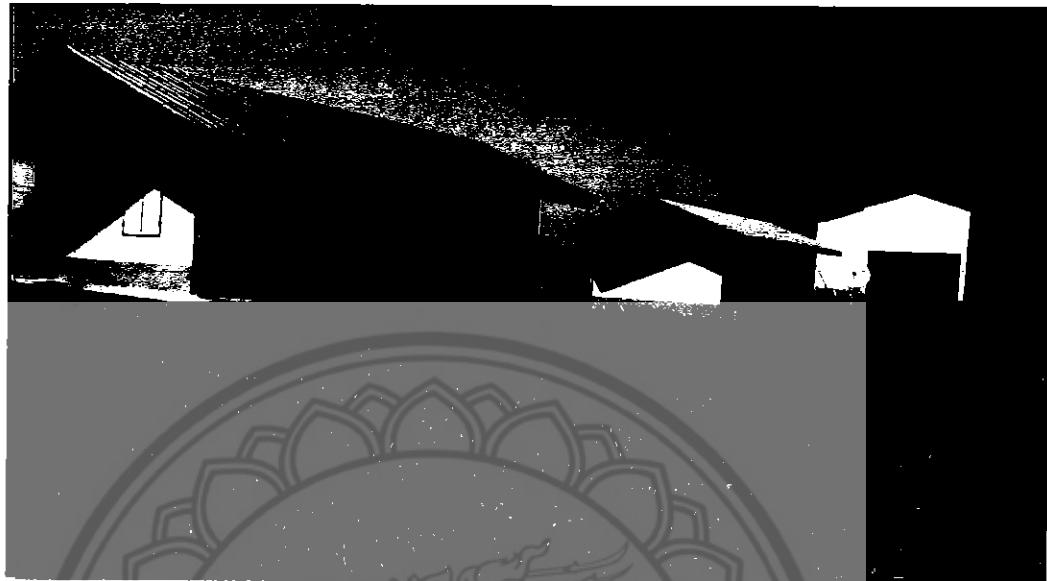
รูปที่ 4.2 แสดงมุมมองด้านหน้าทางเข้าโรงเรียนจากแบบจำลอง 3 มิติ

รูปที่ 4.3 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น, ห้องน้ำ, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา

รูปที่ 4.4 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น, ห้องน้ำ, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาจากแบบจำลอง 3 มิติ

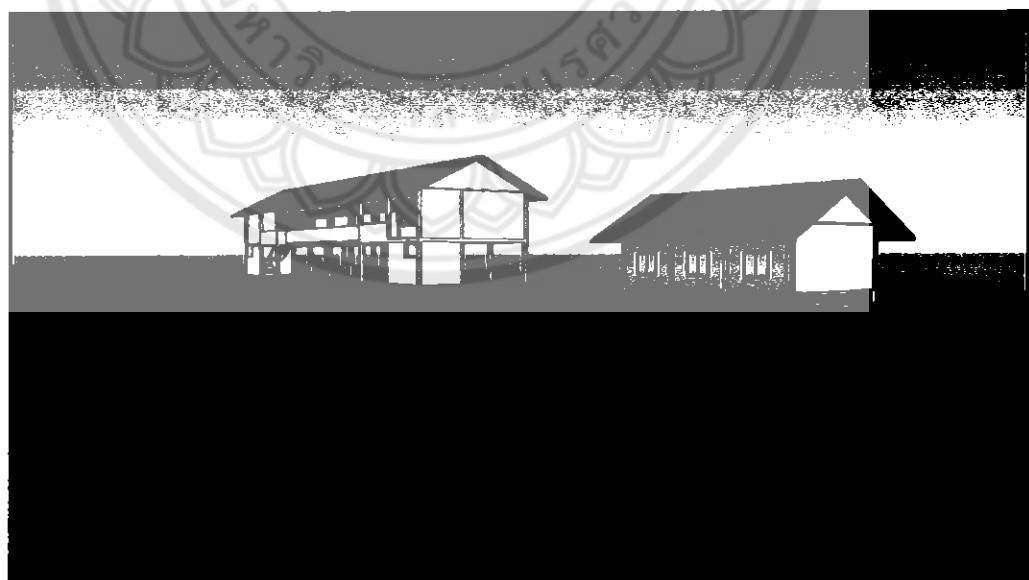
รูปที่ 4.5 แสดงมุมมองด้านหลังอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเรียน 2 ชั้น

รูปที่ 4.6 แสดงมุมมองด้านหลังอาคารเฉลิมพระเกียรติ 84, อาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน และอาคารเรียน 2 ชั้นจากแบบจำลอง 3 มิติ

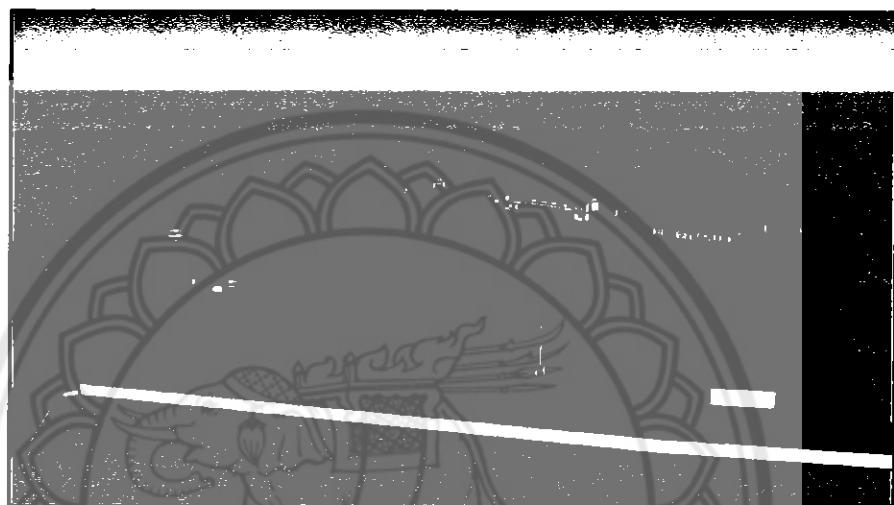
รูปที่ 4.7 แสดงมุมมองด้านหน้าอาคารเรียน 2 ชั้นและอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน

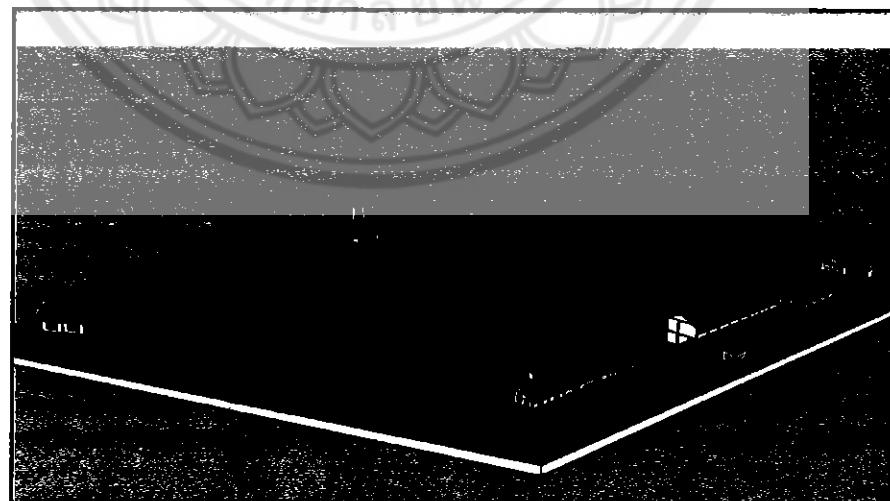
รูปที่ 4.8 แสดงมุมมองด้านหน้าอาคารเรียน 2 ชั้นและอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนจากแบบจำลอง 3 มิติ

4.1.3 แบบจำลองผังแม่บห้องเรียนวัดวังแร่ 3 มิติ

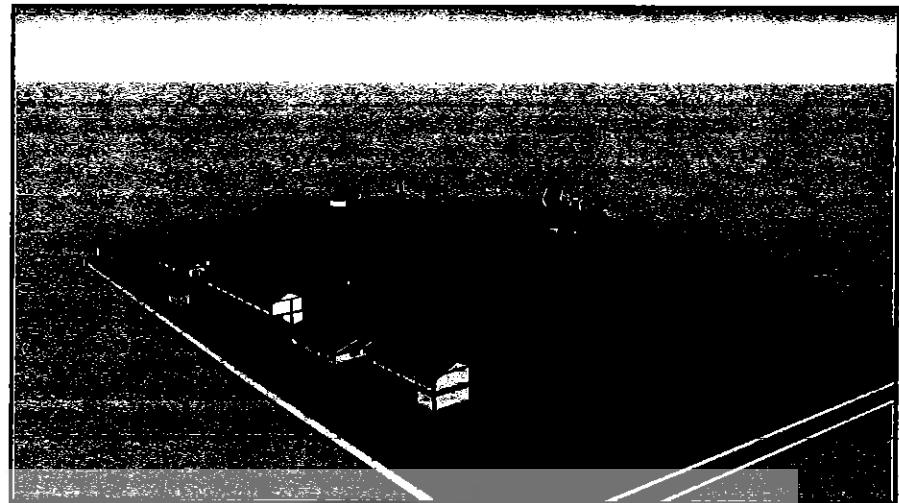
เมื่อได้แผนที่ในปัจจุบัน ได้ดำเนินการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ในอนาคต เช่น ศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน, อาคารหอประชุม, อาคารศูนย์การเรียนรู้, โรงจอดรถ 8 คัน, เสาธง, ห้องน้ำ 2, บ้านพักครู, สนามฟุตบอลและอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา นำมาจัดทำผังแม่บทในรูปแบบ 2 มิติ สามารถนำมาจัดทำแบบจำลองผังแม่บท 3 มิติ ดังแสดงในรูปต่อไปนี้

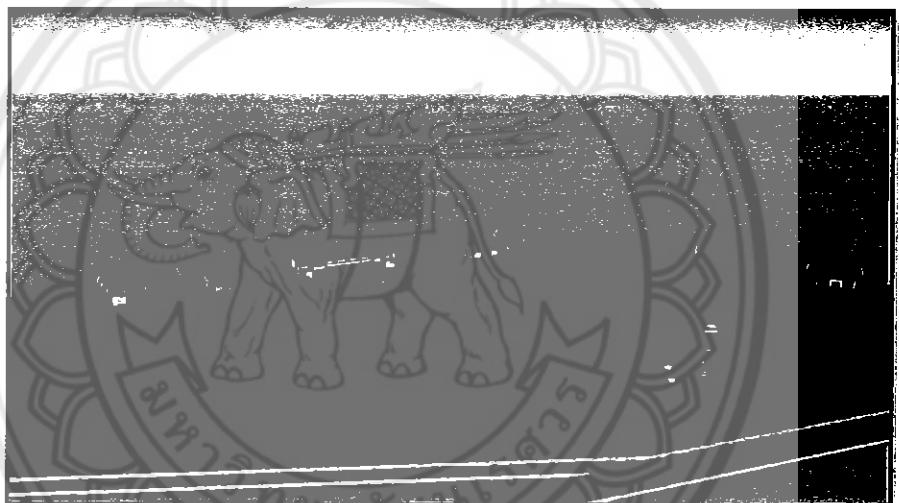
รูปที่ 4.9 แสดงพื้นที่รวมโดยรวมของจากทิศใต้

รูปที่ 4.10 แสดงพื้นที่รวมโดยรวมของจากทิศตะวันออก

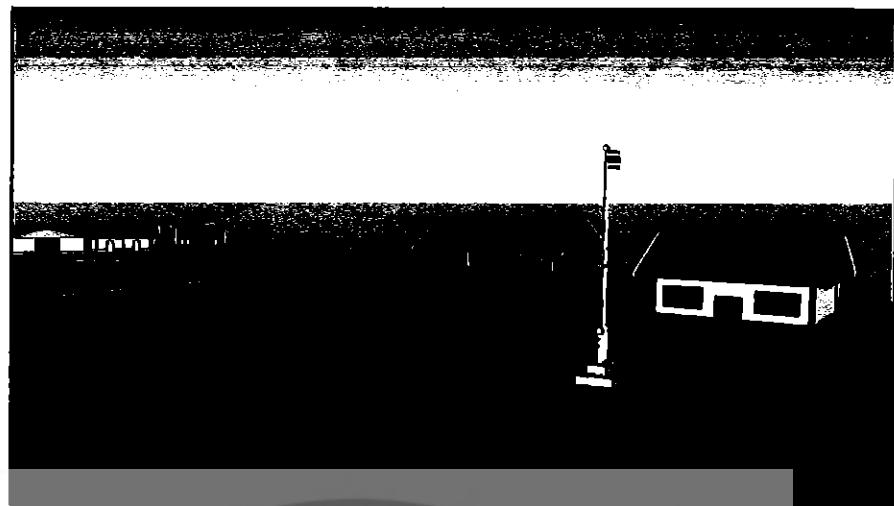
รูปที่ 4.11 แสดงพื้นที่รวมโดยม่องจากทิศเหนือ

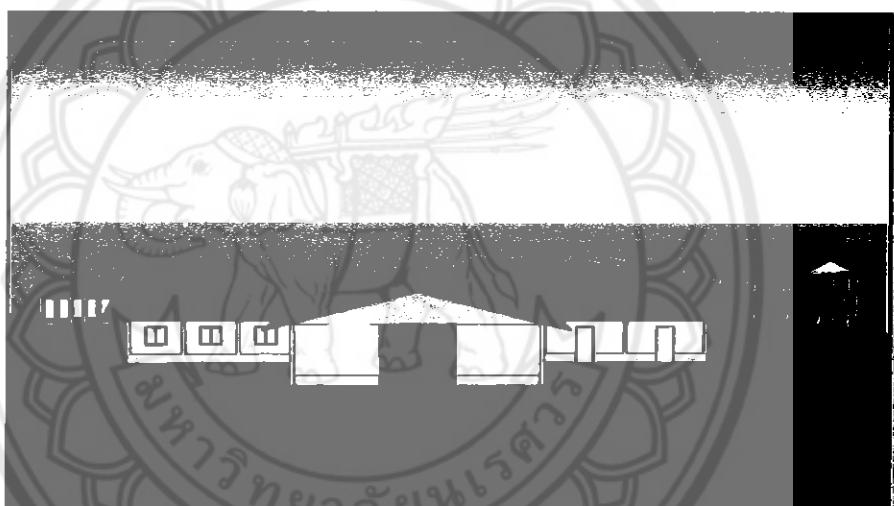
รูปที่ 4.12 แสดงพื้นที่รวมโดยม่องจากทิศตะวันตก

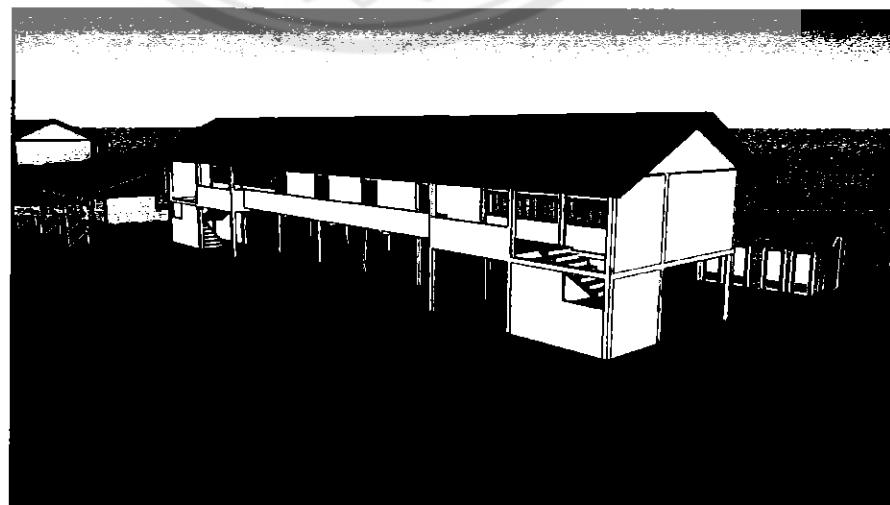
รูปที่ 4.13 แสดงถนนทางเข้าโรงเรียน

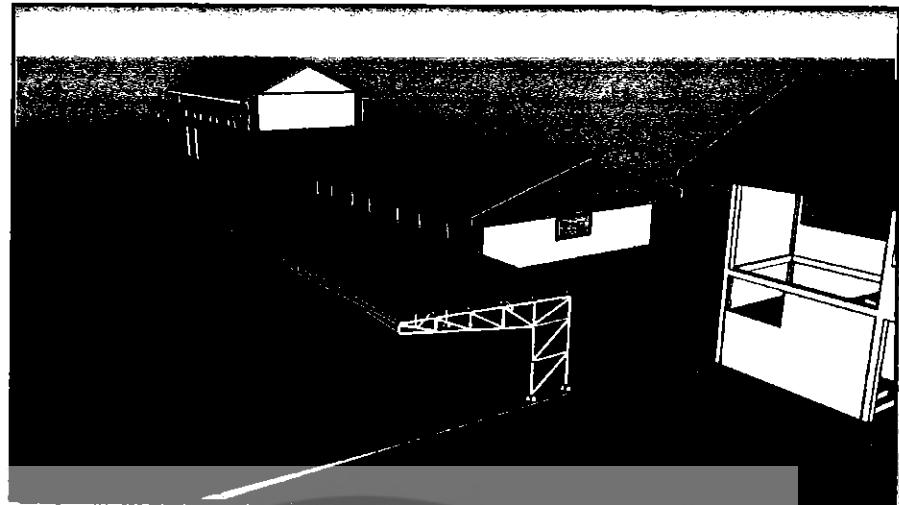
รูปที่ 4.14 แสดงเสาธง, อาคารเรียนระดับปฐมวัยและโรงจอดรถ

รูปที่ 4.15 แสดงอาคารศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษาและบ้านพักครู

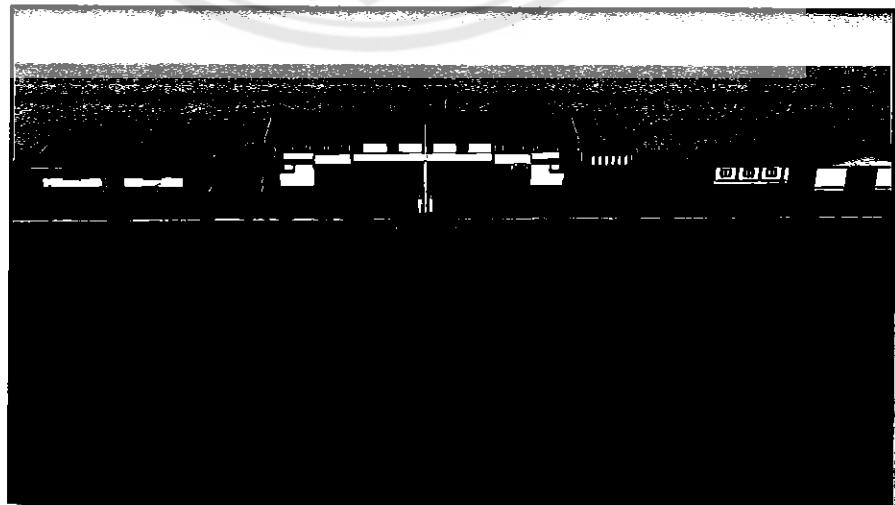
รูปที่ 4.16 แสดงอาคารเรียน 2 ชั้น

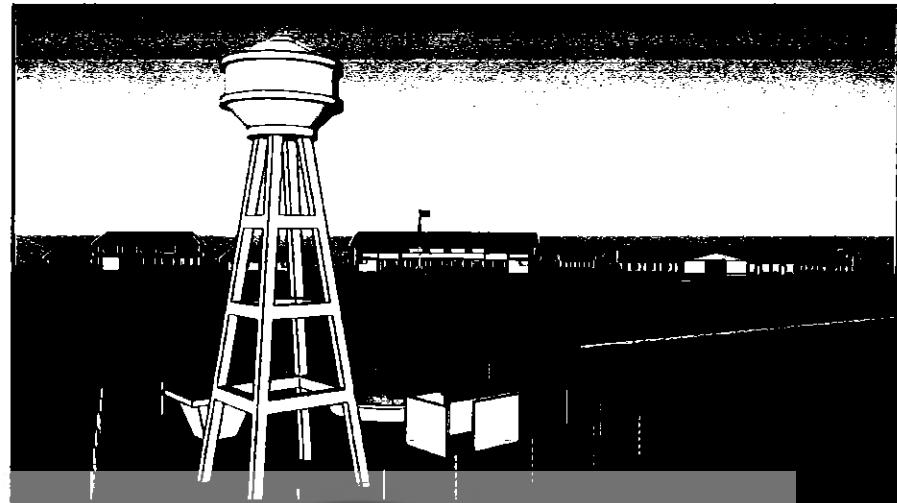
รูปที่ 4.17 แสดงโรงจอดรถ 8 คันและอาคารศูนย์การเรียนรู้

รูปที่ 4.18 แสดงอาคารหอประชุมและบ้านดิน

รูปที่ 4.19 แสดงมุมมองสนามฟุตบอลและเสารอง

รูปที่ 4.20 แสดงบริเวณที่ตั้งระบบประปาหมู่บ้าน

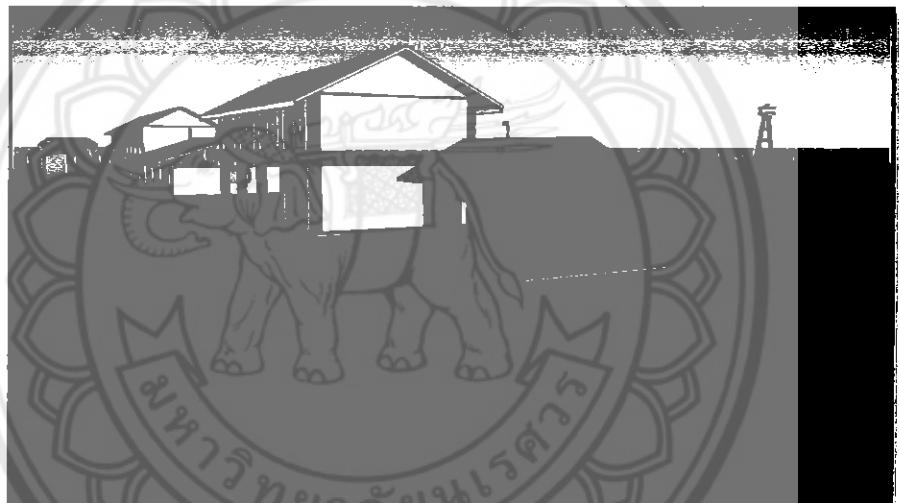
รูปที่ 4.21 แสดงมุ่มนองด้านข้างผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา

รูปที่ 4.22 แสดงห้องน้ำ 1 และห้องน้ำ 2

รูปที่ 4.23 แสดงมุมมองด้านข้างฝั่งศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน

รูปที่ 4.24 แสดงมุมมองด้านหลังฝั่งศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน

รูปที่ 4.25 แสดงมุมมองด้านข้างฝั่งอาคารเรียนระดับปฐมวัย

4.1.4 ประมาณราคาสิ่งปลูกสร้างในอนาคต

ราคасิ่งปลูกสร้างในอนาคตตามผังแม่บท โดยคิดเป็นราคายieldต่อตารางเมตรของค่าก่อสร้างโดยรวม ซึ่งเป็นราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้างของสำนักมาตรฐานงบประมาณ สำนักงบประมาณ โดยใช้เป็นฐานข้อมูลราคาสวัสดิ์ก่อสร้างในส่วนกลางประจำเดือนธันวาคม 2554 ของกระทรวงพาณิชย์ และราคาน้ำมันดีเซลลิตรละ 31.00 -31.99 บาท โดยไม่รวมค่าขนส่ง (ยกเว้นงานผิวน้ำจารจร งานทางและงานทางท่อกลม คสล.) ค่า Factor F ค่าครุภัณฑ์ ระบบโซตทัศน์ ค่าใช้จ่ายพิเศษตามข้อกำหนดและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่จำเป็น (เช่นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ Tower Crane เป็นต้น) ราคามาตรฐานสิ่งก่อสร้างนี้อาจมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสมตามสภาพ และภาวะราคาที่เปลี่ยนแปลงไป มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 แสดงประมาณราคาสิ่งปลูกสร้างในอนาคต

ลำดับ ที่	รายการ	จำนวน	ขนาด (ตร.ม.)	ราคาก่อสร้าง (บาท/ตร. ม.)	ราคาก่อสร้าง (บาท)	หมายเหตุ
1.	ศูนย์การเรียนรู้บ้านดิน	1	54	5,810	313,740	
2.	อาคารหอประชุม	1	200	5,730	1,146,000	
3.	อาคารศูนย์การเรียนรู้	1	198	5,810	1,150,380	
4.	โรงจอดรถ 8 คัน	1	144	1,400	201,600	
5.	เสาธง	1	30	9,400	282,000	
6.	ห้องน้ำ 2	1	28	-	348,000	ต่อหลัง
7.	บ้านพักครู	1	48	1,500	72,000	
8.	สนามฟุตบอล	1	4,050	-	134,200	มาตรฐานกรม พัฒศึกษา
9.	อาคารศูนย์การเรียนรู้ เพื่อชุมชนเฉลิมพระ เกียรติ 84 พรรษา	1	240	5,800	1,392,000	
10.	ถนนภายในโรงเรียน	-	1,565	59.34	92,868	ผิวทางลาดยาง ชั้นเดียว
11.	แนวคันดินป้องกันน้ำ ท่วม	-	-	-	75,050	ใช้ดินเหนียว, บด อัดด้วยเครื่องจักร
รวม					5,207,838	

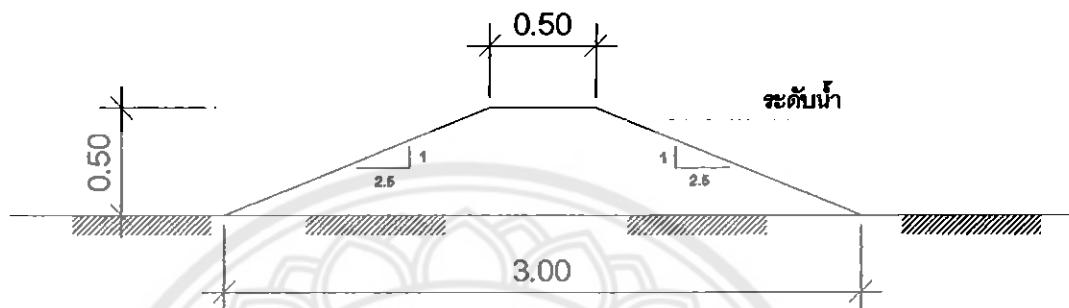
หมายเหตุ: ค่าก่อสร้างนี้เป็นราคายieldต่อตารางเมตรของพื้นที่ก่อสร้างโดยรวม

องค์ประกอบมาตราฐานราคาประกอบด้วยค่าก่อสร้างตามสัญญา ก่อสร้างเท่านั้น

4.2 แนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

4.2.1 แบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

การออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมได้ออกแบบเป็นคันดินเหนี่ยว มีความลาดชันทั้งสองด้านเท่ากับ $1 : 2.5$ ประกอบกับความเหมาะสมของการใช้งานและสภาพพื้นที่สามารถออกแบบได้ดังนี้

รูปที่ 4.26 แสดงแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

ความสูงของคันดิน	=	0.50 เมตร
ความกว้างหลังคันดิน	=	0.50 เมตร
ความกว้างฐานคันดิน	=	3.00 เมตร
ปริมาตรต่อกลาง 1 เมตร	=	$(0.50 \times 0.50 \times (0.50 + 3.00)) \times 1.00$
	=	0.875 ลูกบาศก์เมตร / เมตร
ความยาวแนวคันดินประมาณ	=	758 เมตร
ปริมาตรหลังบดอัดประมาณ (ดินแน่น)	=	$758 \times 0.875 = 664$ ลูกบาศก์เมตร
การพองตัวขึ้นของดินเหนี่ยว (Swell) เท่ากับ 35%		
ปริมาตรก้อนบดอัดประมาณ (ดินหลวม)	=	$664 \times 1.35 = 897$ ลูกบาศก์เมตร
โดยทำแนวคันดินปิดล้อมพื้นที่ภายในโรงเรียนวัดวงศ์ คิดจากระดับพื้นที่เท่ากัน		

หมายเหตุ: ลูกบาศก์เมตร (หลวม) คือ สภาพดินที่ขาดง่าย จะร่วนชุม ปริมาณมากกว่าดินปกติ ลูกบาศก์เมตร (แน่น) คือ สภาพดินหลังบดอัดแล้ว คือปริมาณดินที่ถอดได้จากแบบ ก่อสร้าง

4.2.2 ประมาณราคาแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

ค่าใช้จ่ายในการจัดหาดิน

สีบรากจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นราคาน้ำท่วมชนิดสูงที่ก่อสร้าง

ค่าดินที่แหล่งรวมค่าขนส่งถังสถานที่ก่อสร้าง = 120,000 บาท / ไร่ / ความสูง 1 เมตร

$$1 \text{ ไร่} = 20 \text{ วา} \times 20 \text{ วา} = 400 \text{ ตารางวา}$$

$$1 \text{ วา} = 2 \text{ เมตร}$$

$$1 \text{ ไร่} = 40 \text{ เมตร} \times 40 \text{ เมตร} = 1,600 \text{ ตารางเมตร}$$

$$\text{ค่าดินที่แหล่งรวมค่าขนส่งถังสถานที่ก่อสร้าง} = (120,000) / (1,600 \times 1 \times 1.35)$$

$$= 55.56 \text{ บาท} / \text{ลูกบาศก์เมตร} (\text{หลวม})$$

ค่าใช้จ่ายในการบดอัด

ค่าบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักรตามอัตราการงานดินงานก่อสร้างชลประทานที่ราคาน้ำมัน

โซลาร์ อ.เมือง 29.00 – 29.99 บาท / ลิตร

ค่าบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักร 95% = 37.97 บาท / ลูกบาศก์เมตร (แน่น)

ค่าใช้จ่ายหั้งหมุดในการก่อสร้างแนวคันดิน

ค่าดินที่แหล่งรวมค่าขนส่งถังสถานที่ก่อสร้างคิดที่ปริมาตรดินก่อนบดอัด (ดินหลวม) ที่

ความยาว 758 เมตร = $55.56 \times 897 = 49,837.32$ บาท

ค่าบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักร 95% คิดที่ปริมาตรดินหลังบดอัด (ดินแน่น) ที่ความยาว

758 เมตร = $37.97 \times 664 = 25,212.08$ บาท

รวมค่าดินที่แหล่งรวมค่าขนส่งถังสถานที่ก่อสร้าง + ค่าบดอัดแน่นด้วยเครื่องจักร

95% ที่ความยาว 758 เมตร = 75,050 บาท

หมายเหตุ: ราคัดังกล่าวเป็นราคากลางโดยประมาณ อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการดำเนินโครงการ

จากการศึกษาโครงการผังแม่บทและแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมโรงเรียนวัดวังแร่ อ่าเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ทำให้กลุ่มผู้ศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจถึงกระบวนการสำรวจจังหวัดแผนที่ การทำแผนที่ การวางแผนผังแม่บท และการออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วม

ด้านการวางแผนผังแม่บทได้จัดทำแผนที่โรงเรียนในปัจจุบันและนำมาประกอบกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่โรงเรียนในอนาคตตามการวางแผนของผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังแร่ โดยได้จัดทำเป็นผังแม่บทของโรงเรียนชั้นในรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ และได้ประมาณราคาสิ่งปลูกสร้างในอนาคตโดยคิดเป็นราคามูลค่าต่อตารางเมตรของค่าก่อสร้างโดยรวม รวมเป็นเงินประมาณ 5,207,838 บาท

ส่วนการออกแบบแนวคันดินป้องกันน้ำท่วมได้ออกแบบเป็นคันดินเนี้ยยา มีความลาดชันทั้งสองด้านเท่ากับ 1 : 2.5 ได้คันดินเนี้ยยา ความสูงของคันดิน 0.50 เมตร ความกว้างหลังคันดิน 0.50 เมตร มีปริมาตรหลังคอดัดประมาณ 664 ลูกบาศก์เมตร คิดการพองตัวขึ้นของดิน (Swell) เท่ากับ 35% มีปริมาตรก่อนบดอัด (ดินหลวม) ประมาณ 897 ลูกบาศก์เมตร โดยทำแนวคันดินปิดล้อมพื้นที่ภายในโรงเรียนวัดวังแร่ รวมเป็นเงินประมาณ 75,050 บาท

5.2 ข้อเสนอแนะ

การวางแผนผังแม่บทในโครงการนี้เป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลสิ่งปลูกสร้างของโรงเรียนในปัจจุบัน ประกอบกับแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาอาคารสิ่งปลูกสร้างตามการวางแผนของผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังแร่ อย่างไรก็ตามจากการวางแผนผังแม่บห์ความมีการศึกษาในด้านต่าง ๆ ทางภูมิสถาปัตยกรรมเพิ่มเติม ส่วนตำแหน่งและแบบก่อสร้างที่จะสร้างขึ้นในอนาคต อาจมีการเปลี่ยนแปลงทำให้มีสามารถเป็นไปตามผังแม่บทที่วางไว้ ควรศึกษาถึงตำแหน่งและแบบก่อสร้างของสิ่งปลูกสร้างที่จะสร้างขึ้นในอนาคตเพิ่มเติม

ในด้านแนวคันดินที่สามารถป้องกันน้ำท่วมได้อย่างถาวร โดยให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและใช้งบประมาณในการก่อสร้างอย่างประหยัด

เอกสารอ้างอิง

- (1) บุญทรัพย์ วิชญาณกุร และคณะ. (2554). easy SketchUP8. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไอเดียพรีเมียร์.
- (2) วิชัย เยี่ยงวีรชน. (2547). การสำรวจจังหวัด : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- (3) เสรี สิริสาเย็น. (2548). โปรแกรมออกแบบวิศวกรรมโยธาและสำรวจ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เอสพีซีบีคส.
- (4) อภิรัตน์ บางศรี. (2554). AutoCAD 2011. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ชิมพลิฟาย.
- (5) การสำรวจและทำแผนที่. [ออนไลน์]. สาระสังเขปจาก : <http://www.htc.ac.th/sv/page11sara.html>. (วันที่สืบค้นข้อมูล: 19 พฤษภาคม 2554).
- (6) แนวทางการจัดทำผังเมือง และการใช้ประโยชน์ที่ดินของ กองทัพอากาศ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.logist.rtaf.mi.th/MasterPlan.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 20 มกราคม 2555)
- (7) สำนักมาตรฐานงบประมาณ สำนักงบประมาณ. [ออนไลน์]. สาระสังเขปจาก : www.bb.go.th. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 8 กุมภาพันธ์ 2555)
- (8) หลักเกณฑ์การคำนวณราคาดันทุนต่อหน่วย. [ออนไลน์]. สาระสังเขปจาก : [http://kmcenter.rid.go.th/kmc15/html/b%204%20\(70-95\).pdf](http://kmcenter.rid.go.th/kmc15/html/b%204%20(70-95).pdf). (วันที่สืบค้นข้อมูล : 8 กุมภาพันธ์ 2555)
- (9) ออมร พิมานมาศ. 10 ข้อแนะนำการก่อสร้างคันดินกันน้ำให้ถูกต้องตามมาตรฐาน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : http://www.eit.or.th/q_download/14102111Sandbagging/standard%20dyke.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล: 13 ธันวาคม 2554).
- (10) อัตรา率为งานดิน. [ออนไลน์]. สาระสังเขปจาก : http://ridceo.rid.go.th/smsakhon/Engineering%20page/downloads/soiljob_oil29.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 10 มกราคม 2555)
- (11) Google SketchUP8. [ออนไลน์]. สาระสังเขปจาก : thaiiitteacher.no-ip.info/downloads/SketchUp8Handbook.pdf. (วันที่สืบค้นข้อมูล : 14 มกราคม 2555)

ตารางที่ ก.1 ปรับแก้ของ

Sta	Obj.Ang			Avg Cor	Bounded	Cor.	Adj.Ang.			Azimuth		
	D	M	S				D	M	S	D	M	S
P5												
P1	99	25	15	-3.2"	-3"	-3"	99	25	12	153	32	20
P2	106	36	7	-6.4"	-6"	-3"	106	36	4	72	57	32
P3	147	2	19	-9.6"	-10"	-4"	147	2	15	359	33	36
P4	87	47	18	-12.8"	-13"	-3"	87	47	15	326	35	51
P5	99	9	17	-16"	-16"	-3"	99	9	14	234	23	6
Sum	540	0	16			-16"	540	0	0	153	32	20

ตารางที่ ก.2 ค่าพิกัด E, N

sta	obj	Th	Hor.Ang.				HD	AZ	E	N	Remark	
			D	M	S	D.MS						
P1	P5		0	0	0	0	333.5388889	615832.857	1864409.274	จุดศูนย์กลาง		
H=2	R1	2	257	59	22	257.9894444	26.335	591.5283333	615812.239	1864392.89	ข้อมูลที่	
F=L	R2	2	244	37	50	244.6305556	28.185	578.1694445	615815.439	1864387.115	ข้อมูลที่	
	R3	2	260	16	7	260.2686111	34.245	593.8075	615805.439	1864389.052	ข้อมูลที่	
	R4	2	245	1	5	245.0180556	32.304	578.5569445	615812.722	1864384.012	ข้อมูลที่	
	R5	2	247	34	15	247.5708333	38.558	581.1097222	615807.505	1864380.222	ข้อมูลที่	
	B1	2	358	38	26	358.6405556	46.865	692.1794445	615810.985	1864450.722	ข้อมูลการ	
	B2	2	21	22	53	21.38138889	40.785	354.9202778	615829.246	1864449.899	ข้อมูลการ	
	C1	2	36	27	33	36.45916667	40.29	369.9980556	615839.852	1864448.952	ข้อมูลองค์ประกอบ	
	B3	2	7	0	43	7.011944444	25.549	340.5508333	615824.35	1864433.365	ข้อมูลการ	
	B4	2	140	5	32	140.0922222	52.745	473.6311111	615881.179	1864388.131	ข้อมูลการ	
	B5	2	142	3	8	142.0522222	53.578	475.5911111	615881.179	1864386.131	ข้อมูลการ	
	B6	2	131	8	36	131.1433333	74.903	464.6822222	615905.314	1864390.289	ข้อมูลการ	
	B7	2	141	46	8	141.7688889	77.423	475.3077778	615902.849	1864376.177	ข้อมูลการ	

ตารางที่ ก.2 ค่าพิกัด E, N (ต่อ)

	P2	P1	2				252.9588889	615907	1864432	จุดทึบส่อง
H=2	C2	2	28	51	27	28.8575	29.062	281.8163889	615878.554	1864437.951 ชุมชนอุนภูมิศาสตร์
F=L	C3	2	38	14	4	38.23444444	29.639	291.1933333	615879.378	1864442.747 ชุมชนอุนภูมิศาสตร์
	B8	2	111	8	57	111.1491667	93.843	364.1080556	615913.723	1864525.602 นุ่มาคร
	B9	2	120	22	8	120.3688889	82.885	373.3277778	615926.107	1864512.652 นุ่มาคร
	B10	2	126	45	30	126.7583333	77.613	379.7172222	615933.185	1864505.062 นุ่มาคร
	B11	2	135	3	39	135.0608333	72.375	388.0197222	615941.502	1864495.891 นุ่มาคร
	B12	2	143	10	41	143.1780556	70.023	396.1369445	615948.294	1864488.551 นุ่มาคร
	R6	2	153	33	1	153.5502778	88.378	406.5091667	615971.117	1864492.825 ชุมชนที่
	C4	2	201	12	26	201.2072222	21.566	454.1661111	615928.509	1864430.433 ชุมชนอุนภูมิศาสตร์
	B13	2	223	20	51	223.3475	22.223	476.3063889	615926.922	1864422.151 นุ่มาคร
	B14	2	217	23	15	217.3875	33.88	470.3463889	615938.766	1864420.22 นุ่มาคร
	B15	2	257	23	10	257.3861111	33.302	510.345	615923.477	1864403.06 นุ่มาคร
	C5	2	264	4	58	264.0827778	39.029	517.0416667	1615922.224	1864396.062 ชุมชนอุนภูมิศาสตร์
	B16	2	244	37	48	244.63	41.923	497.5888889	615935.275	1864401.047 นุ่มาคร
	B17	2	275	11	4	275.1844444	44.542	528.1433333	615916.152	1864388.408 นุ่มาคร
	R7	2	314	31	31	314.5252778	49.45	567.4841667	615884.179	1864388.131 ชุมชนที่

ตารางที่ ก.2 ค่าพิกัด E, N (ต่อ)

	P3	P2	2				179.56	615906.089	1864551.034	จุดตั้งกล้อง
H=2	B18	2	321	37	55	321.6319444	24.094	501.1919444	615921.186	1864532.259 นุ่ມอาคร
F=L	B19	2	325	16	12	325.27	41.908	504.83	615930.225	1864516.777 นุ่ມอาคร
	B20	2	323	29	33	323.4925	52.444	503.0525	615937.609	1864509.122 นุ่ມอาคร
	B21	2	322	20	14	322.3372222	64.77	501.8972222	615946.054	1864500.066 นุ่ມอาคร
	B22	2	321	42	43	321.7119444	74.741	501.2719444	615952.846	1864492.727 นุ่ມอาคร
	B23	2	310	4	18	310.0716667	36.852	489.6316667	615934.468	1864527.528 นุ่ມอาคร
	B24	2	309	19	12	309.32	29.865	488.88	615929.335	1864532.288 นุ่ມอาคร
	B25	2	301	46	42	301.7783333	30.405	481.3383333	615932.055	1864535.221 นุ่ມอาคร
P4	P3	2					234.385	615847.32	1864640.149	จุดตั้งกล้อง
H=2	R8	2	352	19	3	352.3175	69.895	586.7025	615893.253	1864587.467 ชุมบกน้ำ
F=L	B26	2	1	48	52	1.814444444	93.139	236.1994444	615896.107	1864560.81 นุ่ມอาคร
	B27	2	7	44	12	7.736666667	95.41	242.1216667	615888.644	1864554.153 นุ่ມอาคร

ตารางที่ ก.2 ค่าพิกัด E, N (ต่อ)

P5	P4	2				54.385	615751.947	1864571.831	จุดตั้งกล้อง
H=2	R9	2	113	24	25	113.40694444	94.774	167.79194444	1864479.2 ขوبเป็นที่
F=L	R10	2	115	13	1	115.21694444	94.923	169.60194444	1864478.467 ขوبเป็นที่
	R11	2	114	52	51	114.88083333	104.28	169.26583333	1864469.379 ขوبเป็นที่
	R12	2	113	10	38	113.17722222	107.54	167.56222222	1864466.818 ขوبเป็นที่
	R13	2	114	34	55	114.58194444	113.61	168.96694444	1864480.29 ขوبเป็นที่
	R14	2	112	59	40	112.99444444	120.46	167.37944444	1864454.281 ขوبเป็นที่

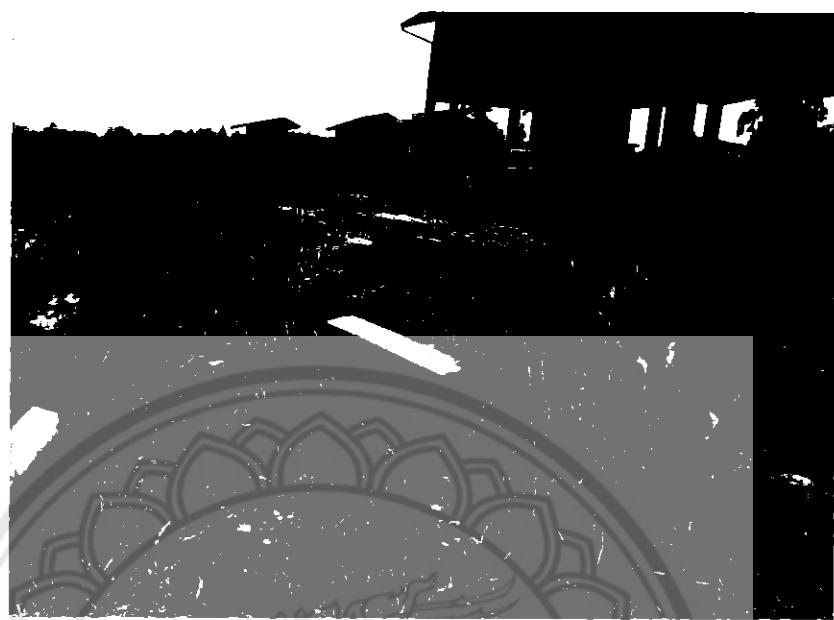

รูปที่ ข.1 วางแผนและเตรียมตัวออกสำรวจ

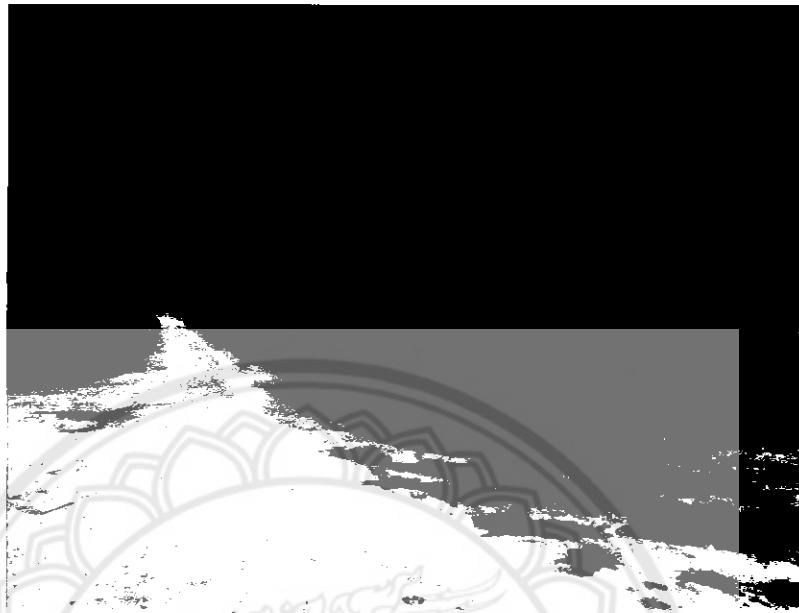
รูปที่ ข.2 การออกแบบที่หมุด P2

รูปที่ ข.3 แนวขอบหลังอาคารเรียน 2 ชั้น

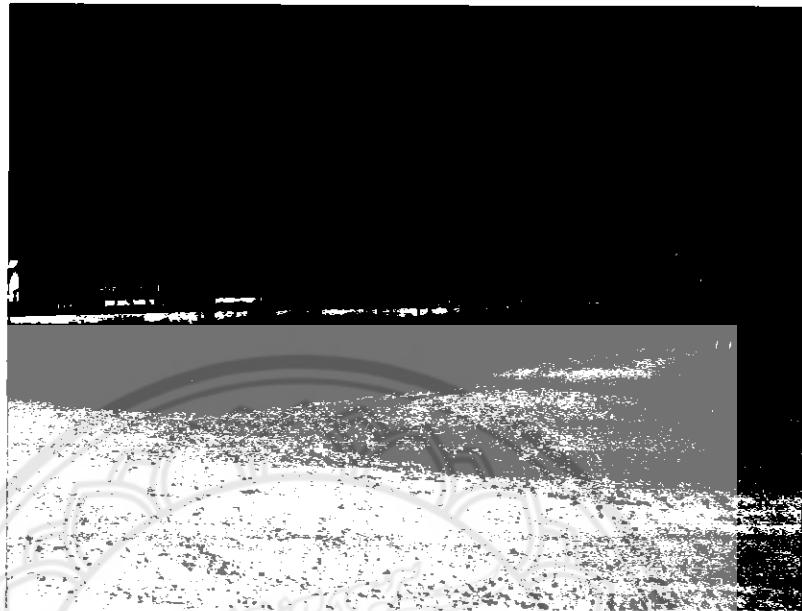
รูปที่ ข.4 แนวขอบและมุมด้านข้างอาคารเรียนปฐมวัย

รูปที่ ข.5 แนวถนนข้างโรงเรียนวัดวังแร่

รูปที่ ข.6 ลานคอนกรีตเออนกประสงค์

รูปที่ ข.7 แนวถนนทางเข้าอาคารเรียนปฐมวัย

รูปที่ ข.8 สัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดวังแร่